IV

(Aktai, priimti iki 2009 m. gruodžio 1 d. remiantis EB sutartimi, ES sutartimi ir Europos atominės energijos bendrijos steigimo sutartimi)

KOMISIJOS SPRENDIMAS

2008 m. lapkričio 6 d.

dėl valstybės pagalbos C 19/05 (ex N 203/05) kurią Lenkija suteikė Ščecino laivų statyklai

(pranešta dokumentu Nr. C(2008) 6770)

(Tekstas autentiškas tik lenkų kalba)

(Tekstas svarbus EEE)

(2010/3/EB)

EUROPOS BENDRIJŲ KOMISIJA,

atsižvelgdama į Europos bendrijos steigimo sutartį, ypač jos 88 straipsnio 2 dalies pirmąją pastraipą,

atsižvelgdama į Europos ekonominės erdvės susitarimą, ypač jo 62 straipsnio 1 dalies a punktą,

paprašiusi suinteresuotųjų šalių pateikti savo pastabas ([1]) pagal pirmiau nurodytų Sutarties ir Susitarimo straipsnių nuostatas,

kadangi:

1. PROCEDŪRA

(1) Pagal Stojimo sutarties IV priedo 3 dalies nuostatas dėl pereinamojo laikotarpio procedūros Lenkija 2004 m. balandžio 27 d. raštu, užregistruotu 2004 m. balandžio 28 d., pranešė Komisijai apie restruktūrizavimo priemones, skirtas *Stocznia Szczecińska Nowa Sp. z o.o.* (toliau – Ščecino laivų statykla). Byla užregistruota numeriu PL 31/2004.

(2) 2004 m. gegužės 19 d. raštu Komisija paprašė Lenkijos pateikti tam tikrus trūkstamus dokumentus. Dokumentai buvo pateikti 2004 m. birželio 16 d. Komisija 2004 m. rugpjūčio 12 d., lapkričio 18 d. ir 2005 m. kovo 4 d. išsiuntė raštus, prašydama pateikti papildomos informacijos. Lenkija atsakė atitinkamai 2004 m. rugsėjo 24 d. raštu, užregistruotu tą pačią dieną, 2005 m. sausio 28 d. raštu, užregistruotu 2005 m. vasario 2 d., 2005 m. kovo 30 d. raštu, užregistruotu 2005 m. balandžio 1 d., ir 2005 m. balandžio 18 d. raštu, užregistruotu 2005 m. balandžio 20 d. Susitikimai su Lenkijos valdžios institucijų atstovais įvyko 2004 m. lapkričio 9 d., lapkričio 17 d. ir 2005 m. kovo 3 d.

(3) 2005 m. balandžio 22 d. rašte, užregistruotame tą pačią dieną, Lenkija sutiko, kad Komisija 2004 m. balandžio 27 d. pranešimą, susijusį su byla PL 31/2004, laikytų ir pranešimu pagal EB sutarties 88 straipsnio 2 dalį apie visas priemones, kurios bus pripažintos nauja pagalba. Bylai suteiktas naujas numeris N 203/2005.

(4) 2005 m. birželio 1 d. Komisija priėmė sprendimą pradėti EB sutarties 88 straipsnio 2 dalyje numatytą procedūrą dėl restruktūrizavimo pagalbos Ščecino laivų statyklai, apie kurią pranešė Lenkijos valdžios institucijos. Komisijos sprendimas pradėti procedūrą buvo paskelbtas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* ([2]). Komisija paragino Lenkiją ir suinteresuotąsias šalis pateikti pastabas.

(5) 2005 m. birželio 24 d. rašte Lenkijos valdžios institucijos nurodė, kad sprendime yra konfidencialios informacijos, ir pateikė prašymą pašalinti ją iš sprendimo versijos, kuri bus skelbiama viešai. Komisija atsakė 2005 m. liepos 15 d. raštu. Lenkija paprašė pratęsti terminą pastaboms dėl sprendimo pradėti procedūrą 2005 m. birželio 30 d. raštu, užregistruotu 2005 m. liepos 1 d., 2005 m. liepos 26 d. raštu, užregistruotu 2005 m. 27 d., ir 2005 m. rugpjūčio 30 d., užregistruotu 2005 m. rugsėjo 1 d. Komisija atsakė atitinkamai 2005 m. liepos 12 d., rugpjūčio 2 d. ir rugsėjo 9 d. raštais. 2005 m. spalio 4 d. raštu, užregistruotu 2005 m. spalio 7 d., Lenkijos valdžios institucijos pateikė pastabas dėl sprendimo

([1]) OL C 23, 2007 2 1, p. 20.

([2]) OL C 222, 2005 9 2, p. 7.

pradėti oficialią tyrimo procedūrą. Tame rašte Lenkija pateikė ir restruktūrizavimo planą 2002–2004 metams, parengtą 2002 m. gruodžio mėn., kuris buvo pakeistas 2003 m. spalio mėn. (toliau – 2003 m. restruktūrizavimo planas). 2005 m. spalio 10 d. raštu, užregistruotu tą pačią dieną, Ščecino laivų statyklos teisinis atstovas pranešė, kad Ščecino laivų statyklos pozicija ir pastabos išdėstytos Lenkijos valdžios institucijų rašte.

(6) Pastabas pateikė tokios trečiosios šalys: *Związek Pracodawców Forum Okrętowe* (Darbdavių asociacija – Laivų statytojų forumas) – 2005 m. spalio 6 d. raštu, užregistruotu tą pačią dieną, *Towimor S.A.* – 2005 m. spalio 6 d. raštu, užregistruotu tą pačią dieną, *H. Cegielski – Poznań S.A.* – 2005 m. spalio 6 d. raštu, užregistruotu tą pačią dieną, *Spliethoff's Bevrachtingskantoor B.V.* – 2005 m. spalio 6 d. raštu, užregistruotu tą pačią dieną, *Peter Dohle Shiffahrts-KG* – 2005 m. spalio 5 d. raštu, užregistruotu 2005 m. spalio 6 d., *Odjefjell ASA* – 2005 m. spalio 6 d. raštu, užregistruotu 2005 m. spalio 11 d., Ščecino laivų statyklos profesinės sąjungos (*Solidarność*, („Solidarumas“), *Solidarność 80* („Solidarumas 80“) ir *Stoczniowiec* („Laivų statytojas“)) – 2005 m. spalio 7 d. raštu, užregistruotu 2005 m. spalio 10 d., Ščecino miesto Prezidentas – 2005 m. spalio 5 d. raštu, užregistruotu 2005 m. spalio 11 d., *Lubmor Sp. z o.o.* – 2005 m. spalio 6 d. raštu, užregistruotu 2005 m. spalio 11 d., *Business Club Szczecin* (Ščecino verslo klubas) – 2005 m. spalio 12 d. raštu, užregistruotu tą pačią dieną. Komisija tas pastabas perdavė Lenkijai 2005 m. spalio 27 d. raštu. Lenkijos valdžios institucijos atsakė 2005 m. lapkričio 21 d. raštu.

(7) Komisija paprašė išorės konsultanto padėti įvertinti 2003 m. restruktūrizavimo planą. Konsultantas savo ataskaitą Komisijai pateikė 2006 m. kovo mėn.

(8) Komisija 2006 m. sausio 13 d. išsiuntė raštą Lenkijos valdžios institucijoms, prašydama pateikti papildomos informacijos apie Ščecino laivų statyklos restruktūrizavimo procesą. Lenkija atsakė 2006 m. vasario 20 d. raštu, užregistruotu tą pačią dieną. 2006 m. vasario 22 d. įvyko Lenkijos valdžios institucijų, Ščecino laivų statyklos ir Komisijos tarnybų atstovų susitikimas. Po susitikimo Komisija paprašė Lenkijos pateikti papildomos informacijos, išsiuntusi raštus 2006 m. kovo 8 d., 2006 m. kovo 30 d., 2006 m. balandžio 12 d. ir 2006 m. balandžio 28 d. Lenkijos valdžios institucijos atsakė 2006 m. kovo 13 d. raštu, užregistruotu tą pačią dieną, 2006 m. kovo 29 d. raštu, užregistruotu 2006 m. kovo 30 d., 2006 m. balandžio 6 d. raštu, užregistruotu 2006 m. balandžio 10 d., 2006 m. balandžio 19 d. raštu, užregistruotu 2006 m. balandžio 20 d., ir 2006 m. gegužės 26 d. raštu, užregistruotu 2006 m. gegužės 30 d. 2006 m. birželio 23 d. rašte, užregistruotame 2006 m. birželio 26 d., Ščecino laivų statyklos patarėjas pateikė konsultacijoms su Komisija restruktūrizavimo plano projektą, pavadintą „*Stocznia Szczecińska Nowa Sp. z o.o.* 2006–2011 m. plėtros planas“.

(9) 2006 m. liepos 12 d. įvyko Lenkijos valdžios institucijų, Ščecino laivų statyklos ir Komisijos tarnybų atstovų susitikimas. Lenkijos valdžios institucijos pateikė informaciją apie Ščecino laivų statyklos restruktūrizavimo procesą 2006 m. liepos 13 d. raštu, užregistruotu 2006 m. liepos 17 d. Komisija nusiuntė raštą 2006 m. liepos 17 d., prašydama Lenkijos valdžios institucijų pateikti papildomos informacijos. Lenkijos valdžios institucijos atsakė 2006 m. rugsėjo 1 d. raštu, užregistruotu tą pačią dieną. 2006 m. rugsėjo 4 d. Lenkija pateikė pakeistą Ščecino laivų statyklos restruktūrizavimo planą, pavadintą „*Stocznia Szczecińska Nowa Sp. z o.o.* 2006–2011 m. plėtros planas“ (toliau – 2006 m. restruktūrizavimo planas).

(10) 2006 m. rugsėjo 26 d. raštu, užregistruotu 2006 m. rugsėjo 27 d., ir 2006 m. lapkričio 21 d. raštu, užregistruotu 2006 m. lapkričio 27 d., Lenkijos valdžios institucijos pateikė papildomos informacijos, susijusios su šia byla.

(11) 2006 m. gruodžio 7 d. Komisijos narė Neelie Kroes susitiko su Lenkijos ūkio ministru Piotru Woźniaku. Ministras P. Woźniakas patvirtino, kad Lenkija pasiryžusi iš naujo pradėti Ščecino laivų statyklos privatizavimo procesą taikydama atvirą ir skaidrią procedūrą, kuri bus užbaigta iki 2007 m. birželio mėn. Lenkija tokią savo poziciją patvirtino 2006 m. gruodžio 27 d. raštu, užregistruotu 2007 sausio 4 d., remdamasi 2006 m. gruodžio 19 d. Lenkijos Respublikos Ministrų Tarybos sprendimu, kuriuo buvo priimtas dokumentas, pavadintas „Informacija apie laivų statybos pramonės padėtį“. Lenkija kreipėsi į Komisiją prašydama ją dalyvauti svarstymuose dėl kompensuojamųjų priemonių. 2006 m. gruodžio 18 d. Komisijos tarnybų atstovai kartu su išorės konsultantu apsilankė Ščecino laivų statykloje turėdami tikslą nustatyti faktus ir gauti duomenis, reikalingus kompensuojamosioms priemonėms įvertinti. 2007 m. sausio 16 d. išorės konsultantas pateikė savo ataskaitą, kurioje buvo įvertintas esamas Ščecino laivų statyklos gamybinis pajėgumas.

(12) Atsakydama į 2006 m. gruodžio 27 d. raštą Komisija nusiuntė 2007 m. sausio 29 d. raštą, kuriame, be kita ko, paprašė Lenkijos pateikti pasiūlymą dėl kompensuojamųjų priemonių, skirtų Ščecino laivų statyklai, iki 2007 m. vasario mėn. pabaigos.

(13) 2007 m. vasario 28 d. raštu, užregistruotu tą pačią dieną, Lenkija pateikė paaiškinimus dėl Ščecino laivų statyklos privatizavimo proceso ir pasiūlymą dėl kompensuojamųjų priemonių. Lenkijos valdžios institucijos pasiūlė uždaryti vieną iš trijų Ščecino laivų statyklos stapelių 2010 m. kovo mėn.

(14) Tuo pagrindu 2007 m. kovo 15 d. buvo surengtas Komisijos, Lenkijos valdžios institucijų ir Ščecino laivų statyklos atstovų techninis susitikimas, daugiausia skirtas kompensuojamųjų priemonių klausimams, taip pat ir vykdomam privatizavimo procesui. Komisija ir Lenkijos valdžios institucijos sutiko, kad Komisija surengtų konsultacijas dėl techninių klausimų tiesiogiai su Ščecino laivų statykla, kad galėtų surinkti visus duomenis, reikalingus Komisijai įvertinti Lenkijos pasiūlymą dėl kompensuojamųjų priemonių.

(15) Po susitikimo Komisija 2007 m. kovo 29 d., 2007 m. balandžio 27 d. ir 2007 m. gegužės 30 d. nusiuntė raštus Ščecino laivų statyklai prašydama pateikti tam tikrų duomenų. Ščecino laivų statykla atsakė 2007 m. balandžio 18 d. raštu, užregistruotu 2007 m. balandžio 27 d., 2007 m. gegužės 8 d. raštu, užregistruotu 2007 m. gegužės 10 d., ir 2007 m. birželio 4 d. raštu, užregistruotu 2007 m. birželio 5 d. Lenkijos valdžios institucijų ir Ščecino laivų statyklos atstovų susitikimas su Komisijos tarnybų atstovais įvyko birželio 8 d. Ščecino laivų statykla pateikė papildomos informacijos 2007 m. birželio 15 d. raštu, užregistruotu tą pačią dieną.

(16) Galiausiai Komisijos tarnybos 2007 m. liepos 31 d. raštu pranešė Lenkijai, kad preliminariai, su tam tikromis sąlygomis, laiko stapelio *Wulkan 1* uždarymą pakankama kompensuojamąja priemone. Atsakydamos 2007 m. rugpjūčio 24 d. raštu, užregistruotu 2007 m. rugpjūčio 28 d., Lenkijos valdžios institucijos patvirtino savo ketinimą nustatyti gamybinių pajėgumų apribojimus, kurie buvo apibrėžti Komisijos rašte.

(17) Lenkijos valdžios institucijos pateikė informacijos apie Ščecino laivų statyklos privatizavimo ir restruktūrizavimo procesą 2007 m. sausio 5 d. raštu, užregistruotu tą pačią dieną, ir 2007 m. sausio 9 d. raštu, užregistruotu 2007 m. sausio 11 d. Komisija atsakė 2007 m. sausio 29 d. raštu. 2007 m. vasario 28 d. raštu, užregistruotu tą pačią dieną, Lenkijos valdžios institucijos įsipareigojo išrinkti investuotoją Ščecino laivų statyklai ir pasirašyti privatizavimo sutartį iki 2007 m. birželio mėn. pabaigos.

(18) Komisija paprašė papildomų paaiškinimų dėl Ščecino laivų statyklos privatizavimo proceso raštais, nusiųstais 2007 m. gegužės 29 d., 2007 m. birželio 28 d. ir 2007 m. liepos 30 d. Lenkija tokią informaciją pateikė 2007 m. birželio 1 d. raštu, užregistruotu 2007 m. birželio 4 d., įtraukdama į jį įmonių, kurioms buvo nusiųstas kvietimas teikti pasiūlymus dėl Ščecino laivų statyklos pirkimo, sąrašą. Papildomos informacijos Lenkija pateikė 2007 m. birželio 25 d. raštu, užregistruotu tą pačią dieną, ir 2007 m. liepos 11 d. raštu, užregistruotu tą pačią dieną.

(19) 2007 m. rugpjūčio 1 d. raštu, užregistruotu 2007 m. rugpjūčio 6 d., Lenkijos valdžios institucijos pateikė pirmąjį Ščecino laivų statyklos informacinio memorandumo projektą. 2007 m. rugpjūčio 13 d. raštu Komisija pateikė pastabas dėl informacinio memorandumo. 2007 m. rugpjūčio 21 d. raštu, užregistruotu 2007 m. rugpjūčio 27 d., Lenkijos valdžios institucijos pranešė Komisijai, kad finansinė Ščecino laivų statyklos padėtis labai pablogėjo, dėl to jos savininkai – valstybės institucijos – numato skirti kapitalo injekciją. Lenkija taip pat pranešė, kad atitinkamai bus pakeistas ir informacinis memorandumas.

(20) 2007 m. rugsėjo 4 d. raštu Komisija paprašė pateikti paaiškinimus. Lenkijos valdžios institucijos atsakė 2007 m. rugsėjo 7 d. raštu, užregistruotu 2007 m. rugsėjo 10 d., ir 2007 m. rugsėjo 11 d. raštu, kuriame Lenkija pateikė naują informacinio memorandumo versiją ir pranešė Komisijai, kad kvietimas teikti pasiūlymus nusiųstas 221 galimam investuotojui.

(21) 2007 m. rugsėjo 12 d. raštu Komisija paprašė papildomos informacijos. Komisija pateikė pastabas dėl informacinio memorandumo ir paprašė pateikti paaiškinimus nusiuntusi raštus 2007 m. rugsėjo 14 d. ir 2007 m. spalio 3 d. Lenkijos valdžios institucijos atsakė 2007 m. spalio 12 d. raštu, užregistruotu 2007 m. spalio 16 d., kuriame pranešė, kad šeši galimi investuotojai paprašė Ščecino laivų statyklos informacinio memorandumo kopijos. 2007 m. spalio 23 d. raštu, užregistruotu tą pačią dieną, Lenkijos valdžios institucijos pateikė patikslintą privatizavimo grafiką, kuriame buvo numatyta pradėti derybas su galimais investuotojais 2008 m. sausio mėn.

(22) 2007 m. lapkričio 30 d. raštu Komisija paprašė pateikti naujo savininko parengtą restruktūrizavimo plano projektą iki 2008 m. vasario mėn. pabaigos. Lenkija pateikė papildomos informacijos apie privatizavimo procesą 2007 m. gruodžio 11 d. raštu, užregistruotu 2007 m. gruodžio 13 d., ir 2007 m. gruodžio 19 d. raštu, užregistruotu 2007 m. gruodžio 20 d. Lenkija 2007 m. gruodžio 21 d. raštu, užregistruotu tą pačią dieną, pranešė Komisijai, kad 2007 m. gruodžio 20 d. saistantį Ščecino laivų statyklos akcijų pirkimo pasiūlymą pateikė tik bendrovė *Amber Sp. z o.o.* (100 % jos akcijų priklauso Lenkijos įmonei *Złomrex*, kurios veikla – prekyba plienu (toliau – bendrovė *Amber*)).

(23) 2008 m. sausio 10 d. įvyko Lenkijos valdžios institucijų atstovų susitikimas su Komisija. Po susitikimo Komisija paprašė Lenkijos valdžios institucijų pateikti papildomos informacijos apie privatizavimo procesą, nusiuntusi raštus 2008 m. sausio 17 d., 2008 m. sausio 30 d., 2008 m. vasario 28 d. 2008 m. kovo 18 d. ir 2008 m. balandžio 2 d. Lenkijos valdžios institucijos atsakė į Komisijos klausimus 2008 m. sausio 23 d. raštu, užregistruotu 2008 m. sausio 24 d., 2008 m. sausio 25 d. raštu, užregistruotu 2008 m. sausio 28 d., ir 2008 m. sausio 30 d. raštu, užregistruotu 2008 m. sausio 31 d. Lenkija 2008 m. vasario 8 d. raštu, užregistruotu tą pačią dieną, pateikė saistančio bendrovės *Amber* pasiūlymo kopiją.

(24) 2008 m. vasario 14 d. raštu, užregistruotu 2008 m. vasario 19 d., Lenkija pranešė Komisijai, kad Ščecino laivų statyklos privatizavimo neįmanoma užbaigti iki 2008 m. vasario mėn. pabaigos ir kad Lenkijos valdžios institucijos įsipareigoja užbaigti privatizavimo procesą ir suderinti restruktūrizavimo planą iki 2008 m. vasaros.

(25) 2008 m. vasario 29 d. raštu, užregistruotu 2008 m. kovo 3 d., Lenkijos valdžios institucijos pateikė du bendrovės *Amber* dokumentus: 2008 m. vasario 29 d. „Papildomi paaiškinimai, restruktūrizavimo programos planas ir deklaruoti įsipareigojimai dėl Ščecino laivų statyklos pirkimo, kuriuos pareiškė bendrovė *Amber*“ ir „Pirmoji Ščecino laivų statyklos restruktūrizavimo plano versija kartu su verslo planu, parengtu Ščecino laivų statyklai 2008–2012 metams, atsižvelgiant į informaciją, gautą vykdant laivų statykloje procesą *due diligence*“.

(26) 2008 m. kovo 28 d. raštu, užregistruotu tą pačią dieną, Lenkijos valdžios institucijos pranešė, kad bendrovei *Amber* deryboms suteiktas išskirtinumo laikotarpis pratęstas iki 2008 m. balandžio 15 d. Lenkijos valdžios institucijų kvietimu, pateiktu 2008 m. balandžio 4 d. raštu, užregistruotu 2008 m. balandžio 7 d., 2008 m. balandžio 10 d. buvo surengtas Lenkijos valdžios institucijų, Ščecino laivų statyklos, bendrovės *Amber* ir Komisijos tarnybų atstovų susitikimas.

(27) 2008 m. balandžio 9 d. elektroniniu laišku, užregistruotu 2008 m. balandžio 24 d., bendrovės *Amber* patarėjas pateikė pradines Ščecino laivų statyklos finansines prognozes. Be to, bendrovė *Amber* pateikė informacijos 2008 m. balandžio 10 d. susitikime, kuri buvo užregistruota 2008 m. balandžio 18 d.

(28) Lenkija pateikė informacijos apie derybų su bendrove *Amber* pažangą 2008 m. balandžio 7 d. raštu, užregistruotu 2008 m. balandžio 18 d., 2008 m. balandžio 23 d. raštu, užregistruotu tą pačią dieną, 2008 m. balandžio 25 d. raštu, užregistruotu tą pačią dieną, 2008 m. balandžio 28 d. raštu, užregistruotu 2008 m. balandžio 29 d., ir 2008 m. balandžio 29 d. raštu, užregistruotu 2008 m. gegužės 5 d. Komisija paprašė pateikti informaciją 2008 m. balandžio 30 d. raštu. 2008 m. gegužės 8 d. įvyko Lenkijos valdžios institucijų ir Komisijos atstovų susitikimas.

(29) Komisija pateikė pastabų dėl privatizavimo proceso pažangos nusiuntusi raštus 2008 m. balandžio 21 d. ir 2008 m. balandžio 30 d.

(30) Galiausiai 2008 m. gegužės 12 d. raštu, užregistruotu tą pačią dieną, Lenkija pranešė Komisijai, kad bendrovė *Amber* pasitraukė iš privatizavimo proceso.

(31) Lenkija taip pat pranešė Komisijai, kad Lenkijos valdžios institucijos imasi veiksmų, turėdamos tikslą iš naujo pradėti privatizavimo procesą ir ketindamos pasirašyti privatizavimo sutartis iki 2008 m. lapkričio mėn. pabaigos. Nuo 2008 m. birželio 3 d. Lenkija pradėjo teikti Komisijai kasdienes ataskaitas, skirtas veiksmams, kurių ėmėsi šalys, suinteresuotos iš naujo pradėtu privatizavimo procesu. Komisijos tarnybų ir Lenkijos valdžios institucijų atstovai susitiko 2008 m. birželio 13 d.

(32) 2008 m. birželio 20 d., Lenkijos valdžios institucijų prašymu, Komisijos tarnybų atstovai susitiko su Lenkijos valdžios institucijų ir Norvegijos įmonės *Ulstein* atstovais, 2008 m. birželio 24 d. – su Lenkijos valdžios institucijų ir Lenkijos įmonės *Mostostal Chojnice* atstovais. Tos įmonės buvo pristatytos Komisijai kaip galimos Ščecino laivų statyklos pirkėjos. 2008 m. birželio 26 d. raštu, užregistruotu tą pačią dieną, Lenkija pateikė Komisijai Ščecino laivų statyklos restruktūrizavimo plano projektą, kurį parengė *Mostostal Chojnice*. Papildomos informacijos buvo pateikta 2008 m. liepos 7 d. raštu, užregistruotu 2008 m. liepos 8 d.

(33) 2008 m. liepos 14 d. raštu Lenkija įsipareigojo pateikti Komisijai visiškai užbaigtą restruktūrizavimo planą iki 2008 m. rugsėjo 12 d.

(34) 2008 m. liepos 16 d. Komisija preliminariai priėmė vertinimą ir pasiūlymus, pateiktus sprendime užbaigti oficialią tyrimo procedūrą, nustatančiame, kad valstybės pagalba, suteikta Ščecino laivų statyklai, yra nesuderinama su bendrąja rinka ir turi būti grąžinta. Tačiau atsižvelgdama į 2008 m. liepos 14 d. raštą, gautą iš Lenkijos, Komisija nutarė atidėti to sprendimo priėmimą, kad galėtų nustatyti, ar naujasis restruktūrizavimo planas, kurį Lenkijos valdžios institucijos turi pateikti iki 2008 m. rugsėjo 12 d., padės iš esmės pakeisti padėtį ir leis pripažinti pagalbą suderinama su bendrąja rinka.

(35) Vėliau Lenkija kas savaitę teikė pranešimus Komisijai apie privatizavimo proceso pažangą (2008 m. liepos 28 d., rugpjūčio 4, 12, 21 ir 25 d., rugsėjo 1, 8, 16 ir 23 d. raštai, užregistruoti tomis pačiomis dienomis).

(36) 2008 m. liepos 18 d. raštu, užregistruotu 2008 m. liepos 21 d., Lenkija paprašė surengti konsultacijų su Komisijos tarnybomis ciklą, skirtą restruktūrizavimo planui, kad galėtų parengti galutinę jo versiją, kurioje būtų atsižvelgta į Komisijos tarnybų pastabas. Komisija pritarė konsultacijų grafikui 2008 m. liepos 31 d. raštu.

(37) Tačiau Ščecino laivų statyklos restruktūrizavimo plano projektą Komisija gavo neoficialiai tik 2008 m. rugsėjo 3 d. Pirmasis Lenkijos valdžios institucijų ir Komisijos tarnybų atstovų susitikimas įvyko 2008 m. rugsėjo 4 d., jame dalyvavo ir *Mostostal*. 2008 m. rugsėjo 8 d. Komisija gavo pataisytą plano versiją, o 2008 m. rugsėjo 10 d. buvo surengtas dar vienas susitikimas su Lenkijos valdžios institucijų, *Mostostal* ir bendrovės *Ulstein*, galimos kartu veikiančios investuotojos, atstovais.

(38) 2008 m. rugsėjo 12 d. raštu, užregistruotu tą pačią dieną, Lenkija pateikė galutinį Ščecino laivų statyklos restruktūrizavimo planą, kurį parengė *Mostostal* kartu su Norvegijos laivų statykla *Ulstein*.

(39) 2008 m. rugsėjo 16 d. raštu, užregistruotu 2008 m. rugsėjo 17 d., Lenkija pateikė privatizavimo sutarties, kuri būtų sudaryta tarp *Mostostal* ir valstybės institucijų, Ščecino laivų statyklos savininkių – Pramonės plėtros agentūros bei Lenkijos laivų statyklų korporacijos – planą.

(40) 2008 m. rugsėjo 22 d. raštu, užregistruotu tą pačią dieną, *Ulstein* pranešė Komisijai, kad pasitraukia iš Ščecino laivų statyklos privatizavimo proceso ir nedalyvaus jos restruktūrizavimo veikloje.

(41) 2008 m. rugsėjo 22 d. raštu, užregistruotu 2008 m. rugsėjo 25 d., bendrovė *Mostostal* pranešė Komisijai, kad atsižvelgdama į bendrovės *Ulstein* priimtą sprendimą *Mostostal* pasirengusi savarankiškai iki galo įgyvendinti Ščecino laivų statyklos restruktūrizavimo planą. 2008 m. rugsėjo 30 d. įvyko Lenkijos valdžios institucijų, Komisijos ir bendrovės *Mostostal* atstovų susitikimas.

(42) 2008 m. spalio 27 d. Komisija nurodė Lenkijos valdžios institucijoms šio sprendimo įgyvendinimo pagrindų sąlygas. 2008 m. lapkričio 3 d. raštu, užregistruotu 2008 m. lapkričio 4 d., Lenkija įsipareigojo visiškai įvykdyti tas sąlygas. Komisija pritarė Lenkijos valdžios institucijų įsipareigojimams 2008 m. lapkričio 6 d. raštu.

(43) Komisija 2007 m. birželio 14 d. nusiuntė raštą, prašydama Lenkijos valdžios institucijų pateikti papildomos informacijos apie finansines priemones, skirtas teikiant valstybės pagalbą, kurią gavo Ščecino laivų statykla po to, kai buvo pradėta oficiali tyrimo procedūra. Lenkijos valdžios institucijos atsakė 2007 m. liepos 11 d. raštu, užregistruotu tą pačią dieną. 2007 m. lapkričio 13 d. raštu Komisija paprašė tolesnių paaiškinimų. Lenkija atsakė 2008 m. sausio 9 d. raštu, užregistruotu tą pačią dieną. Papildomos informacijos apie valstybės pagalbą, skirtą Ščecino laivų statyklai, Lenkija pateikė 2008 m. sausio 9 d. raštu, užregistruotu 2008 m. sausio 10 d. Lenkija pranešė Komisijai apie papildomas priemones, skirtas Ščecino laivų statyklai, 2007 m. gruodžio 6 d. raštu, užregistruotu tą pačią dieną, 2008 m. sausio 9 d. raštu, užregistruotu 2008 m. sausio 10 d., 2008 m. vasario 12 d. raštu, užregistruotu 2008 m. vasario 13 d., 2008 m. birželio 26 d. raštu, užregistruotu 2008 m. birželio 27 d., ir 2008 m. rugsėjo 12 d. raštu, užregistruotu tą pačią dieną.

2. **APRAŠYMAS**

2.1. *ĮMONĖ*

(44) Pagalbos gavėja veikia Vakarų Pamario regione, kuris yra šiaurės vakarų Lenkijoje. Komisija mano, kad šio regiono įmonės atitinka reikalavimus gauti finansavimą, pagal valstybės pagalbos, paramos iš struktūrinių fondų konvergencijos ([1]) tikslams, paramos iš sanglaudos ([2]) fondo teikimo principus. Be kita ko, šio regiono įmonės gali atitikti reikalavimus gauti paramai įgyvendinant Vakarų Pamario regioninę veiksmų programą pagal prioritetinę sritį, kurios tikslas yra paremti mažąsias ir vidutines įmones, imtis veiksmų, skatinančių naujovių diegimą ir technologijų skleidimą (orientuotų į darbo vietų kūrimą ilguoju laikotarpiu), viešosios infrastruktūros ir švietimo, orientuoto į profesinį mokymąsi visą gyvenimą, plėtrą. Šio regiono įmonės atitinka reikalavimus gauti paramai ir įgyvendinant Lenkijoje Naujoviško ūkio veiksmų programą.

(45) Nauja Ščecino laivų statykla buvo įsteigta 2002 m. birželio 25 d. turint tikslą perimti Ščecino laivų statyklos *Porta Holding S.A.* (toliau – *SSPH*) ir jos pagrindinės pavaldžiosios bendrovės Ščecino laivų statyklos (toliau – *SS*) veiklą, kurios 2002 m. liepos 29 d. paskelbė bankrotą. Ščecino laivų statykla buvo įsteigta kaip „tuščia struktūra“ (angl. *empty shell*), neprisiėmusi SSPH ir SS skolų, susijusių su jų ankstesne veikla.

(46) Naująją Ščecino laivų statyklą perėmė valstybinė Pramonės plėtros agentūra (toliau – ARP) ir Valstybės iždas, kad būtų užbaigta tuo metu vykdyta gamyba ir atnaujinta laivų statybos veikla atlikus būtiną restruktūrizavimą. Formaliai senąją laivų statybos veiklą buvo perėmusi bendrovė *Allround Ship Services Sp. z o.o.*, 1989 m. įsteigta pavaldžioji SSPH bendrovė (toliau – ASS). Iš tikrųjų jau 2001 m., susiklosčius sunkiai finansinei padėčiai, SSPH, visiškai priklausiusi valstybei, nusprendė sutelkti laivų statybos veiklą į ASS, kuri buvo laikoma kur kas atviresnė restruktūrizavimui negu SS. 2002 m. sausio mėn. ASS, kuri iš pradžių buvo nedidelė pavaldžioji bendrovė, vykdžiusi dažymo darbus, sudarė pagrindų sutartį su SSPH dėl laivų korpusų konstrukcijų ir tam tikslui iš SSPH išsinuomojo gamybai naudojamą turtą. Likus kelioms savaitėms iki SSPH bankroto skelbimo SSPH pardavė bendrovę ASS Pramonės plėtros agentūrai už 1 PLN. Vėliau buvo pakeistas ASS pavadinimas – ji tapo *Stocznia Szczecińska Nowa Sp. z o.o.* (Ščecino laivų statykla – pagalbos gavėja).

(47) Tuo laikotarpiu Ščecino laivų statykla neperėmė SSPH ir SS turto, tačiau nuomojosi jį iš administratoriaus, tvarkančio likutinį bankrutuojančių įmonių turtą, iki 2004 m. liepos mėn. 2004 m. liepos 20 d. Ščecino laivų statykla pasirašė sutartis su SSPH ir SS administratoriais, pagal kurias įsigijo tą turtą. Ščecino laivų statykla neperėmė SSPH ir SS skolų, tad skolos liko dviem toms bendrovėms, kurioms buvo taikoma bankroto procedūra. Ščecino laivų statykla perėmė dalį anksčiau pradėtų darbų, sudarydama naujas sutartis su laivų savininkais.

(48) ASS priėmė SSPH ir SS darbuotojus, tačiau palaipsniui mažino jų skaičių – 2001 m. buvo 8 071 darbuotojas, o 2006 m. pabaigoje – 5 322. Vidutinis darbuotojų skaičius 2007 m. buvo 4 700.

([1]) 2006 m. liepos 11 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 1083/2006, nustatančio bendrąsias nuostatas dėl Europos regioninės plėtros fondo, Europos socialinio fondo ir Sanglaudos fondo bei panaikinančio Reglamentą (EB) Nr. 1260/1999, 5 straipsnio 1 ir 3 dalys (OL L 210, 2006 7 31, p. 25).

([2]) 2006 m. rugpjūčio 4 d. Komisijos sprendimas 2006/596/EB, nustatantis valstybių narių, atitinkančių reikalavimus gauti finansavimą iš Sanglaudos fondo 2007–2013 m., sąrašą (OL L 243, 2006 9 6, p. 47).

(49) Gamyba padidėjo nuo 158 000 CGT 2003 m. iki 213 000 CGT 2005 m., o 2006 m. sumažėjo iki 167 000 CGT. Užsakymų portfelyje 2007 m. rugpjūčio mėn. buvo 30 laivų užsakymai, kurių bendroji vertė – 1 134 mln. EUR. Pagal užsakymų portfelio dydį SSN užima 32 vietą pasaulyje, Europoje – 6.

(50) Pagrindiniai laivų statyklos klientai yra Vokietijoje, Nyderlanduose, Rusijoje ir Italijoje. Pagrindiniai konkurentai Europoje – Ispanijos, Vokietijos ir Kroatijos laivų statyklos.

(51) Dabar 80 % Ščecino laivų statyklos akcijų priklauso Lenkijos laivų statyklų korporacijai (*Korporacja Polskie Stocznie S.A.*, toliau – KPS), o 18 % turi ARP. Valstybės iždas turi 2 % akcijų. ARP yra Valstybės iždo akcinė bendrovė, įsteigta pagal įstatymą ir visiškai priklausanti Valstybės iždui. ARP vykdo veiklą, pavestą jai pagal įstatymą, t. y. dalyvauja valstybei priklausančių įmonių nuosavybės restruktūrizavimo procesuose, Lenkijos valdžios institucijų vardu valdo turto ir akcijų paketus, priklausančius Valstybės iždui, teikia paskolas ir garantijas restruktūrizuojant valstybės įmones. ARP turi 100 % KPS akcijų; KPS įkurta užtikrinti Lenkijos laivų statyklų įmonių finansavimą.

(52) Ščecino laivų statykla gamina laivus, įskaitant konteinerinius, cheminių medžiagų tanklaivius, *ro-ro* tipo ir daugeriopos paskirties laivus. Be to, 1 % įmonės veiklos sudaro metalinių konstrukcijų gamyba ir paslaugų, susijusių su laivų statybos pramone, teikimas.

(53) Pagrindiniai Ščecino laivų statyklos gamybos objektai yra trys stapeliai: *Wulkan Nowy*, *Odra Nowa* ir *Wulkan 1*.

(54) 2002 m., vos įsteigta, Ščecino laivų statykla ėmėsi restruktūrizavimo veiksmų. Ščecino laivų statykla parengė 2003 m. restruktūrizavimo planą, kurį iš pradžių patvirtino jos akcininkai 2002 m. gruodžio 19 d., o vėliau 2003 m. spalio mėn. planas buvo pakeistas. Buvo nurodytos tokios ankstesnės Ščecine veikusios laivų statyklos bankrotą sukėlusios priežastys: technologinės problemos, projektavimo klaidos, mažas našumas, didelės išlaidos ir išorės veiksniai – aukštas zloto keitimo kursas ir konkurencija iš Azijos. Šie sunkumai lėmė, kad finansų rinkos nebuvo linkusios finansuoti laivų statybos, dėl to vėlavo tiekiniai, o to padarinys – susikaupusios baudos ir skolos.

(55) Restruktūrizavimo strategijos tikslas – atkurti ilgalaikį gyvybingumą koncentruojant veiklą į konteinerinių laivų rinką ir tapti svarbiu cheminių medžiagų tanklaivių, *ro-ro* ir *con-ro* tipo laivų bei specialiosios paskirties laivų gamintoju. Restruktūrizavimo plane buvo numatyta ir galimybė rasti strateginį investuotoją. 2003 m. pirminį restruktūrizavimo planą reikėjo pakeisti dėl kartu veikiančių įmonių finansinių sunkumų, darbuotojų arba veiksmų, glaudžiai susijusių su Ščecino laivų statykla.

(56) Finansinė Ščecino laivų statyklos padėtis palaipsniui darėsi vis blogesnė.

1 lentelė

Ščecino laivų statyklos gamybos rodikliai

(mln. PLN)

	2002	2003	2004	2005	2006	2007 9 30
Apyvarta	424,88	1 114,44	1 303,46	1 416,04	1 199,38	655,87
Veiklos rezultatas	— 6,16	— 39,64	— 119,80	— 11,44	— 194,24	— 134,36
Nuosavas kapitalas	65,01	62,01	112,83	247,96	149,43	81,96

Šaltinis: 2006 m. informacinis memorandumas, pateiktas Lenkijos valdžios institucijų 2007 m. spalio 12 d., ir „Verslo planas, parengtas Ščecino laivų statyklai“ 2008–2012 metams, atsižvelgiant į informaciją, gautą atliekant laivų statykloje tyrimą *due diligence*, pateiktas su 2008 m. vasario 29 d. raštu.

(57) Sunkią finansinę padėtį lėmė išoriniai veiksniai – JAV dolerio (Ščecino laivų statyklos pajamų valiutos) nuvertėjimas ir zloto (išlaidų valiutos) vertės didėjimas, plieno kainų augimas ir sunkumai siekiant gauti laivų finansavimą, kuriuos lėmė SSPH bankroto paskelbimas. Sunkumų priežastys buvo ir vidinės – laivų statyklos gamybos priemonės buvo labai prastos būklės, jas reikėjo smarkiai modernizuoti. Nuo 2006 m. Ščecino laivų statykla bandė įveikti sunkumus, susijusius su darbuotojais, tai buvo dažni neatvykimai į darbą, darbuotojų kaita ir kvalifikuotų darbuotojų išvykimas dirbti į kitas laivų statyklas, ypač Vokietijos ir Norvegijos, kuriose atlyginimai buvo kur kas didesni.

2.2. *SPRENDIMAS PRADĖTI PROCEDŪRĄ, NUSTATYTĄ EB SUTARTIES 88 STRAIPSNIO 2 DALYE*

(58) Savo sprendime pradėti oficialią tyrimo procedūrą Komisija iš pradžių konstatavo, kad priemonės, apie kurias Komisijai buvo pranešta pagal Stojimo sutarties IV priedo 3 punktą, yra nauja pagalba, nes Lenkijos įstojimo į ES dieną jos dar nebuvo skirtos. Komisija tas priemones išvardijo minėto sprendimo B dalyje.

(59) Komisija taip pat nusprendė, kad tam tikros priemonės, išvardytos sprendimo pradėti oficialią tyrimo procedūrą priedo A dalyje, buvo skirtos Ščecino laivų statyklai iki 2004 m. gegužės 1 d. ir nebuvo taikomos po įstojimo dienos pagal Stojimo sutarties IV priedo 3 punktą, dėl to jos nebus tiriamos atliekant procedūrą, nustatytą EB sutarties 88 straipsnio 2 dalyje. Taigi šis sprendimas toms priemonėms netaikomas. Tačiau į jas turi būti atsižvelgta nagrinėjant priemonių, suteiktų po įstojimo dienos, suderinamumą su bendrąja rinka.

(60) Kalbėdama apskritai apie priemones, išvardytas sprendimo pradėti oficialią tyrimo procedūrą priedo B dalyje, Komisija pateikė argumentus, kad iki įstojimo dienos nebuvo priimtas teisiškai saistantis sprendimas dėl tų priemonių, tačiau sutiko, kad buvo imtasi tam tikrų pradinių žingsnių, kad toks sprendimas būtų priimtas.

(61) Pirmoji iš tų priemonių buvo Ščecino laivų statyklos kapitalo injekcija, kurią skyrė ARP. 2003 m. restruktūrizavimo plane buvo numatyta 241 752 900 PLN dydžio kapitalo injekcija Ščecino laivų statyklai, tačiau iki įstojimo dienos buvo skirta tik tos sumos dalis (180 mln. PLN). ARP nepajėgė skirti visos 241 752 900 PLN sumos kapitalui padidinti dėl priežasčių, susijusių su biudžetu. Pasak Lenkijos valdžios institucijų, sprendimas padidinti kapitalą skiriant likusią sumą (61 752 652 PLN) buvo priimtas 2004 m. gruodžio 21 d.

(62) Antroji ir trečioji suteiktos pagalbos priemonės buvo ARP laivų pagaminimo garantijos (kiekviena iš jų susijusi su 1 935 000 PLN dydžio pagalba). Tos garantijos buvo skirtos laivams, dėl kurių statybos sutartys buvo sudarytos 2002 m. Garantijos dėl kitų laivų turėjo būti suteikiamos iš karto, kai bus pristatyti pirmesni laivai. Taigi garantijos dėl laivų Nr. 7 ir 8 turėjo būti suteiktos pristačius laivus Nr. 4 ir 5 (2005 m.).

(63) Paskutinis priemonių rinkinys, kuris, kaip matyti iš pateiktos informacijos, nebuvo skirtas iki įstojimo dienos, yra priemonės, kurias Ščecino laivų statyklai skyrė Ščecino miestas, nurašydamas ir atidėdamas nekilnojamojo turto mokestį. Bendra tų priemonių vertė buvo 12,5 mln. PLN. Pagal Lenkijos valdžios institucijų pateiktą informaciją ([1]) tos priemonės Ščecino laivų statyklai nesuteiktos iki šiol.

(64) Komisija priėmė sprendimą pradėti oficialią tyrimo procedūrą atsižvelgdama į toliau išdėstytas abejones dėl restruktūrizavimo pagalbos suderinamumo su bendrąja rinka.

([1]) 2008 m. sausio 9 d. raštas.

(65) Pirma, Komisijai kilo abejonių, ar Ščecino laivų statykla atitinka reikalavimus gauti restruktūrizavimo pagalbą. Buvo panašu, kad bendrovė įsteigta perimti bankrotą paskelbusios savo pirmtakės veiklą, tačiau neperėmė jos skolų. Tad Komisija manė, kad Ščecino laivų statykla buvo nauja įmonė pagal taikomas Bendrijos gaires.

(66) Antra, Komisija abejojo, ar užbaigti ir vykdomi restruktūrizavimo veiksmai padės atkurti ilgalaikį Ščecino laivų statyklos gyvybingumą. Restruktūrizavimas, kurio ėmėsi Ščecino laivų statykla, daugiausia buvo susijęs su skolos sumažinimu ir likvidumo padidinimu siekiant užtikrinti gamybos tęstinumą. Tariamos tikrų restruktūrizavimo veiksmų išlaidos buvo patirtos įsigyjant gamybos priemones iš SSPH ir SS administratoriaus, tvarkančio bankrutuojančių įmonių likutinį turtą. Komisija konstatavo, kad net restruktūrizavimo laikotarpio pabaigoje planuojamas gamybos lygis bus gana mažas palyginti su konkuruojančiomis Europos laivų statyklomis.

(67) Trečia, turėdama omenyje pateiktą informaciją, Komisija abejojo, ar buvo taikytos tinkamos kompensuojamosios priemonės, nes iš tikrųjų Ščecino laivų statyklos gamybiniai pajėgumai nebuvo apriboti.

(68) Ketvirta, Komisijai kilo abejonių, ar tam tikros tariamos restruktūrizavimo išlaidos, pavyzdžiui, gamybai naudojamo turto įsigijimo išlaidos, turi būti laikomos išlaidomis, iš tikrųjų susijusiomis su restruktūrizavimu.

(69) Pagaliau Komisijai kilo abejonių, ar savasis pagalbos gavėjos įnašas, įdėtas į restruktūrizavimo planą iš nuosavų lėšų arba iš išorinių finansavimo šaltinių, gautų rinkos sąlygomis, buvo reikšmingas. Ypač Komisija abejojo dėl to, ar savuoju įnašu galima laikyti sukaupto pelno naudojimą. Be to, Komisija priminė, kad 78 % tariamo savojo įnašo sudarė laivų savininkų paskolos, kurias garantavo KUKE, Lenkijos eksporto kreditų agentūra. Kadangi Ščecino laivų statykla yra sunkumus patirianti įmonė, Komisijai kilo abejonių, ar už garantiją mokamų mokesčių tarifai taisyklingai atspindėjo esamą riziką ir ar KUKE reikalaujamas užtikrinimas buvo pakankamas, taigi – ar nurodytas savasis įnašas nebuvo susijęs su valstybės pagalba.

2.3. *SUINTERESUOTŲJŲ ŠALIŲ PASTABOS*

2.3.1. LENKIJOS PASTABOS

(70) Komisijai priėmus sprendimą pradėti oficialią tyrimo procedūrą Lenkijos valdžios institucijos pateikė savo pastabas dėl sprendimo. Pagalbos gavėja nepateikė savo argumentų, tik parėmė Lenkijos valdžios institucijų pasiūlymą.

(71) Lenkijos valdžios institucijos iškėlė kelis klausimus. Pagrindinis ginčijamas dalykas buvo tai, ar tam tikros pagalbos priemonės buvo įgyvendintos iki įstojimo į Europos Sąjungą dienos, t. y. iki 2004 m. gegužės 1 d., ir ar jos nebuvo taikytos po įstojimo. Tokių priemonių tyrimas nepriskirtas Komisijos kompetencijai; išskyrus priemones, kurios nebuvo suteiktos iki įstojimo dienos, Komisija gali nagrinėti tik pagalbą, apie kurią buvo pranešta, arba pagalbą, nesuderinamą su teisės nuostatomis pagal EB sutarties 88 straipsnio 2 dalį.

(72) Lenkijos valdžios institucijos nesutiko su Komisijos išvadomis, kad priemonės, išvardytos sprendimo pradėti oficialią tyrimo procedūrą priedo B dalyje, buvo nauja pagalba. Lenkijos valdžios institucijos tvirtino, kad visos priemonės, nurodytos toje lentelėje, suteiktos iki įstojimo dienos, dėl to Ščecino laivų statyklai nebuvo planuojama skirti pagalbos ir tokia pagalba nebuvo suteikta.

Kapitalo injekcija Ščecino laivų statykla (sprendimo pradėti oficialią tyrimo procedūrą priedo B dalis, 61 priemonė)

(73) Pirma, Lenkijos valdžios institucijos teigė, kad Ščecino laivų statykla turėjo teisiškai pagrįstą pagrindą tikėtis, kad pagalba, numatyta 2003 m. restruktūrizavimo plane, atitinka valstybės pagalbai taikomas nuostatas. Lenkijos valdžios institucijos pirmiausia remiasi dviem dokumentais: „Lenkijos laivų statybos pramonės padėtis, siūlomos veiklos kryptys ir to sektoriaus rėmimo mechanizmai“ (2002 m. liepos 16 d. Ministrų Tarybos priimtas dokumentas) ir „Vidutinio laikotarpio strategija, taikoma teikiant Valstybės iždo garantijas ir laidavimus iki 2010 m.“ (2003 m. birželio 10 d. Ministrų Tarybos priimtas dokumentas). Lenkijos valdžios institucijos teigia, kad tokie ir panašūs centrinės, regioninės ir vietos valdžios institucijų veiksmai buvo dalis plataus užmojo programos, skirtos laivų statybos pramonei gelbėti.

(74) Antra, Lenkijos valdžios institucijos tvirtina, kad Komisija, reikalaudama priimti „teisiškai saistantį dokumentą“, Bendrijos teisės nuostatas taiko iki įstojimo buvusiems įvykiams ir nacionalinei teisei. Lenkija teigia, kad iki įstojimo dienos buvo taikomi nacionaliniai įstatymai, reglamentuojantys valstybės pagalbą, ir kad tuose įstatymuose „formalus sprendimas dėl pagalbos skyrimo pagalbos gavėjui nebuvo numatytas nė viename procedūros punkte“. Lenkijos teisės nuostatose buvo reikalaujama tik vieno dalyko – kad restruktūrizavimo planą ir jame nustatytas pagalbos priemones patvirtintų Konkurencijos ir vartotojų apsaugos tarnybos pirmininkas, ir tai tikrai buvo padaryta. Lenkijos valdžios institucijos teigia, kad „abejonių nekelia tai, kad kiekvieną pagalbos priemonę, įtrauktą į galutinai patvirtintą restruktūrizavimo planą, suderino SSN ir atitinkama pagalbą skyrusi institucija“. Be to, Lenkija tvirtina, kad Bendrijos teisės nuostatos nebuvo taikomos iki įstojimo dienos ir kad byla *Fleuren* ([1]), kuria Komisija remiasi savo sprendime pradėti oficialią tyrimo procedūrą, iš esmės skiriasi nuo šios bylos.

([1]) Pirmosios instancijos teismo 2004 m. sausio 14 d. sprendimas byloje T-109/01, *„Fleuren Compost“ prieš Komisiją*.

(75) Trečia, konstatuota, kad tai, jog Ščecino laivų statyklos stebėtojų taryba patvirtino restruktūrizavimo planą, reikia laikyti pagalbos skyrimu. Atsakyme į Komisijos abejones dėl to, ar stebėtojų taryba yra subjektas, įgaliotas priimti sprendimus, kurių finansiniai padariniai susaisto dalininkus, konstatuota, kad stebėtojų taryba atstovauja akcininkų interesams, nes yra jų skiriama. Stebėtojų tarybos nariai veikia pagal akcininkų (ARP ir Valstybės iždo) nurodymus ir dėl jų veiksmų atsirado ARP ir Valstybės iždo įsipareigojimai suteikti pagalbą.

(76) Ketvirta, Lenkija teigia, kad tai, jog 2003 m. restruktūrizavimo planą patvirtino ARP laivų statybos pramonės reikalų grupė, dar labiau sustiprino pagrįstus Ščecino laivų statyklos lūkesčius, nes visi tos grupės nariai yra ARP atstovai stebėtojų taryboje. Lenkija taip pat patvirtino, kad tikruosius sprendimus priima stebėtojų taryba ir ARP akcininkų susirinkimas.

(77) Galiausiai Lenkijos valdžios institucijos teigia, kad pagalba buvo skirta iki įstojimo dienos, nes valstybės dalyvavimas buvo numatytas 2003 m. restruktūrizavimo plane ir dėl to apie jį buvo žinoma iki įstojimo dienos.

Garantijos (sprendimo pradėti oficialią tyrimo procedūrą priedo B dalis, 62 ir 63 priemonės)

(78) Lenkijos valdžios institucijos remiasi pratęsimo sistema, pagal kurią nauja garantija suteikiama tada, kai baigiasi ankstesnė garantija, ir pateikia argumentus, kad tą sistemą, taigi ir visas pagal ją suteiktas garantijas, stebėtojų taryba patvirtino kaip dalį 2003 m. restruktūrizavimo plano. Lenkijos valdžios institucijos nurodo vertinimo kriterijus, pagal kuriuos nustatoma, ar garantija taikyta po įstojimo dienos, ar ne, ir ne kartą pripažįsta, kad tie kriterijai turi lemiamą reikšmę nustatant, ar pagalba buvo skirta.

(79) Lenkijos valdžios institucijos nepaneigė Komisijos argumento, kad dviejų ginčijamų garantijų atveju ARP nesiėmė tokių pačių procedūrinių veiksmų kaip vėliau suteiktų garantijų atveju. Lenkijos valdžios institucijos neginčijo to, kaip Komisija interpretavo faktą, kad sutartyse dėl laivų statybos, sudarytose 2002 m., buvo išlyga, leidžianti pirkėjui vienašališkai nutraukti sutartį, jeigu laivų statykla per tam tikrą laiką nepateiks laivų pagaminimo garantijos.

Mokesčių nurašymas ir atidėjimas (sprendimo pradėti oficialią tyrimo procedūrą priedo B dalis, 64–68 priemonės)

(80) Lenkija teigia, kad valstybės finansiniai įsipareigojimai dėl tų priemonių buvo tiksliai žinomi iki įstojimo dienos. Lenkija patvirtino, kad pagalbą skyrusi institucija negalėjo priimti galutinių sprendimų dėl mokesčių atidėjimo ir nurašymo *ex ante*.

Tinkamumas restruktūrizavimo pagalbai gauti

(81) Atsakydama į Komisijos abejones dėl to, ar Ščecino laivų statykla – bendrovė, įsteigta paskelbus ankstesnės bendrovės, vykdžiusios laivų statybos veiklą Ščecine, bankrotą, atitinka reikalavimus gauti restruktūrizavimo pagalbą, Lenkija teigia, kad pagalbos gavėjas egzistavo prieš skelbiant ankstesnio subjekto, kuris vadinosi kitaip (ASS) ir vykdė laivų statybos veiklą, bankrotą.

Kiti sprendimo aspektai

(82) Lenkijos valdžios institucijos pateikė pastabas dėl kitų Komisijos sprendimo aspektų. Be kita ko, Lenkija teigia, kad Ščecino laivų statyklos restruktūrizavimas turėjo įtakos daugeliui jos veiklos sričių ir jo tikslas buvo gerokai padidinti laivų statyklos našumą. Ščecino laivų statykla pradėjo taikyti glaudesnę strategiją, restruktūrizavo užimtumą, padidino našumą, įdiegė veiksmingesnę valdymo sistemą ir pagerino savo finansinę padėtį. Ščecino laivų statykla buvo numačiusi gauti pelno 2005 m.

(83) Be to, Lenkija teigia, kad Ščecino laivų statykla įgyvendino pakankamas kompensuojamąsias priemones, nes perėmė tik dalį SSPH priklausiusios žemės ir struktūrų, tiesiogiai susijusių su laivų statyklos gebėjimu statyti laivus.

(84) Lenkijos valdžios institucijos teigia, kad siūlomas savasis įnašas yra pakankamas. Ypač būsimas pelnas, kurį Ščecino laivų statykla ketina skirti restruktūrizavimo išlaidų finansavimui, negali būti laikomas valstybės ištekliais, taigi tai yra savasis įnašas. Lenkijos valdžios institucijos tvirtina, kad paskolas, kurias garantavo Eksporto kreditų draudimo korporacija (KUKE) ir iš kurių finansuojama laivų statyklos veikla, taip pat turi būti laikomos savuoju įnašu. Lenkija nurodo sąlygas, kuriomis KUKE suteikė garantijas KUKE (mokesčių už garantiją tarifus bei reikalaujamų užstatų rūšį) ir pabrėžia KUKE pagal suteiktas garantijas neprivalėjo mokėti laivų savininkams jokių sumų.

(85) Lenkijos valdžios institucijos laikė, kad restruktūrizavimo priemonės pagerintų finansinę Ščecino laivų statyklos padėtį ir ji galėtų įrodyti esanti gyvybinga.

2.3.2. KITŲ SUINTERESUOTŲJŲ ŠALIŲ PASTABOS

(86) Lenkijos Darbdavių asociacija – Laivų statytojų forumas paaiškino priežastis, dėl kurių Ščecino laivų statykla patyrė sunkumų, ir išreiškė nuomonę, kad jai išsilaikyti padėjo tik sėkmingai įgyvendintas restruktūrizavimo planas ir valstybės pagalba, skirta restruktūrizavimui.

(87) Bendrovė *Towimor S.A.*, denio kranų, inkarinių įrenginių ir lynų įrangos tiekėja, pareiškė, kad Ščecino laivų statykla atkūrė savo gamybinius pajėgumus ir išgyveno 2002–2004 m. krizę tik dėl to, kad vadovavimą restruktūrizavimo procesui perėmė ARP. Ši bendrovė pažymėjo, kad restruktūrizavimo planas įgyvendinamas sėkmingai, o pasiektas pagerėjimas yra ilgalaikio pobūdžio.

(88) Bendrovė *Lubmor Sp. z o.o.*, laivų vidaus įrangos tiekėja, pažymėjo, kad Ščecino laivų statyklos egzistavimas yra svarbus jai pačiai ir kitoms įmonėms, bendradarbiaujančioms su laivų statykla.

(89) Kitas tiekėjas, *H. Cegielski*, gaminantis daugiausia laivų variklius pabrėžė, kad restruktūrizavus Ščecino laivų statyklą 2002–2004 m. buvo išgelbėtas visas laivų statybos sektorius, o nuolatos gerėjantys finansiniai laivų statyklos rezultatai rodo tai, kad restruktūrizavimo priemonės padėjo pasiekti ilgalaikį pagerėjimą.

(90) *Spliethoff's Bevrachtingskantoor B.V.*, Ščecino laivų statyklos klientas, pabrėžė Ščecino laivų statyklos žinias ir patirtį, turimą įvairiuose laivų statybos veiklos segmentuose, ir jam pastatytų laivų kokybę. Šis laivų savininkas pažymėjo, kad Ščecino laivų statykla sukonstravo jam aštuonis daugeriopos paskirties laivus, įvykdžiusi griežtus techninius ir kokybės reikalavimus. Jis išreiškė viltį, kad Komisija patvirtins Ščecino laivų statyklai skirtą pagalbą. Kiti laivų statyklos klientai, *Peter Dohle Schiffahrts-KG* ir *Odfjell*, išsakė panašias nuomones.

(91) Profesinė sąjunga *Solidarność* pažymėjo Ščecino laivų statyklos svarbą užimtumo ir viso regiono ekonominės padėties požiūriu. Sąjunga išreiškė viltį, kad Komisija nedelsdama užbaigs tyrimo procedūrą ir patvirtins pagalbą, kurią gavo laivų statykla.

(92) Ščecino miesto Prezidentas pabrėžė, kad Ščecino laivų statyklos egzistavimas labai svarbus regionui, ir konstatavo, kad nepaisant tam tikrų vėlavimų, įgyvendinamas restruktūrizavimas davė laukiamų rezultatų, o laivų statykla, žvelgiant iš ilgalaikės perspektyvos, yra pajėgi konkuruoti rinkoje su kitomis laivų statyklomis.

(93) *Business Club Szczecin*, Ščecino darbdavių asociacija Ščecino ir Vakarų Pamario plėtrai remti, išreiškė savo paramą Ščecino laivų statyklos restruktūrizavimui. Ši asociacija nurodė sunkumus, su kuriais susidūrė regionas paskelbus SSPH bankrotą 2002 m., ir konstatavo, kad pagalba, kurią laivų statyklai suteikė Lenkijos valdžios institucijos, padėjo išgyventi krizę.

2.4. *SITUACIJA, SUSIKLOSČIUSI PO TO, KAI KOMISIJA PRIĖMĖ SPRENDIMĄ PRADĖTI OFICIALIĄ TYRIMO PROCEDŪRĄ*

(94) Toliau pateikiama Komisijos vykdytos oficialios tyrimo procedūros ir susijusių įvykių esmė.

(95) Atsakydamos į Komisijos sprendimą pradėti oficialią tyrimo procedūrą Lenkijos valdžios institucijos 2005 m. rudenį pateikė dvejopus paaiškinimus: pirma, ginčydamos Komisijos įgaliojimus imtis veiksmų priemonių, Komisijos sprendime laikomos nauja pagalba, atžvilgiu, antra, teigdamos, kad net jeigu tos priemonės yra nauja pagalba, jos suderinamos su bendrąja rinka kaip restruktūrizavimo pagalba.

(96) Savo argumentams dėl pagalbos suderinamumo su bendrąja rinka paremti Lenkija pateikė Komisijai 2003 m. restruktūrizavimo planą. Komisija susipažino su 2003 m. restruktūrizavimo planu ir paprašė išorės konsultanto pagalbos. Komisija konstatavo, kad 2003 m. restruktūrizavimo planas neatitinka nė vienos iš sąlygų, būtinų restruktūrizavimo pagalbai patvirtinti ir nustatytų taikomose gairėse.

(97) 2005 m. gruodžio mėn. Komisija iš viešųjų šaltinių [1], sužinojo, kad įsteigta KPS – kapitalo grupė, atstovaujanti valstybės kapitalui, turint tikslą integruoti tris pagrindines Lenkijos laivų statyklas – Gdynės, Gdansko ir Ščecino – į vieną struktūrą (toliau – „konsolidavimo planas“). Pagrindinis KPS vaidmuo – užtikrinti tų laivų statyklų veiklos finansavimą. Nė viename tyrimo etape – nei prieš sprendimo pradėti oficialią tyrimo procedūrą priėmimą, nei po jo – Lenkija nepranešė Komisijai apie konsolidavimo planą.

(98) Komisijos prašymu Lenkijos valdžios institucijos 2006 m. pradžioje paaiškino, kad anksčiau konsolidavimo planas iš tikrųjų buvo numatytas, tačiau jo atsisakyta, ir kad netrukus bus nustatyta nauja Lenkijos laivų statybos sektoriaus restruktūrizavimo strategija. Lenkija paaiškino, kad KPS vaidmuo buvo užtikrinti Lenkijos laivų statyklų gamybinės veiklos finansavimą teikiant trumpalaikes paskolas.

(99) Lenkijos valdžios institucijų ir Komisijos tarnybų atstovų susitikime 2006 m. vasario 22 d. Komisija pranešė Lenkijai, kad pagal turimą informaciją negali nustatyti, ar 2003 m. restruktūrizavimo planas yra pakankamas ilgalaikiam gyvybingumui atkurti. Komisija pabrėžė, kad 2003 m. restruktūrizavimo planas veikiau buvo „paleidimo“ planas, daugiausia susijęs su finansinėmis priemonėmis, būtinomis veiklai atnaujinti po SSPH bankroto paskelbimo, o ne restruktūrizavimo planas, garantuojantis ilgalaikio gyvybingumo atkūrimą. Be kita ko, numatytos investicijos buvo nepakankamos turint omenyje prastą Ščecino laivų statyklos įrenginių ir įrangos būklę. Lenkijos valdžios institucijos ir laivų statykla teigė, kad Ščecino laivų statykla jau atkūrė gyvybingumą. Vis dėlto Lenkija patvirtino, kad laivų statyklai iš tikrųjų reikalingos didelės investicijos įrenginiams modernizuoti, jų vertė mažiausiai būtų 200 mln. PLN, ir dėl to 2008–2009 m. Ščecino laivų statykla bus parduota privačiam investuotoju. Susitikimo metu Lenkijos valdžios institucijos patvirtino, kad Komisijai bus pateiktas naujas restruktūrizavimo planas arba pakeista 2003 m. restruktūrizavimo plano versija.

(100) Po susitikimo Lenkijos valdžios institucijos įsipareigojo [2] pateikti Komisijai pakeistą Ščecino laivų statyklos restruktūrizavimo planą iki 2006 m. gegužės 22 d.

(101) 2006 m. birželio 26 d. Komisija gavo pirmąjį plano projektą, pavadintą „*Stocznia Szczecińska Nowa Sp. z o.o.* 2006–2011 m. plėtros planas“, parengtą padedant konsultavimo firmai *Deloitte Advisory*.

(102) Komisija išreiškė rimtų nuogąstavimų dėl to projekto 2006 m. birželio 13 d. apsilankymo vietoje metu ir 2006 m. liepos 17 d. rašte, nurodydama, kad pirmasis restruktūrizavimo plano projektas pasirodė esąs nepakankamos aprėpties, kad galėtų garantuoti Ščecino laivų statyklos ilgalaikio gyvybingumo atkūrimą. Komisija pabrėžė, kad restruktūrizavimas daugiausia turi būti finansuojamas iš nuosavų išteklių, nesusijusių su valstybės pagalba, o tai nenumatyta pateiktame plano projekte, ir dėl to reikia taikyti tinkamas kompensuojamąsias priemones. Pažymėjusi nuolatinę priklausomybę nuo garantijų, kurias užtikrina valstybės agentūra KUKE, Komisija perspėjo Ščecino laivų statyklą ir Lenkijos valdžios institucijas, kad tos garantijos yra valstybės pagalba. Komisija paragino Lenkiją pataisyti restruktūrizavimo planą ir pateikti išsamią plano versiją iki 2006 m. rugpjūčio mėn. pabaigos.

(103) Neatsižvelgdama į tuos perspėjimus Lenkija galiausiai pateikė 2006 m. restruktūrizavimo planą pavėlavusi du mėnesius – 2006 m. rugsėjo mėn., ir jis iš esmės nesiskyrė nuo pirmojo projekto. Pagrindiniai 2006 m. restruktūrizavimo plano trūkumai aprašyti toliau.

(104) 2006 m. rugsėjo mėn. Lenkija pranešė, kad 2006 m. rugpjūčio 31 d. Ščecino laivų statyklos visuotinis susirinkimas priėmė sprendimą padidinti laivų statyklos kapitalą 95 mln. PLN ir iki 2006 m. spalio 15 d. parengti pasiūlymus galimiems investuotojams, kurie domisi naujos emisijos akcijų įsigijimu. Iki 2006 m. gruodžio 31 d. Ščecino laivų statyklos akcijų įsigijimu susidomėjo tik dvi įmonės: *Złomrex*, Lenkijos įmonė, prekiaujanti plienu, ir *ISD Polska*, Ukrainos įmonės *Donbas* pavaldžioji bendrovė, kurios veikla – plieno gamyba.

[1] 2005 m. sausio 25 d. ir spalio 5 d. Ministrų Tarybos posėdžių protokolai paskelbti interneto tinklalapyje.

[2] 2006 m. kovo 13 d. raštas.

(105) 2006 m. gruodžio 6 d. susitikimo metu (ir 2007 m. sausio 9 d. rašte) Komisija paaiškino Lenkijos valdžios institucijoms, kad 2006 m. restruktūrizavimo planas neatitinka nė vienos sąlygos, reikalingos restruktūrizavimo pagalbai patvirtinti pagal taikomas gaires. To susitikimo metu Lenkijos valdžios institucijos įsipareigojo privatizuoti Ščecino laivų statyklą siekdamos padidinti galimybes atkurti ilgalaikį gyvybingumą ir užtikrinti pakankamą savąjį įnašą į restruktūrizavimo išlaidas. Įsipareigojimą privatizuoti Ščecino laivų statyklą iki 2007 m. birželio 30 d. Lenkijos valdžios institucijos patvirtino 2007 m. sausio 5 d. raštu. Rengdama privatizavimo dokumentus Lenkija paprašė Komisijos nurodyti būtinas kompensuojamąsias priemones, taikytinas Ščecino laivų statyklai, kad galimiems investuotojams būtų užtikrinta reikiama informacija.

(106) Susitarus komisarei Neelie Kroes ir ministrui Piotrui Woźniakui 2006 m. gruodžio mėn. Komisija pradėjo intensyvias diskusijas su Lenkijos valdžios institucijomis ir Ščecino laivų statykla, kad galėtų nustatyti būtinas kompensuojamąsias priemones. Lenkija pateikė pasiūlymą dėl kompensuojamųjų priemonių, taikytinų Ščecino laivų statyklai, ir įsipareigojo uždaryti stapelį *Wulkan 1* iš karto, kai bus įvykdytos jau pasirašytos sutartys dėl laivų statybos, t. y. 2010 m. kovo mėn.

(107) Komisija paprašė Ščecino laivų statyklos pateikti tam tikrų duomenų. Galiausiai Komisijos tarnybos 2007 m. liepos 31 d. raštu pranešė Lenkijai, kad preliminariai stapelio *Wulkan 1* uždarymą laiko pakankama kompensuojamąja priemone, su sąlyga, kad veikla tame objekte bus nutraukta visam laikui ir jame nebus įmanoma montuoti bei nuleisti į vandenį laivų, ir jis bus uždarytas 2009 m. birželio 1 d. arba anksčiau, jeigu laivo 587-IV/09 – paskutinio laivo, montuojamo tame stapelyje – statyba bus užbaigta anksčiau. Be to, 2009 m. stapelis *Wulkan 1* gali būti naudojamas tik laivui 587-IV/09 montuoti. Pagrindas, kuriuo remdamasi Komisija pateikė šį pasiūlymą, nurodytas toliau. Lenkijos valdžios institucijos patvirtino savo ketinimus apriboti gamybinius pajėgumus, apibrėžtus Komisijos rašte.

(108) 2007 m. vasario mėn. Ščecino laivų statyklos vadovybė 57 galimiems investuotojams nusiuntė pasiūlymus įsigyti Ščecino laivų statyklos daugumos dalį. Tuo laikotarpiu laivų statykla jau kelis mėnesius jau vedė derybas su bendrove *Złomrex*, tačiau galiausiai nebuvo priimta jokių sprendimų.

(109) Naujų veiksmų siekiant privatizuoti Ščecino laivų statyklą buvo imtasi 2007 m. rudenį. Dėl informacinio memorandumo projekto su Komisija konsultuotasi 2007 m. rugsėjo ir rugpjūčio mėn. 2007 m. rugsėjo mėn. KPS ir ARP patarėjas privatizavimo klausimais 221 galimam investuotojui nusiuntė kvietimus teikti pasiūlymus.

(110) Šeši galimi investuotojai susidomėjo Ščecino laivų statyklos akcijų įsigijimu ir paprašė informacinio memorandumo. Terminas galimų investuotojų pasiūlymams pateikti buvo pratęstas kelis kartus.

(111) Konstatavusi, kad privatizavimo procesas vėluoja, Komisija 2007 m. spalio 3 d. raštu paragino Lenkijos valdžios institucijas užbaigti privatizavimo procesą be vėlavimų. 2007 m. spalio 23 d. raštu Lenkija pranešė Komisijai, kad privatizavimas nebus užbaigtas iki 2007 m. pabaigos, kaip buvo planuota. Mainais Lenkija įsipareigojo 2008 m. sausio mėn. pradėti derybas su pasirinktais investuotojais. 2007 m. lapkričio 30 d. raštu Komisija vėl išreiškė nuogąstavimus dėl vėlavimo ir aiškiai nurodė laukianti, kad naujasis Ščecino laivų statyklos savininkas pateiktų pirmąjį naujo restruktūrizavimo plano projektą iki 2008 m. vasario mėn. pabaigos. Tą raginimą Komisija pakartojo daug kartų. Komisija daug kartų bandė pasiekti, kad būtų griežtai laikomasi privatizavimo grafiko.

(112) Pasibaigus tyrimui *due diligence*, 2007 m. gruodžio 20 d. bendrovė *Amber*, vienintelė investuotoja, susidomėjusi Ščecino laivų statyklos įsigijimu, pateikė sąlygiškai saistantį pasiūlymą, kuris buvo pateiktas vertinti PS ir ARP patarėjui privatizavimo klausimais.

(113) 2008 m. kovo 20 d. bendrovei *Amber* deryboms buvo suteiktas išskirtinumo laikotarpis, vėliau kelis kartus pratęstas ir galutinai pasibaigęs 2008 m. gegužės 12 d.

(114) 2008 m. vasario 29 d. Lenkija pateikė Komisijai pirmąjį Ščecino laivų statyklos restruktūrizavimo plano projektą, kurį parengė *Amber* [1]. Bendrovė *Amber* pateikė patikslintas finansinės prognozes 2008 m. balandžio 9 d. elektroniniu laišku. Komisija pastabas dėl to projekto pateikė žodžiu per Komisijos tarnybų, Lenkijos valdžios institucijų, Ščecino laivų statyklos ir bendrovės *Amber* atstovų susitikimą, kuris įvyko Varšuvoje 2008 m. balandžio 10 d., taip pat 2008 m. balandžio 21 d. raštu.

(115) 2008 m. gegužės 12 d. įvykusiame susitikime su Lenkijos valdžios institucijomis bendrovė *Amber* paskelbė, kad pasitraukia iš Ščecino laivų statyklos privatizavimo proceso. Apie šį pasikeitimą Lenkija pranešė Komisijai tą pačią dieną. Savo paaiškinime Valstybės iždui bendrovė *Amber* nurodė pagrindinę savo pasitraukimo priežastį – tai, kad atlikusi nuodugnų Ščecino laivų statyklos padėties tyrimą *due diligence* konstatavo, jog laivų statykla neteiks pelno net ir įgyvendinus restruktūrizavimo priemones, įskaitant dideles investicijas. Kadangi bendrovė *Amber* buvo vienintelė pasiūlymo teikėja, jos pasitraukimas reiškė, kad 2007 m. pradėtas privatizavimo procesas baigėsi.

[1] „Pirmoji Ščecino laivų statyklos restruktūrizavimo plano versija kartu su verslo planu, parengtu Ščecino laivų statyklai 2008–2012 metams, atsižvelgiant į informaciją, gautą vykdant laivų statykloje procesą *due diligence*“ ir 2008 m. vasario 29 d. „Papildomi paaiškinimai, restruktūrizavimo programos eskizas ir deklaruoti įsipareigojimai dėl Ščecino laivų statyklos pirkimo, kuriuos pareiškė bendrovė *Amber*“.

(116) 2008 m. gegužės 26 d. Lenkija pranešė Komisijai, kad privatizavimo procesas pradėtas iš naujo. Kitose kasdienėse ataskaitose Lenkija pranešdavo Komisijai apie veiksmus, kurių ėmėsi Lenkijos valdžios institucijos siekdamos rasti Ščecino laivų statyklos pirkėją. Lenkija pateikė Komisijai kelis raštus, kuriuose galimi investuotojai išreiškė norą būti informuoti apie tęsiamą privatizavimo procesą ir gauti informacinį memorandumą, kai jis bus parengtas.

(117) 2008 m. birželio 13 d. susitikime Lenkijos valdžios institucijos pranešė Komisijai apie savo ketinimą iki 2008 m. birželio 26 d. pateikti Komisijai Ščecino laivų statyklos restruktūrizavimo planus, kuriuos parengė kelios įmonės. Po to Lenkijos valdžios institucijų prašymu ir joms dalyvaujant Komisija susitiko su dviem galimais investuotojais, kurie domėjosi Ščecino laivų statyklos įsigijimu – Norvegijos bendrove *Ulstein* ir Lenkijos bendrove *Mostostal Chojnice*. Per tuos susitikimus abi bendrovės pristatė Komisijai savo restruktūrizavimo strategijas.

(118) Po to Lenkija pateikė Komisijai restruktūrizavimo plano projektą, kurį 2008 m. birželio mėn. parengė *Mostostal Chojnice*, jis vadinosi „Rengiamas *Stocznia Szczecińska Nowa Sp. z o.o.* 2008–2018 m. restruktūrizavimo programos projektas“ (toliau – 2008 m. birželio mėn. restruktūrizavimo planas). 2008 m. liepos 7 d. Lenkija pranešė Komisijai, kad *Mostostal Chojnice* ir *Ulstein* pasirašė ketinimų raštą dėl bendradarbiavimo galimybių tuo atveju, jeigu Ščecino laivų statyklos savininke taptų bendrovė *Mostostal*. Dėl to ketinimų rašto Lenkija pateikė Komisijai patikslintą restruktūrizavimo planą, kurį parengė *Mostostal*.

(119) 2008 m. liepos 14 d. raštu Lenkija pranešė Komisijai, kad Ščecino laivų statyklos privatizavimo procesas bus tęsiamas toliau ir paprašė suteikti daugiau laiko, kad galimi investuotojai galėtų užbaigti restruktūrizavimo planą. Lenkija įsipareigojo pateikti Komisijai užbaigtą Ščecino laivų statyklos restruktūrizavimo planą vėliausiai 2008 m. rugsėjo 12 d.

(120) Komisija sutiko su siūlomu užbaigto restruktūrizavimo plano pateikimo terminu.

(121) 2008 m. rugsėjo 12 d. Lenkija pateikė galutinį Ščecino laivų statyklos restruktūrizavimo planą, pavadintą „*Stocznia Szczecińska Nowa Sp. z o.o.* 2008–2012 m. restruktūrizavimo programa“ (toliau – 2008 m. rugsėjo 12 d. restruktūrizavimo planas).

(122) 2008 m. rugsėjo 22 d. *Ulstein* pranešė Komisijai, kad pasitraukia iš privatizavimo proceso. Susiklosčius tokiai situacijai Komisija laiko, kad 2008 m. rugsėjo mėn. restruktūrizavimo planas, parengtas bendradarbiaujant bendrovėms *Ulstein* ir *Mostostal*, yra negaliojantis. Nepaisant to, šis planas aprašomas toliau, pirmiausia dėl to, kad *Mostostal* 2008 m. rugsėjo 22 d. raštu pranešė, kad ketina tą planą įgyvendinti savarankiškai.

(123) Susitikime, kuris įvyko 2008 m. rugsėjo 30 d., *Mostostal* pranešė Komisijai, kad ketina ir toliau bendradarbiauti su *Ulstein* vykstant Ščecino laivų statyklos restruktūrizavimo procesui. *Mostostal* pateikė sutarties su *Ulstein* projektą – nepasirašytą ir net neparafuotą – pagal kurį abi bendrovės turėtų užmegzti tiekėjo, kuriam teikiama pirmenybė, ir kliento santykius. *Ulstein* turėtų pavesti Ščecino laivų statyklai rinkos sąlygomis gaminti laivų korpusus, o vėliau – komplektiškus *off-shore* tipo laivus, skirtus *Ulstein* grupei. Taip pat rinkos sąlygomis *Ulstein* turėtų dalytis su *Mostostal* savo technologijos naujovėmis (*know-how*) ir patirtimi, įgyta laivų statybos veiklos srityje. Naujajame bendradarbiavimo sutarties projekte nenumatytas finansinis bendrovės *Ulstein* dalyvavimas įgyvendinant 2008 m. rugsėjo 12 d. restruktūrizavimo planą.

2.5. *2006 M. RUGSĖJO MĖN. RESTRUKTŪRIZAVIMO PLANAS*

(124) Pakeistas restruktūrizavimo planas buvo numatytas 2006–2011 metams. Planas parengtas bendradarbiaujant su konsultavimo firma *Deloitte*, jo tikslas – užbaigti restruktūrizavimo procesą, trunkantį nuo 2002 m., pagal planą, pateiktą Komisijai 2005 m. spalio mėn., kuris buvo pripažintas nepakankamu garantuoti įmonės gyvybingumo atkūrimą. Pagal pakeistą restruktūrizavimo planą Ščecino laivų statykla turėjo atkurti ilgalaikį gyvybingumą 2009 m.

Strategijos pakeitimas

(125) Vienas iš pagrindinių naujojo restruktūrizavimo plano ramsčių yra tai, kad Ščecino laivų statykla bus reorganizuota statyti laivus, labai pažangius technologiniu požiūriu. Toks perorientavimas paremtas tokiomis prielaidomis: didesnė papildoma vertė, didėjanti kainų konkurencija tuose segmentuose, kuriuose technologinė pažanga yra mažesnė, techninis Ščecino laivų statyklos nepajėgumas gaminti didelius konteinerinius laivus, kurių paklausa dabar didėja, ir Ščecino laivų statyklos žinios bei patirtis, įgyta gaminant labai specializuotus cheminių medžiagų tanklaivius iš dupleksinio nerūdijančio plieno.

(126) Nors dabar turimame užsakymų portfelyje (tai 2008–2009 m. tiekiniai) daugiausia yra užsakymų pagaminti konteinerinius laivus (70 %), Ščecino laivų statykla jau dabar gamina technologiniu požiūriu pažangius cheminių medžiagų tanklaivius ir *con-ro* tipo laivus (30 %). Plane numatyta, kad iki 2010 m. laivų statykla išplės savo gaminių pasiūlymą trijuose rinkos segmentuose, t. y. cheminių medžiagų tanklaivių, *ro-ro* tipo laivų (įskaitant *con-ro* ir *ro-pax* tipo laivus) technologiškai pažangių daugeriopos paskirties laivų.

Pramoninis ir veiklos restruktūrizavimas

(127) Diegiant naują strategiją Ščecino laivų statykloje kartu turi būti rengiamos rinkodaros ir pardavimo kompanijos ir įgyvendinami organizaciniai bei technologiniai pokyčiai. Skaičiuojama, kad visos planuojamų investicijų ir iniciatyvų išlaidos bus 203 900 000 PLN. Investicijos ir iniciatyvos turi būti įgyvendintos 2006–2009 m.

(128) Siekiant pašalinti problemas, susijusias su dažnais neatvykimais į darbą ir kvalifikuotų darbuotojų išėjimu iš darbo, į planą įtrauktas ir atlyginimų didinimas. Dėl to numatoma, kad vidutinis atlyginimas 2011 m. bus 28 % didesnis už vidutinį atlyginimą 2006 m.

(129) Plane numatyta toliau mažinti darbuotojų skaičių – iki 4 298 darbuotojų 2011 m., tai sumažinimas maždaug 20 % palyginti su 2006 m. (5 322 darbuotojų) ir sumažinimas per pusę – 53 %, palyginti su 2001 m. (8 071 darbuotojas). Tačiau vis dėlto plane aiškiai nenurodyta, ar tas sumažinimas susijęs su etatų mažinimu, ar su darbuotojų perkėlimu į pavaldžiąsias bendroves.

(130) Kitos priemonės, numatytos turint tikslą padidinti kvalifikuotų darbuotojų motyvavimą, apibrėžtos labai bendrais bruožais: suformuoti naują personalo politiką, nustatyti optimalų užimtumo lygį, persvarstyti dabar taikomą vertinimo sistemą ir parengti motyvavimo veiksmų planą. Tokie projektai rengiami vidutinės grandies vadovams motyvuoti.

(131) Į planą įtrauktos priemonės, skirtos finansų politikai optimizuoti, pavyzdžiui, planas įtraukti į sutartis nuostatas, sumažinančias kainų ir valiutų kurso svyravimo riziką (natūrali apsauga), ir derybų su bankais dėl galimybių sudaryti terminuotus sandorius ilgesniems laikotarpiams, planas. Nėra įrodymų, kad derybos dėl terminuotų sandorių sutarčių su privačiais bankais būtų sėkmingos.

Vertės, kurių planuojama pasiekti užbaigus restruktūrizavimo procesą, ir finansinės prognozės

(132) Numatyta, kad restruktūrizavimo laikotarpio pabaigoje, 2011 m., Ščecino laivų statyklos gamyba pasieks 211 682 CGT palyginti su 213 044 CGT 2005 m.

(133) Sumažinus darbuotojų skaičių padidės našumas, tenkantis vienam darbuotojui – nuo 34 CGT 2003 m. iki 49,3 CGT 2011 m. Kalbant apie darbo valandas, tenkančias CGT, 2003 m. našumas buvo 47. Siekiamas našumas, numatytas 2011 m., yra 34 darbo valandos, tenkančios CGT.

(134) Plane numatyta, kad investuoto kapitalo grąžos norma (ROCE), neatsižvelgiant į atlyginimų didėjimą, 2007–2011 m. bus vidutiniškai 19 % per metus, tai tarsi būtų kapitalo grąžos lygis, kurio tikimasi privataus investuotojo atveju. Vertė, numatyta atsižvelgiant į atlyginimų didėjimą, yra 1,45 % per metus.

(135) Plane yra ir pokyčių poveikio valiutų kursams, darbo išlaidoms ir plieno kainoms analizė. Čia analizuojami tokie veiksniai: zloto vertės padidėjimas 5 % ir 10 % per restruktūrizavimo laikotarpį, 2006–2011 m. (laikant, kad bazinis kursas yra 3,26 PLN/USD), atlyginimų didėjimas 7,5 % per metus (bazinis metinis augimas –5 %) ir plieno kainos padidėjimas 20 %.

Gamybinės veiklos finansavimas

(136) Plane numatyta, kad dabartinis gamybinės veiklos finansavimo modelis, pagal kurį ta veikla finansuojama iš laivų savininkų suteiktų paskolų, kurias garantuoja KUKE, ir iš Valstybės iždo garantijų bei valstybės paskolų, bus pakeistas – gamybos veikla bus finansuojama iš KUKE garantuotų laivų savininkų paskolų ir komercinių paskolų.

(137) Plane kalbama apie finansavimą iš papildomų kreditams suteiktų Valstybės iždo laidavimų, 2006–2007 m. tai bus 35 mln. USD suma, o 2008–2009 m. – 25 mln. USD Plane taip pat numatyta paleisti KUKE garantijas rinkoje gautomis garantijomis ir gauti komercinius kreditus. 2006 m. restruktūrizavimo plane pateikta informacija tik apie vieną sudarytą garantijos sutartį. Plane buvo numatyta toliau naudotis KUKE garantijomis esant vidutiniam metiniam 200 mln. USD limitui.

Restruktūrizavimo išlaidos

(138) Plane numatytos 374,7 mln. PLN restruktūrizavimo išlaidos ir 11 120 mln. PLN gamybinės veiklos išlaidos restruktūrizavimo laikotarpiu. Abi šios vertės nurodytos 2002–2009 metams. Skaičiuojama, kad planuojamų iniciatyvų ir investicijų išlaidos bus apie 203,9 mln. PLN. Paskelbta, kad finansinis restruktūrizavimas jau užbaigtas, išskyrus 20,7 mln. PLN sumos nurašymą.

Savasis įnašas, kiti finansavimo šaltiniai

(139) Restruktūrizavimas turi būti finansuojamas iš išorės fondų 190 mln. PLN suma, iš jų 95 mln. PLN bus gauta padidinus Ščecino laivų statyklos įstatinį kapitalą naujų akcijų emisijos būdu, kai akcijas įsigis privatus investuotojas. Sprendimą dėl įstatinio kapitalo padidinimo priėmė neeilinis akcininkų susirinkimas. 2006 m. rugsėjo mėn. būtų pasirašyta akcijų už 95 mln. PLN, tai reikštų, kad būtų įsigyta 21 % Ščecino laivų statyklos akcijų, o kitą dalį ir toliau kontroliuotų valstybė.

(140) Likę 95 mln. PLN turi būti gauti iš ilgalaikio investicinio kredito ir iš privataus šaltinio. Finansinėje 2006–2009 m. prognozėje numatytas įstatinio kapitalo padidinimas ir ilgalaikio investicinio kredito gavimas.

(141) Be to, plane numatytas 165,9 mln. PLN savasis įnašas, jis bus gautas iš prekybos kreditų, kurie išsamiau neapibūdinti.

(142) Plane tvirtinama, kad papildomos 628,7 mln. PLN įmokos, kurios bus gautos iš laivų savininkų po sutarčių dėl statomų lavų persvarstymo, turi būti laikomos savuoju įnašu.

(143) Plane numatytas ir vykdomos gamybinės veiklos finansavimas iš komercinių kreditų bei paskolų, kurias suteiks laivų savininkai be KUKE garantijų; bendra jų vertė restruktūrizavimo laikotarpiu, 2002–2009 m., turi būti 3 200 mln. PLN.

(144) Be to, plane numatyta dalį būsimų piniginių lėšų įplaukų, kurių dydis bus 399 mln. PLN, skirti investicijoms (14,5 mln. PLN), o dalį – gamybinei veiklai. Tačiau plane aiškiai pažymėta, kad tai nėra nuosavi ištekliai, kaip nustatyta galiojančiose gairėse.

Kompensuojamosios priemonės

(145) Pagal restruktūrizavimo planą Ščecino laivų statyklos taikytos kompensuojamosios priemonės buvo gamybinių pajėgumų sumažinimas dėl to, kad ji neperėmė gana didelės dalies bankrotą paskelbusios SSPH turto ir darbuotojų. Manoma, kad 2001 m., prieš skelbiant bankrotą, maksimalūs SSPH gamybiniai pajėgumai buvo 345 600 CGT per metus, o 1995–1999 m. – 322 000 CGT (vidutinė metinė gamyba tuo laikotarpiu – 244 000 CGT). Restruktūrizavimo plane sakoma, kad dabartiniai Ščecino laivų statyklos gamybiniai pajėgumai yra 255 720 CGT. Dėl to pagal planą gamybiniai pajėgumai sumažinti beveik 100 000 CGT.

2.6. *2008 M. BIRŽELIO MĖN. RESTRUKTŪRIZAVIMO PLANAS*

(146) *Mostostal* yra Lenkijoje įsteigta bendrovė, 100 % priklausanti grupei KEM. Bendrovė gamina įvairias plienines konstrukcijas (tiltų, kranų, pastatų ir t. t.). Bendrovė, anksčiau priklausiusi Valstybės iždui, buvo privatizuota 1992 m., o nuo 2003 m. priklauso valdančiajai įmonei – pramoninei grupei. KEM veikla – metalo laužo perdirbimas ir prekyba juo bei didmeninė prekyba metalurgijos gaminiais, pavyzdžiui, tais, kuriuos gamina *Mostostal*. Grupės KEM apyvarta 2007 m. buvo 700 mln. PLN (207 mln. EUR), iš jų 100 mln. PLN (30 mln. EUR) teko *Mostostal*.

(147) Pagrindinė verslo strategija – įvairinti Ščecino laivų statyklos veiklą taip, kad gamintų ir plienines konstrukcijas, ir laivų statyklos produkciją. Tai turi sumažinti laivų statyklos priklausomybę nuo svyravimų laivų statybos rinkoje. Gamyba turi būti restruktūrizuota dviem etapais. Per pirmąjį etapą, iki 2009 m. pradžios, laivų statykla užbaigs vykdyti dabar portfelyje turimus laivų užsakymus ir pradės gaminti plienines konstrukcijas. Antruoju etapu plieninių konstrukcijų gamyba bus didinama, kol pasieks numatytą 50 % laivų statyklos gamybinių pajėgumų panaudojimo lygį, o kiti 50 % pajėgumų bus naudojami laivų statyklos produkcijai gaminti.

(148) Dėl veiklos laivų konstrukcijų gamybos srityje – *Mostostal* savo planą parėmė partneryste su Norvegijos laivų statykla *Ulstein*. Abi įmonės 2008 m. liepos 7 d. pasirašė ketinimų raštą, kuriame nutarė surengti derybas dėl galimos bendradarbiavimo sutarties. Bendradarbiavimas iš esmės turėtų būti tai, kad *Ulstein* naudotų dalį Ščecino laivų statyklos gamybinių pajėgumų.

(149) Plieninių konstrukcijų gamybai *Mostostal* ketina panaudoti Ščecino laivų statyklos gamybinį turtą, kad galėtų padidinti savo gamybą, be to, planuoja pasinaudoti ir prieiga prie jūrų transporto. Planas pagrįstas optimistinėmis prielaidomis dėl Lenkijos plieninių konstrukcijų rinkos plėtros, be kita ko, tikintis, kad į Lenkijos infrastruktūrą bus investuojama su dideliu užmoju. Kalbant apie laivų statyklos produkciją reikia pasakyti, kad plane numatyta statyti *ro-pax* tipo laivus ir daugeriopos paskirties laivus, pagrindžiant tai prielaida, kad tuose segmentuose kainos „turi augimo tendenciją nepriklausomai nuo laivų statybos rinkų vystymosi“.

(150) Plane numatytas turto restruktūrizavimas iš esmės yra tai, kad apie 30 % dabar turimų gamybinių plotų ketinama panaudoti kitokiai veiklai negu pagrindinė laivų statyklos veikla, išnuomojus juos tretiesiems subjektams. Vienas stapelis, *Wulkan 1*, turi būti išskirtas iš gamybinės laivų statybos veiklos ir panaudotas gaminti plieninėms konstrukcijoms, skirtoms ne laivų statybai, o kitiems tikslams. Toks stapelio išskyrimas plane pateikiamas kaip kompensuojamoji priemonė.

(151) Plane numatytos 264 mln. PLN dydžio investicijos turėtų būti įgyvendintos 2008–2012 m., o papildomos 90 mln. PLN vertės investicijos – 2013–2018 m. Plane pateikiamas investicijų sąrašas ir sutaupomų darbo valandų ir gamybinės veiklos išlaidų skaičiavimai. Tačiau plane dar nurodyta, kad 2008 m. birželio 12 d. laivų statykla pasirašė su nepriklausomu konsultantu sutartį, pagal kurią turės būti parengta laivų statyklos modernizavimo koncepcija, įskaitant būtinų investicijų nustatymą.

(152) Dėl užimtumo – plane numatytas maždaug 14 % darbuotojų skaičiaus augimas, iki 5 010 darbuotojų 2012 m.

(153) Plane numatyta, kad laivų statybos veikla bus finansuojama iš laivų savininkų paskolų, kurių dydis sieks 80–90 % pardavimo kainos.

(154) Pagal planą restruktūrizavimo įgyvendinimas priklauso nuo to, ar laivų statykla gaus papildomą valstybės pagalbą. Plane numatytos kelios kapitalo injekcijos ir paskolų pavertimas akcijomis; tas paskolas, kurių bendra suma yra 588 mln. PLN, turi suteikti Valstybės iždas arba jam pavaldūs viešieji subjektai. Į šią sumą įskaičiuota 145 mln. ARP kapitalo injekcija, dėl kurios nuspręsta 2008 m. birželio mėn. Be to, plane numatyta gauti 32 mln. USD (68 mln. PLN) paskolą iš ARP. Galiausiai plane numatyta, kad KUKE ir toliau garantuos laivų savininkų paskolas, kurių nominali vertė bus 431 mln. PLN.

(155) Investuotojas pareiškė norįs skirti laivų statyklai 149,5 mln. PLN kapitalo injekciją daliai 2008–2012 m. investicinės programos finansuoti. Kita investicinės programos dalis tuo laikotarpiu turės būti finansuojama iš laivų statyklos piniginių įplaukų.

(156) Galiausiai plane pateikta restruktūrizavimo laikotarpio – 2008–2012 m. – finansų projekcija, rodanti, kad gyvybingumas bus atkurtas 2010 m. Plane pateikiami bendrieji skaičiavimai ir nepagrindžiama nuostata, kuria remiantis parengtos finansų projekcijos, nepateiktas ir finansinis modelis, naudotas atliekant vertinimus. Nuosavo kapitalo pelningumas, kuris turi būti pasiektas 2012 m., pagal planą yra maždaug 26 %, tačiau plane sakoma, kad dėl mažo nuosavo kapitalo, kurį lėmė nepadengti ankstesnių metų nuostoliai tai tik atrodytų didelis lygis. Tikroviškesnis vaizdas gaunamas neatsižvelgiant į ankstesnių metų nuostolius, tada nuosavo kapitalo pelningumas 2011 m. turėtų būti 7,6 %, o 2012 m. – 9,8 %, ir, kaip nurodyta plane, tai yra pelningumo lygis ties investavimo rentabilumo riba.

(157) Iš balanso projekcijos matyti, kad ilgalaikio turto vertė turi padidėti nuo maždaug 100 mln. PLN 2008 m. iki apytikriai 200 mln. PLN 2012 m.

2.7. *2008 M. RUGSĖJO 12 D. RESTRUKTŪRIZAVIMO PLANAS*

(158) 2008 m. rugsėjo 12 d. restruktūrizavimo planas pagrįstas panašiomis prielaidomis kaip ir 2008 m. birželio mėn. planas. Svarbiausia strateginė koncepcija ir toliau yra veiklos įvairinimas, o restruktūrizavimo sėkmę turi užtikrinti *Mostostal* ir *Ulstein* bendradarbiavimas sujungiant patirtį, turimą plieno gamybos sektoriuje, su patirtimi, įgyta laivų statybos srityje. Palyginti su ankstesne birželio mėn. versija, pataisytas restruktūrizavimo planas labiau išplėtotas – aprašyti kai kurie restruktūrizavimo bei numatyto veiklos įvairinimo praktinio įgyvendinimo veiksmai, ir tai pailiustruota kalbant apie planuojamą organizacinį bei korporacinį restruktūrizavimą (žr. 2 lentelę toliau).

(159) Plane numatyta, kad dabartinė laivų statykla, pakeitus jos pavadinimą į SSN *Nowa*, užbaigs statyti nepelningus laivus pagal sudarytas sutartis ir tada bus likviduota. Jos turtas bus parduotas trims naujoms bendrovėms: SSN *Mostostal* (kurią visiškai kontroliuos *Mostostal*), SSN *Ulstein* (kurią visiškai kontroliuos *Ulstein*) ir SSN *Wspólna* (kuri priklausys *Mostostal* ir *Ulstein*, ir kiekviena iš jų turės po 50 % naujos bendrovės akcijų). Be to, dabartinis projektavimo biuras taps atskira bendrove, pavadinta SSN *Biuro projektowe*. Plane numatyta, kad 2010 m. *Mostostal* įsteigs dar vieną bendrovę, SSN *Odra*, kuri tęs dabartinę Ščecino laivų statyklos laivų statybos veiklą ir gamins *ro*-pax, *ro-ro*, *con-ro* tipo laivus ir cheminių medžiagų tanklaivius.

2 lentelė

Korporacinis Ščecino laivų statyklos restruktūrizavimas, numatytas 2008 m. rugsėjo 12 d. restruktūrizavimo plane

	Savininkas	Veikla	Kapitalo injekcijos (mln. PLN)	Apyvarta (mln. PLN)	Darbuotojai	Investicinė programa (mln. PLN)
SSN *Nowa*	*Mostostal* –100 %	Laivų statyba – esamų sutarčių vykdymas	434 (valstybės pagalba)	2009 m. – 680 2010 m. – 1 000 Vėliau – 0	2009 m. – 4 011, tikslas – 0	Nėra
SSN *Mostostal*	*Mostostal* –100 %	Plieninės konstrukcijos	80	148 (10 %)	2009 m. – 297, tikslas – 352	59
SSN *Ulstein*	*Ulstein* –100 %	Laivų statyba – *offshore* tipo laivai	67,3	155 (11 %)	150	10
SSN *Wspólna*	50 % – *Mostostal*, 50 % – *Ulstein*	Surenkamųjų plieno konstrukcijų gamyba	95	370–400 (28 %)	2009 m. – 1 062, tikslas – 663	34,5
SSN *Biuro projektowe*	50 % – *Mostostal*, 50 % – *Ulstein*	Projektavimas	0,2	9 (0,6 %)	150	0,5
SSN *Odra*	*Mostostal* –100 %	Laivų statyba – *ro-pax*, *ro-ro*, tipo laivai, cheminių medžiagų tanklaiviai	0,2	600–700 (49 %)	2010 m. – 835, tikslas – 500	Nėra
Suma			434 – valstybė, 242,7 – investuotojai	1 412	1 815	104

(160) Plane numatyta, kad SSN *Nowa* ir SSN *Odra*, bendrovės, kurios turės tęsti dabartinę laivų statybos veiklą, neturės ilgalaikio turto, jos paves surenkamųjų plieno konstrukcijų gamybą bendrovei SSN *Wspólna*, o montuodamos ir įrengdamos laivus naudosis SSN *Mostostal* arba SSN *Ulstein* gamybiniais pajėgumais. Plane neaprašyta, kaip praktikoje turės būti pasidalyti gamybiniai pajėgumai, nenurodyta, kokiomis sąlygomis gamybiniai pajėgumai gali būti suteikti bendrovei SSN *Nowa*, o vėliau – SSN *Odra*.

Rinkos strategija

(161) Dvi bendrovės, SSN *Ulstein* ir SSN *Mostostal*, turėtų įeiti į rinkas, kuriose Ščecino laivų statykla neturi jokios patirties; tačiau plane nepateikta tų rinkų analizė.

(162) Plane paaiškinta, kad *Ulstein* šiuo metu laivų korpusus paveda gaminti subrangovams, tačiau ketina pradėti kontroliuoti ir pradinius gamybos etapus, tad įsigijusi Ščecino laivų statyklos gamybinius pajėgumus *Ulstein* įgyvendintų vertikalų gamybos proceso integravimą. SSN *Ulstein* planuoja apgalvotą augimo kreivę ir iš pradžių ketina gaminti laivų korpusus, o vėliau – iš dalies ir visiškai įrengtus *off-shore* tipo laivus. Plane detaliai nenurodyta planuojama gamybos apimtis, numatomos laivų korpusų ir (arba) laivų kainos, išlaidos, pelningumas ir t. t.

(163) Priežastys, dėl kurių *Mostostal* ketina investuoti į Ščecino laivų statyklą, tokios pačios kaip ir 2008 m. birželio mėn. plane. Investuotojo tikslas – išplėtoti gamybinius pajėgumus, reikalingus plieninėms konstrukcijoms gaminti, ir turėti tiesioginę prieigą prie vandens transporto, kad sumažėtų gabenimo išlaidos ir būtų galima gabenti didesnes visiškai surinktas konstrukcijas. Planuojama gamybos apimtis, kainos, išlaidos, maržos t. t. nenurodytos.

(164) Plane neketinama restruktūrizuoti bendrovės SSN *Nowa*, numatant, kad po to, kai bus įvykdytos nepelningos sutartys iš dabar turimo užsakymų portfelio, bendrovė bus likviduota. Plane pateikta laivų statybos sektoriaus rinkos analizė, tačiau ji daugiau susijusi su tais sektoriais, kuriuose laivų statykla ketina veikti ateityje.

(165) Plane nėra verslo plano, parengto bendrovei SSN *Odra*. Kalbant apie tos bendrovės strategiją, plane numatyta, kad SSN *Odra* gaus pelningas sutartis iš valstybės įmonės (*Polska Żegluga Morska*) statyti keleivinius *ro-pax* tipo laivus. Be to, SSN *Odra* galėtų gaminti ir tų laivų variantus, skirtus kariniams tikslams, tačiau apie tai nepateikta jokios papildomos informacijos.

(166) Galiausiai plane numatyta, kad SSN *Wspólna* visų pirma turės teikti paslaugas kitoms bendrovėms. Planuojama, kad SSN *Wspólna* gamybiniai pajėgumai plieno perdirbimo srityje bus 74 tūkst. tonų plieno. Bendrovės SSN *Ulstein* poreikis būtų 15–20 tūkst. tonų, SSN *Mostostal* – 12–15 tūkst. tonų. Plane numatyta, kad apie 30 tūkst. tonų plieno bus skirta laivų statybos veiklai, kitokiai nei SSN *Ulstein* veikla. Be to, plane sakoma, kad likę SSN *Wspólna* gamybiniai pajėgumai (9–17 tūkst. tonų plieno, t. y. 12–23 %) turi būti skirti tretiesiems subjektams, veikiantiems subrangos būdu, tačiau plane neapibūdintos tikslinės rinkos, paklausa ir galimas tos veiklos pelningumas.

(167) Be organizacinio restruktūrizavimo plane numatytas ir turto restruktūrizavimas, finansų restruktūrizavimas ir gana didelis darbuotojų skaičiaus sumažinimas.

(168) Plane numatytų investicijų į SSN *Ulstein*, SSN *Mostostal* ir SSN *Wspólna* bendra suma yra 104 mln. PLN. Be to, SSN *Nowa* turi padengti kai kurio gamybai naudojamo turto perkėlimo išlaidas, kurių dydis yra […] [1] mln. PLN, siekiant atlaisvinti žemę, kurią pardavus bus galima gauti restruktūrizavimui reikalingų lėšų.

(169) Kalbant apie vieno iš stapelių uždarymą reikia pasakyti, kad 2008 m. rugsėjo 12 d. plane (kaip ir 2008 m. rugsėjo mėn. plane) nustatyta, kad stapelis *Wulkan 1* nebus naudojamas laivų statybos veiklai, tačiau jį SSN *Mostostal* naudos pieninių konstrukcijų gamybai.

(170) Plane numatyta sumažinti darbuotojų skaičių beveik 60 % – iki 1 815 darbuotojų.

(171) Iš finansų projekcijų matyti, kad SSN *Ulstein* pradės veiklą 2009 m., o pelną pradės gauti 2010 m. SSN *Mostostal* ir SSN *Wspólna* turi pradėti veiklą 2009 m. ir gauti pelno nuo pat veiklos pradžios. SSN *Odra* pradės laivų statybos veiklą 2010 m. ir pagal finansų projekcijas iš karto turi gauti pelno.

(172) Skaičiuojamas pardavimo pelningumas SSN *Ulstein* atveju yra 6 % ir plane jis laikomas pakankamu. SSN *Odra* pardavimo pelningumas pirmaisiais gamybos metais bus 11 % (jį lems numatomas dviejų labai pelningų sutarčių įvykdymas per vienerius metus), o paskesniais metais sumažės iki 7–8 %. SSN *Mostostal* planuoja 6–9 % pardavimo pelningumą 2009–2011 m. ir 11 % 2012 m. SSN *Wspólna* ir SSN *Biuro projektowe* pardavimo pelningumas bus visai menkas: 0,4 % visą laikotarpį SSN *Wspólna* ir 1,6 % SSN *Biuro projektowe* atveju. Pagal planą tokį mažą tų dviejų bendrovių parduodamos produkcijos pelningumą lemia mažos maržos ir tai yra pagrįsta, nes tai bus paslaugų įmonės, dirbančios bendrovėms, gaminančioms galutinius produktus, ir daugiausiai naudojančios joms patikėtas medžiagas.

[1] Kai kurios šio teksto dalys palėptos, kad nebūtų atskleista konfidenciali informacija; vietoj tų dalių – daugtaškiai arba laužtiniai skliaustai.

(173) SSN *Nowa* turi užbaigti vykdyti nepelningus sutartis iš dabar turimo laivų statyklos užsakymų portfelio, vadinasi, visą laikotarpį, iki pat likvidavimo, bendrovė veiks nuostolingai. Dėl to plano įgyvendinimas priklauso nuo to, ar bus skirta papildoma 430 mln. PLN dydžio valstybės pagalba, iš kurios bus dengiami būsimi SSN *Nowa* nuostoliai. Palyginti su 2008 m. birželio mėn. planu, kuriame buvo numatyta 588 mln. PLN dydžio kapitalo injekcijos skyrimas ir 68 mln. PLN paskolos suteikimas, dabar atrodo, kad bus reikalinga mažesnė valstybės pagalba. Tačiau Komisija pažymėjo, kad tuo metu, 2008 m. rugpjūčio mėn., valstybės institucijos (ARP ir KPS) vykdė sandorį, kuriuo 130 mln. PLN dydžio skolos buvo paverstos kapitalo dalimis.

2.8. *KOMPENSUOJAMOSIOS PRIEMONĖS*

(174) Pagal Lenkijos valdžios institucijų ir Komisijos tarnybų susitarimą, sudarytą 2006 m. gruodžio mėn., Komisija pradėjo intensyvias diskusijas su Lenkijos valdžios institucijomis ir Ščecino laivų statykla, kad galėtų nustatyti būtinas kompensuojamąsias priemones.

(175) Bendradarbiaudama su išorės konsultantu ir Ščecino laivų statykla Komisija nustatė toliau pateikiamą gamybinių pajėgumų sumažinimo, kurį Lenkija pasiūlė kaip kompensuojamąją priemonę, vertinimo metodiką.

(176) Siekiant užtikrinti esmines kompensuojamąsias priemones, gamybinių pajėgumų sumažinimas turi būti pakankamas garantuoti, kad ateityje laivų statyklos gamybiniai pajėgumai bus mažesni negu yra dabar.

(177) Iš pradžių Komisija išnagrinėjo dabartinius laivų statyklos gamybinius pajėgumus, darydama prielaidą, kad laivų montavimas stapelyje yra viena kebliausių laivų statybos gamybinio proceso dalių, su kuria nelengva susidoroti naudojantis subrangos metodu. Pagal Komisijos taikytą metodiką, dėl kurios Lenkijos valdžios institucijos ir Ščecino laivų statykla nepateikė jokių prieštaravimų, gamybiniai pajėgumai apskaičiuojami remiantis montavimo stapelyje laiku ir imant standartinį laivų komplektą (nes laivų CTG vertė būna skirtinga; tačiau jų montavimo laiką galima palikti tokį patį).

(178) Dabartiniai gamybiniai pajėgumai rodo tikrąjį laiką, reikalingą (tos rūšies) laivui stapelyje sumontuoti. Tas laikas turi atspindėti visus esamus gamybos proceso trūkumus, pavyzdžiui, mažą našumą, kliūtis, nusidėvėjusį turtą, nenašų gamybos procesą ir sunkumus, susijusius su darbo jėga. Vienintelis veiksnys, kuris gali turėti įtakos montavimo laikui, yra dabartiniai finansiniai laivų statyklos apribojimai, kuriuos lemia prasta jos finansinė padėtis. Jei laivų statykla negali nuolatos gauti apyvartinio kapitalo arba negauna jo visiškai, gamybos procesas gali sutrikti. Kadangi tai išorinis veiksnys, būdingas visoms sunkumus patiriančioms įmonėms ir nesusijęs su pačios įmonės našumo trūkumu, Komisija laiko, kad tikrąjį laivų statyklos našumą galima koreguoti darant prielaidą, kad laivų statykla apyvartinio kapitalo gali gauti nuolatos.

(179) Būsimų gamybinių pajėgumų prognozėje atsižvelgta į tikėtiną laiką, reikalingą (tos rūšies) laivui stapelyje sumontuoti, darant prielaidą, kad laivų statyklos našumą galima palyginti su atitinkamais kitų, konkuruojančių Europos laivų statyklų rezultatais. Kitaip tariant, reikia atsižvelgti į būtino objektų modernizavimo ir darbo sąlygų optimizavimo (organizavimo, finansų, tiekinių, darbuotojų) rezultatus.

(180) Toks modernizavimas neišvengiamas, jeigu laivų statykla nori atkurti ilgalaikį gyvybingumą. Po modernizavimo padidėjęs našumas, viena vertus, leis laivų statyklai sumažinti įnašą, kita vertus, lems greitesnę gamybą. Gerėjant įvairiems gamybos aspektams, gamybiniai pajėgumai, suprantami kaip galimybė pagaminti tam tikrą kiekį, padidės. Dėl to reikia pažymėti, kad kai kurių objektų uždarymą, pavyzdžiui, Lenkijos siūlomą vieno iš Ščecino laivų statyklos stapelių uždarymą, gali atsverti padidėję kitos doko dalies gamybiniai pajėgumai. Jeigu kompensuojamosios priemonės turi būti esminės, laivų statyklos gamybinius pajėgumus reikia sumažinti taip, kad užbaigus restruktūrizavimą ar įdėjus investicijas ir padidėjus našumui gamybiniai pajėgumai būtų mažesni negu yra dabar. Tik taip bus galima pasiekti du tikslus – atkurti ilgalaikį gyvybingumą, o tam reikia padidinti našumą, ir sumažinti neigiamus valstybės pagalbos padarinius prekybos mainams tiek, kiek tai įmanoma.

(181) Kad būtų užtikrinta sąsają skaičiuojant ir esamus, ir būsimus gamybinius pajėgumus, reikia taikyti tą patį gaminių asortimentą, t. y. laivai turi būti to paties tipo. Pakaitai galima imti „standartinį laivą“ (t. y. taikyti standartinę CGT vertę, atsižvelgiant į tai, kokių laivų užsakymų yra laivų statyklos portfelyje).

(182) Remiantis Ščecino laivų statyklos pateikta informacija, dabartiniai jos gamybiniai pajėgumai esant finansiniams apribojimams būtų 177 000–202 000 CGT, atsižvelgiant į tai, ar į savo pasiūlymą ji įtraukė cheminių medžiagų tanklaivius, ar ne. Laivų statyklos gamybiniai pajėgumai be finansinių apribojimų yra 208 000 CGT (9,15 laivo), jei į pasiūlymą įtraukti cheminių medžiagų tanklaiviai, ir 238 000 CGT (10,7 laivo), jei cheminių medžiagų tanklaiviai neįtraukti į pasiūlymą.

(183) Ščecino laivų statyklos atstovai teigia, kad 2006 m. plane numatytos investicijos neturės įtakos montavimo laikui, tačiau tikisi, kad sumažės išlaidos. Be to, laivų statykla aiškino, kad nors kai kurios investicijos galėtų potencialiai sutrumpinti montavimo laiką, vis dėlto tas rezultatas nebus jaučiamas dėl esminių gamybos metodų pakeitimų, kurių esmė yra tai, kad įranga bus montuojama anksčiau. Laivų statykla taip pat teigė, kad norint reikšmingai sutrumpinti montavimo laiką, reikės investicijų ir į patį stapelį. Pasak laivų statyklos, tų investicijų vertė būtų 200 mln. EUR, o tai suma, kurios laivų statykla negalėtų gauti.

(184) Dėl to, kas išdėstyta pirmiau, neuždarius nė vieno objekto būsimi laivų statyklos gamybiniai pajėgumai būtų tokie patys kaip tie, kurie yra dabar, taikant scenarijų be finansinių apribojimų, t. y. 208 000 CGT su į pasiūlymą įtrauktais cheminių medžiagų tanklaiviais ir 238 000 CGT, jei cheminių medžiagų tanklaiviai neįtraukiami į pasiūlymą.

(185) Uždarius mažiausią stapelį (*Wulkan 1*) laivų statyklos gamybiniai pajėgumai būtų 149 000 CGT (6,25 laivo) pagal pasiūlymą su mažiausia CGT verte (su cheminių medžiagų tanklaiviais) ir 178 000 CGT (7,8 laivo) pagal pasiūlymą su didžiausia CGT verte (be cheminių medžiagų tanklaivių).

(186) Remdamasi tais skaitiniais duomenimis Komisija nustatė, kad uždarius mažiausią stapelį gamybiniai pajėgumai sumažėtų 25–46 %, priklausomai nuo pasirinkto gaminių asortimento. Remdamosi tuo pagrindu ir atsižvelgdamos į tai, kad uždarius dar vieną stapelį gamybiniai pajėgumai sumažėtų mažiausiai 59 %, Komisijos tarnybos priėjo prie išvados, kad Lenkijos siūlomas mažiausio stapelio *Wulkan 1* uždarymas bus pakankama kompensuojamoji priemonė.

2.9. *PAGALBOS PRIEMONĖS*

(187) Komisija priėmė sprendimą pradėti oficialią tyrimo procedūrą dėl pagalbos priemonių, nurodytų to sprendimo priedo B dalyje. Tos priemonės buvo kapitalo injekcija, dvi įvykdymo garantijos, kurias turėjo suteikti ARP, ir keli nekilnojamojo turto mokesčių atidėjimai bei nurašymai, kuriuos suteikė Ščecino vietos valdžios institucija. Nominali tų priemonių vertė buvo 126 524 652 PLN.

(188) Lenkija pranešė Komisijai, kad dvi įvykdymo garantijos, kurios sprendimo pradėti oficialią tyrimo procedūrą priedo B dalyje nurodytos kaip 62 ir 63 priemonės, nebuvo skirtos ([1]). Be to, Lenkija pranešė Komisijai, kad nekilnojamojo turto mokesčių nurašymas, nurodytas sprendimo pradėti oficialią tyrimo procedūrą priedo B dalyje kaip 64 ir 68 priemonės, buvo atidėtas ([2]).

(189) Toliau pateikiamoje 3 lentelėje išvardytos priemonės, skirtos nuo 2004 m. gegužės 1 d., t. y. tos dienos, kai Lenkija įstojo į Europos Sąjungą, iki 2007 m. birželio 30 d. Lenkija apie tas priemones pranešė 2007 m. liepos 11 d. raštu. Nominali priemonių vertė buvo 259 560 990 PLN. 1 priemonė atitinka 61 priemonę sprendimo pradėti oficialią tyrimo procedūrą priedo B dalyje.

(190) 3 lentelėje nurodytos KPS suteiktos paskolos, naudojamos laivų statyklos apyvartinio kapitalo poreikiams finansuoti. Lenkija 2007 m. liepos 11 d. ir 2008 m. sausio 9 d. raštuose teigia, kad tos paskolos nėra valstybės pagalba, nes skaičiuojamos palūkanos atitiko konkretaus projekto, kuriam įgyvendinti paskola buvo skirta, rizikos vertinimą.

(191) Paskoloms, suteiktoms 2005–2007 m., KPS nustatyta palūkanų norma buvo šiek tiek didesnė negu 6 %. Tuo laikotarpiu, kai KPS teikė laivų statyklai paskolas, referencinė palūkanų norma Lenkijai buvo nuo 5,56 % iki 6,24 %. Be to, KPS skaičiavo vienkartinį mokestį, kurio dydis buvo nuo 0,1 % iki 0,4 %. Anot Lenkijos valdžios institucijų, KPS reikalaudavo užstato, tai buvo sutikimas dėl išieškojimo, sutartys dėl skolos perleidimo, besąlygiškas mokėjimo pavedimas, nedenominuotos obligacijos arba skolų grąžinimo užtikrinimai ([3]).

(192) KPS – 2004 m. įsteigta bendrovė, visiškai pavaldi ARP, veikusi kaip ARP didelės rizikos kapitalo fondas. Pagrindinė KPS užduotis buvo tarpininkauti konsoliduojant tris pagrindines Lenkijos laivų statyklas, tačiau to projekto buvo atsisakyta 2006 m. Pagal Lenkijos pateiktą informaciją 2006 m. ([4]) KPS turėjo būti finansuojama iš ARP kapitalo, ARP įdėjus turtinį įnašą (trečiųjų įmonių dalis) ir iš atnaujinto banko kredito, kurį garantavo ARP ir kuris buvo specialiai skirtas finansinei laivų statyklų paramai. Kaip matyti iš informacijos, kurią galima rasti oficialiame interneto tinklalapyje, KPS taip pat turėjo remti Lenkijos laivų statybos veiklą leisdama obligacijas, kurias visiškai garantavo ARP. Iš esmės dokumentas „2006–2010 m. Lenkijos laivų statybos sektoriaus strategija (gamybinės jūrinių laivų statyklos)“ ([5]) patvirtina, kad KPS turėjo generuoti lėšas išleisdama maždaug 100 000 000 USD vertės skolos vertybinius popierius, užtikrintus laivų pramonės restruktūrizavimui skirtu turtu – fondais, perkeltais iš Valstybės iždo į ARP.

([1]) 2007 m. liepos 11 d. raštas.

([2]) 2008 m. sausio 9 d. raštas.

([3]) 2008 m. sausio 9 d. raštas, p. 15.

([4]) 2006 m. vasario 17 d. raštas.

([5]) „2006–2010 m. Lenkijos laivų statybos sektoriaus strategija (gamybinės jūrinių laivų statyklos)“, priimta 2006 m. rugpjūčio mėn., p. 30.

(193) 4 lentelėje nurodytos priemonės, kurias ARP ir KPS suteikė nuo 2007 m. birželio 30 d. iki 2008 m. vasario 15 d., ir apie kurias Komisijai buvo pranešta po 2007 m. liepos 11 d. – 2007 m. gruodžio 6 d. ir 2008 m. vasario 12 d. raštais. Į šią lentelę įtrauktos ir papildomos paskolos, kurias suteikė ARP ir KPS, ir apie kurias Komisija sužinojo iš Ščecino laivų statyklos 2008 m. birželio mėn. informacinio memorandumo ([1]), iš bendrovės *Mostostal* restruktūrizavimo plano, pateikto 2008 m. birželio mėn. ([2]), ir iš restruktūrizavimo plano, pateikto 2008 m. rugsėjo mėn. Nominali tų priemonių vertė yra 417 531 254 PLN.

(194) 5 lentelėje pateikti neišieškoti viešieji teisiniai įsipareigojimai – nesumokėti nekilnojamojo turto mokesčiai nuo 2003 m. liepos mėn. iki 2004 m. gruodžio mėn., kurių dydis – 12 402 000 PLN. Šios priemonės atitinka 64–68 priemones sprendimo pradėti oficialią tyrimo procedūrą priedo B dalyje.

(195) Atsižvelgdama į netvirtą finansinę laivų statyklos padėtį, Komisija negali atmesti, kad Ščecino laivų statyklai buvo skirta ir tolesnė tokios rūšies valstybės pagalba.

(196) Galiausiai Ščecino laivų statykla naudojosi KUKE suteiktomis gamybos garantijomis (toliau – „paskolų garantijos“ arba „KUKE garantijos“). Kone visa laivų gamyba nuo 2004 m. gegužės 1 d. buvo finansuojama dėl to, kad tos garantijos buvo suteiktos. Iš viso nuo 2004 m. gegužės 1 d. iki 2008 m. gegužės 30 d. Ščecino laivų statyklai suteiktos 96 garantijos, kurių bendroji vertė buvo 1 928 869 694 ([3]). 2007 m. liepos 11 d. raštu Lenkija pranešė, kad iki 2008 m. pabaigos KUKE ir toliau teiks garantijas Ščecino laivų statyklai. Kaip matyti iš restruktūrizavimo plano, pateikto 2008 m. rugsėjo 12 d., KUKE 2008 m. birželio 26 d. suteikė Ščecino laivų statyklos dar dešimt garantijų, kurių bendroji vertė buvo 429 578 282 PLN.

(197) Būdingas šio pramonės sektoriaus bruožas yra tai, kad laivų statyklos paprastai neturi pakankamo apyvartinio kapitalo laivams statyti ir naudojasi išoriniu finansavimu – skolintu kapitalu (kreditais, kurie skiriami gamybai) arba laivų savininkų paskolomis, iš kurių finansuojama gamyba. Laivo savininkas paprastai sumoka 80 % laivo kainos suteikdamas paskolas, išmokamas tam tikrais lemiamais momentais, kai pasiekiama statybos pažanga, o likusius 20 % sumoka atsiimdamas laivą. Tad laivų savininkų dalyvavimas finansuojant statybą yra esminis dalykas. Paskolų garantijų, kurias Ščecino laivų statyklai suteikė KUKE, vaidmuo buvo užtikrinti laivų savininkų teikiamas paskolas tuo atveju, jeigu atsirastų rizika, kad laivų statykla nepateiks laivo.

(198) Pagal Lenkijos pateiktą informaciją KUKE garantijos Ščecino laivų statyklai buvo suteiktos toliau apibūdintu būdu. Iš pradžių buvo pasirašoma sutartis su laivo savininku, į kurią paprastai įtraukiama sąlyga, kad laivų statykla tam tikru metu pateiktų įrodymą, kad laivo statybos finansavimą garantuos KUKE. Vėliau KUKE priimdavo sprendimą, kuriame įsipareigodavo užtikrinti viso laivo statybos finansavimą suteikdama paskolų garantijas. Kitose individualiose sutartyse KUKE suteikdavo atskirų paskolų garantijas (paprastai keturias). KUKE prisiimama rizika, kad laivų statykla neįvykdys savo įsipareigojimo pastatyti laivo, paprastai atitikdavo 80 % visos laivo kainos ir visą laivo savininko paskolų, išmokėtų prieš atsiimant laivą, vertę. Ta rizika buvo žinoma tuo metu, kai KUKE priimdavo sprendimus dėl laivo savininko paskolų užtikrinimo. Garantija pasibaigdavo laivo pristatymo dieną.

(199) KUKE, Lenkijos eksporto kreditų draudimo korporacijos, veikla yra įvairi ([4]), ją iš esmės galima suskirstyti į komercinę veiklą ir veiklą, vykdomą Valstybės iždo vardu ir garantuojamą Valstybės iždo. Veiklai, vykdomai Valstybės iždo vardu, buvo skirta atskira banko sąskaita *Interes Narodowy* („Nacionalinis interesas“). Ščecino laivų statyklai suteiktos garantijos įeina į Valstybės iždo garantuojamos veiklos sritį.

(200) Pagal Lenkijos pateiktą informaciją KUKE suteikė Ščecino laivų statyklai garantijas dėl laivų savininkų suteiktų paskolų, o laivų statykla mokėjo mokesčius, kurių dydis priklausė nuo garantijos vertės. Jei garantijos vertė buvo ne didesnė kaip 35 mln. PLN, buvo taikomas 2 % metinis mokesčio tarifas, o jeigu garantija viršijo 35 mln. PLN – 1 % metinis tarifas. KUKE reikalaudavo garantijos užtikrinimo – nuosavybės teisių į laivą, statomą laivą ir medžiagas perleidimo.

(201) Iš 3–5 lentelių ir pirmiau pateiktos informacijos matyti, kad nuo 2004 m. gegužės 1 d. Ščecino laivų statykla naudojosi pagalbos priemonėmis, kurių nominali vertė buvo 3 047 943 120,5 PLN (apie 896 mln. EUR).

([1]) Lenkijos valdžios institucijų 2008 m. birželio 6 d. rašto 1 priedas.
([2]) 2008 m. birželio 26 d. raštas.
([3]) Garantijų sąrašą Lenkija pateikė *Mostostal* parengto restruktūrizavimo plano, pateikto 2008 m. birželio 26 d., 11 priede.
([4]) Dar žr. 2007 m. liepos 18 d. Komisijos sprendimą byloje Nr. 105/07 – Garantijų programa eksporto sutartims, sutrumpintas pranešimas, OL C 214, 2007 9 13, p. 3.

3 lentelė

Valstybės pagalba, skirta Ščecino laivų statyklai nuo 2004 m. gegužės 1 d. iki 2007 m. birželio 30 d. (PLN); Lenkijos valdžios institucijų pateikti duomenys

Nr.	Pagalbą suteikusi institucija	Pagalbos priemonė	Teisinis pagrindas	Sprendimo arba sutarties numeris	Pagalbos suteikimo data	Įsigaliojimo data	Palūkanos	Laikotarpis, kurį buvo teikiam pagalba	Nominali vertė (PLN)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	ARP	Kapitalo injekcija	2000 m. rugsėjo 15 d. įstatymas, Prekybos bendrovių kodeksas (Įst. rink. Nr. 94, 1037 su vėlesniais pakeitimais)	Reg. A Nr. 4528/2004	2004 12 21	2005 6 20	Netaikomos	Vienkartinė pagalba	61 752 652,83
2.	KPS	Paskola	1964 m. balandžio 23 d. įstatymas, Civilinis kodeksas (Įst. rink. Nr. 16, 93, su vėlesniais pakeitimais)	Sutartis Nr. 1/10/2005	2005 10 13	2005 10 14	1M WIBOR + 2 %	2006 4 13	20 000 000,00
3.	KPS	Paskola	1964 m. balandžio 23 d. įstatymas, Civilinis kodeksas (Įst. rink. Nr. 16, 93, su vėlesniais pakeitimais)	Sutartis Nr. 1/2/2006	2006 2 15 (priedai: 2006 4 27, 2006 8 24, 2006 9 26, 2006 11 27, 2006 12 21, 2007 1 31)	2006 2 21 2006 4 27 2006 9 27 2007 2 16 2007 2 21 2007 3 30 2007 5 01 2007 5 31	Nėra duomenų	2009 8 31	68 405 400,00 (18 000 000,00 USD)
4.	KPS	Paskola	1964 m. balandžio 23 d. įstatymas, Civilinis kodeksas (Įst. rink. Nr. 16, 93, su vėlesniais pakeitimais)	2007 1 1 sutartis	2007 1 1	2007 4 03 2007 4 05 2007 4 16 2007 4 26 2007 4 30 2007 5 16 2007 5 31	Nėra duomenų	2009 1 31	82 902 937,50 (21 375 000,00 USD)
5.	KPS	Paskola	1964 m. balandžio 23 d. įstatymas, Civilinis kodeksas (Įst. rink. Nr. 16, 93, su vėlesniais pakeitimais)	Sutartis Nr. 1/2/2007	2007 2 9 (priedai: 2007 3 29, 2007 4 4)	2007 2 9	WIBOR 1M + 2,25 %	2007 4 27	12 200 000,00
6.	KPS	Paskola	1964 m. balandžio 23 d. įstatymas, Civilinis kodeksas (Įst. rink. Nr. 16, 93, su vėlesniais pakeitimais)	Sutartis Nr. 2/2/2007	2007 2 12	2007 2 12	WIBOR 1M + 2,25 %	12.8.2007	14 300 000,00
								Suma	259 560 990,33

4 lentelė

Papildoma valstybės pagalba, skirta Ščecino laivų statyklai nuo 2007 m. birželio 30 d. iki 2008 m. rugsėjo 12 d.; Lenkijos valdžios institucijų pateikti duomenys

Nr.	Pagalbą suteikusi institucija	Pagalbos priemonė	Teisinis pagrindas	Pagalbos suteikimo data	Nominali vertė (PLN)
1	2	3	4	5	6
7.	KPS	Kapitalo injekcija	Sutartis	2007 8 7	9 999 954,69
8.	KPS	Kapitalo injekcija		2007 8 7	33 999 919,80
9.	ARP	Kapitalo injekcija	Sutartis tarp Ščecino laivų statyklos ir ARP dėl valstybės pagalbos kapitalo įdėjimo forma	2008 9 19	86 000 151,93
10.	ARP	Paskola	1996 m. rugpjūčio 30 d. Komercializavimo ir privatizavimo įstatymas (Įst. rink. Nr. 02.171.1397 su vėlesniais pakeitimais)	2007 12 5	49 000 000,00
11.	ARP	Paskola	Sutartis OPP/3/08	2008 2 6	41 000 000,00
12.	KPS	Paskola	Sutartis 1/11/2007	2007 11 23	9 000 000,00
13.	KPS	Paskola	Sutartis 1/3/2008	2008 3 5	20 000 000,00
14.	ARP	Paskola	Sutartis OPP/5/08	2009 9 30	32 250 000,00
15.	KPS	Paskola		2007 8 12	4 709 380,37
16.	ARP	Skolos pavertimas akcijomis	Reg. A. Nr. 6603/2008, 8014/2008	2008 6 20	110 999 077,11
17.	KPS	Skolos pavertimas akcijomis	Reg. A. Nr. 6603/2008, 8014/2008	2008 6 20	20 572 770,24
				Suma	417 531 254,1

5 lentelė

Viešieji teisiniai įsipareigojimai, neišieškoti po 2004 m. gegužės 1 d. (PLN)

Nr.	Pagalbą suteikusi institucija	Pagalbos priemonė	Mokėjimas	Įsiskolinta suma (PLN)
12.	Ščecino miestas	Atidėjimas	Mokėtina nekilnojamojo turto mokesčių suma atsirado tarp 2003 m. liepos mėn. ir 2004 m. gruodžio mėn.	12 402 000,00

3. VERTINIMAS

3.1. *KOMISIJOS KOMPETENCIJA*

(202) Stojimo sutarties IV priedo 3 skyriuje apibrėžtos pereinamojo laikotarpio priemonės. Čia nustatytas teisinis pagrindas, taikomas vertinant pagalbos programas ir individualias pagalbos priemones, įgyvendintas naujoje valstybėje narėje iki įstojimo į Europos Sąjungą dienos ir taikomas po įstojimo dienos.

(203) Pagalbos priemonių, taikytų iki įstojimo dienos ir nebetaikomų po tos dienos, Komisija negali vertinti nei remdamasi pereinamojo laikotarpio procedūra, nustatyta Stojimo sutarties IV priedo 3 skyriuje, nei procedūromis, nustatytomis EB sutarties 88 straipsnio 2 dalyje.

(204) Kita vertus, priemones, kurios nebuvo taikytos iki įstojimo dienos, Komisija vertins kaip pagalbą, apie kurią buvo pranešta, arba pagalbą, suteiktą pažeidžiant EB sutarties 88 straipsnio 2 dalį.

(205) Tinkamas kriterijus nustatant laiką, kada pagalbos priemonės buvo taikytos, yra teisiškai saistantis dokumentas, pagal kurį kompetentingos tos valstybės valdžios institucijos įsipareigoja suteikti pagalbą ([1]). Tai, ar administracinis aktas yra teisiškai saistantis dokumentas, nustato nacionaliniai įstatymai. Tačiau Komisijai turi būti suteikta galimybė peržiūrėti tuos administracinis aktus, ypač abejotinais atvejais ir tada, kai vertinama remiantis tų aktų forma ir turiniu, siekiant nustatyti, ar jie galėjo sužadinti pagrįstus pagalbos gavėjo lūkesčius, kuriuos įgyvendinti jis galėtų siekti Lenkijos teisme. Galimybė susipažinti su nacionaliniais administraciniais aktais Komisijai yra būtina, kad įgyvendintų išimtinę savo kompetenciją patvirtindama bendrojo draudimo taikyti valstybės pagalbą išimtis priemonių, kurias Lenkija taikė po 2004 m. gegužės 1 d., atžvilgiu.

(206) Pagalbos priemonės laikomos taikytomis po įstojimo dienos, jeigu jos buvo skirtos iki įstojimo dienos, tačiau po įstojimo dėl to gali būti skirta papildoma pagalba arba padidėti jau gauta pagalba, t. y. jeigu konkreti valstybės finansinių įsipareigojimų suma nežinoma nei tą dieną, kai pagalbos priemonė buvo suteiktam nei įstojimo dieną.

(207) Remdamasi Lenkijos suteikta informacija Komisija savo sprendime pradėti oficialią tyrimo procedūrą konstatavo, kad kelios priemonės, apie kurias buvo pranešta Komisijai, iš esmės buvo nauja pagalba, kuri turėjo būti skirta po 2004 m. gegužės 1 d., t. y. po Lenkijos įstojimo į Europos Sąjungą dienos. Konkrečiai Komisija pripažino, kad kapitalo injekcija, dvi įvykdymo garantijos, mokėtinų nekilnojamojo turto mokesčių nurašymas ir mokėjimo atidėjimas buvo nauja pagalba.

(208) Pirma, Lenkija pranešė Komisijai, kad dvi ginčijamos įvykdymo garantijos (62 ir 63 priemonės, nurodytos sprendimo pradėti oficialią tyrimo procedūrą priedo B dalyje) galiausiai nebuvo skirtos. Tad jos nėra šio sprendimo dalykas.

(209) Antra, Lenkija patvirtino, kad Ščecino vietos valdžios institucijai mokėtina nekilnojamojo turto mokesčių suma, susikaupusi nuo 2003 m. liepos mėn. iki 2004 m. gruodžio mėn. (64–68 priemonės, nurodytos sprendimo pradėti oficialią tyrimo procedūrą priedo B dalyje), iki šiol nėra išieškota arba nurašyta. Taip yra dėl to, kad ta mokėtina suma nebuvo išieškota, o tik atidėta ilgam laikui po Lenkijos įstojimo į ES dienos. Pagal teismo patvirtintą nutartį ([2]) tai, kad vykdytinų visuomeninių teisinių įsipareigojimų sumų išieškojimas atidedamas ilgam laikui, gali būti valstybės pagalba; tai bus išsamiai paaiškinta toliau. Toks mokėtinų sumų išieškojimo atidėjimas aiškiai priskiriamas Komisijos kompetencijai pagal EB sutarties 88 straipsnį, jeigu jis susijęs su laiku po įstojimo į ES dienos. Taigi tos priemonės yra šio sprendimo dalykas.

(210) Trečia, dėl ARP kapitalo injekcijos (61 priemonė, nurodyta sprendimo pradėti oficialią tyrimo procedūrą priedo B dalyje) – pastabos, kurias Lenkija ir suinteresuotosios trečiosios šalys pateikė dėl sprendimo pradėti oficialią tyrimo procedūrą negalėjo įtikinti Komisijos, kad minėta priemonė nėra nauja pagalba. Taigi ta priemonės yra šio sprendimo dalykas.

(211) Toliau Komisija paaiškina priežastis, dėl kurių negali sutikti su Lenkijos ir kitų suinteresuotų šalių pateiktais argumentais.

(212) Dėl Lenkijos argumento, kad kapitalo injekcija turėtų būti laikoma dalimi Lenkijos valdžios institucijų įgyvendinamos plataus užmojo programos, skirtos Lenkijos laivų statybos priemonės sanavimui, Komisija mano, kad tokia bendroji valstybės programa negali būti pagrindas, kuriuo remdamasi Ščecino laivų statykla galėtų pareikšti pagrįstas pretenzijas ARP kaip vienam iš akcininkų, kad jis įgyvendintų visą kapitalo padidinimą. Maža to, dėl priežasčių, susijusių su biudžetu, ARP iš pradžių negalėjo įgyvendinti visą kapitalo padidinimą, numatytą 2003 m. restruktūrizavimo plane.

([1]) 2004 m. sausio 14 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimas byloje T-109/01, *„Fleuren Compost“ prieš Komisiją*, p. 74.

([2]) Vyresniojo gynėjo nuomonė byloje C-256/97 – *DM Transport*, [1999] Rink. I-3915, byla C-480/98 – *Ispanija prieš Komisiją* („Magefsa“), [2000] Rink. I-8717.

(213) Dėl Lenkijos argumento, kad Komisija Bendrijos teisės nuostatas taiko iki įstojimo dienos buvusiems įvykiams ir nacionalinei teisei, Komisija nurodo, kad jos kompetencija imtis veiksmų prieš įstojimo dieną taikytų priemonių atžvilgiu nustatyta Stojimo akte, kuris yra saistantis ir Bendrijoms, ir Lenkijai. Komisija pateikė apibrėžties „taikyta iki įstojimo dienos“ išaiškinimą pasiremdama analogija su taikytos pagalbos apibrėžtimi ([1]).

(214) Lenkija pateikė argumentą, kad nacionalinės teisės nuostatose buvo reikalaujama tik vieno dalyko – kad restruktūrizavimo planą ir jame nustatytas pagalbos priemones patvirtintų Konkurencijos ir vartotojų apsaugos tarnybos pirmininkas. Komisijos nuomone, pats patvirtinimas negali būti laikomas „priemonės taikymu iki įstojimo dienos“. Valstybės konkurencijos apsaugos institucija ištyrė pagalbos priemonės atitiktį nacionalinės teisės nuostatoms, taikomoms valstybės pagalbai, tačiau tai, kad pagalbą patvirtino valstybės institucija, nesukuria teisiškai pagrįstų lūkesčių, kad pagalba bus skirta – taip ir tuo atveju, kai Komisija nagrinėja valstybės pagalbos priemonės suderinamumą pagal EB sutarties 88 straipsnį.

(215) Be to, Lenkija neginčijamu dalyku laiko tai, kad Ščecino laivų statykla ir ARP susitarė dėl kapitalo padidinimo, numatyto 2003 m. restruktūrizavimo plane. Sprendime pradėti oficialią tyrimo procedūrą Komisija konstatavo, jog mano, kad pagalbos priemonė buvo taikyta, jeigu kompetentinga institucija išleido aktą, kuris pagal nacionalinės teisės nuostatas gali sužadinti teisiškai pagristus lūkesčius, kad pagalba bus skirta, ir įgyvendinti tuos lūkesčius gali būti siekiama nacionaliniame teisme. Kad Komisija galėtų įgyvendinti savo kompetenciją, nustatytą Stojimo akte ir EB sutartyje, ji turi gebėti nustatyti, ar susiklostė tokia situacija. Nei Lenkija, nei suinteresuotos trečiosios šalys nepateikė jokių įrodymų, remiančių teiginį, kad Ščecino laivų statykla būtų įstengusi įrodyti nacionaliniame teisme, kad turėjo teisiškai pagristų lūkesčių dėl to, kad su ARP suderintame 2003 m. restruktūrizavimo plane buvo numatytas kapitalo padidinimas iš viso 241 mln. PLN. Iš tikrųjų kapitalui padidinti reikėjo dviejų neeilinio akcininkų susirinkimo sprendimų: tai buvo 2004 m. balandžio 29 d. sprendimas (180 mln. PLN ([2]) ir 2004 m. gruodžio 24 d. sprendimas (61 mln. PLN).

3.2. *VALSTYBĖS PAGALBA PAGAL EB SUTARTIES 87 STRAIPSNIO 1 DALĮ*

3.2.1. VALSTYBĖS PAGALBOS EGZISTAVIMAS

(216) EB sutarties 87 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad valstybės narės arba iš jos valstybinių išteklių bet kokia forma suteikta pagalba, kuri, palaikydama tam tikras įmones arba tam tikrų prekių gamybą, iškraipo konkurenciją arba gali ją iškraipyti, yra nesuderinama su bendrąja rinka, kai ji daro poveikį valstybių narių tarpusavio prekybai.

(217) Komisija mano, visos priemonės, apibūdintos 2.7 dalyje, buvo suteiktos valstybės arba iš jos valstybinių išteklių ir skirtos palaikyti vienai įmonei.

(218) Ščecino laivų statykla yra viena didžiausių Europos laivų statyklų. Kelerius pastaruosius metus konteineriniai laivai sudarė daugiau kaip 60 % laivų statyklos užsakymų portfelio. Taigi Ščecino laivų statykla aktyviai konkuruoja su Vokietijos ir Danijos laivų statyklomis. Nuolatinis papildomas Ščecino laivų statyklos finansavimas, dėl kurio ji galėjo sudaryti sutartis iki galo neištyrusi rizikos ir nesiėmusi veiksmų jai kompensuoti, padarė neigiamą poveikį kitoms Europos laivų statykloms, turinčioms gamybinių pajėgumų konteineriniams laivams gaminti.

(219) Komisija mano, kad Ščecino laivų statykla veikia ir kituose prekybinių laivų gamybos segmentuose, siūlydama daugeriopos paskirties laivus, cheminių medžiagų tanklaivius bei *ro-ro* (įskaitant *ro-pax* ir *con-ro* tipo laivus) ir konkuruoja tuose segmentuose su kitomis Europos laivų statyklomis. Pavyzdžiui, 2006 m. pabaigoje sausakrūviai laivai ir cheminių medžiagų tanklaiviai sudarė 8 % Europos laivų statyklų užsakymų portfelių. Tuose segmentuose ypač aktyviai veikia Vokietijos ir Rumunijos laivų statyklos.

(220) Remdamasi tuo, kas išdėstyta pirmiau, Komisija mano, kad valstybės pagalba, skirta Ščecino laivų statyklai, padarė poveikį valstybių narių tarpusavio prekybai.

(221) Galiausiai Komisija turi nustatyti, ar Ščecino laivų statyklai skirtos priemonės suteikė jai nepagrįstą naudą ir taip iškraipė ar galėjo iškraipyti konkurenciją. Komisija konstatuoja, kad Lenkijos valdžios institucijos ginčijo KPS skirtų paskolų ir KUKE suteiktų garantijų priskyrimą valstybės pagalbai, pateikdamos argumentą, kad buvo įvykdytos privataus investuotojo testo sąlygos. Lenkija neginčijo kitų priemonių, dėl kurių priimtas šis sprendimas, priskyrimo valstybės pagalbai.

(222) Toliau Komisija paaiškina, kodėl tai, kad vykdytinų visuomeninių teisinių įsipareigojimų sumų išieškojimas atidedamas ilgam laikui, netenkina sąlygų, taikomų kreditoriui, kuris vadovaujasi rinkos ekonomikos taisyklėmis. Komisija išnagrinėjo ir Lenkijos ginčijamas priemones. Be to, Komisija ištyrė aplinkybes, kuriomis buvo taikytos priemonės, dėl kurių priimtas šis sprendimas, ir jų poveikį konkurencijai.

([1]) Pirmosios instancijos teismo 2004 m. sausio 14 d. sprendimas byloje T-109/01, *„Fleuren Compost“ prieš Komisiją*, p. 74.

([2]) Ši priemonė nurodyta sprendimo pradėti oficialią tyrimo procedūrą priedo A dalyje kaip priemonė, įgyvendinta iki įstojimo.

a) ***Visuomeninių teisinių įsipareigojimų sumų ieškojimo atidėjimas ilgam laikui***

(223) Pagal teismo patvirtintą nutartį [1] tai, kad mokėtinų visuomeninių teisinių įsipareigojimų sumų išieškojimas atidedamas ilgam laikui, gali būti valstybės pagalba; tai išsamiau paaiškinta toliau. Toks mokėtinų sumų išieškojimo atidėjimas aiškiai priskiriamas Komisijos kompetencijai pagal EB sutarties 88 straipsnį, jeigu jis susijęs su laiku po įstojimo į ES dienos. Komisija mano, kad nė vienas kreditorius, kuris vadovaujasi rinkos ekonomikos taisyklėmis, nesutiktų, kad jam mokėtinų sumų grąžinimas būtų nuolatos atidėliojamas. Be to, Lenkija nepateikė jokių įrodymų, kad kompetentinga mokesčių institucija būtų ėmusis kokių nors veiksmų siekdama išieškoti mokėtinas visuomeninių teisinių įsipareigojimų sumas iš Ščecino laivų statyklos, be kita ko, ir vykdomojo proceso būdu arba taikydama bankroto teisės nuostatas. Be to, to mokėtinų sumų išieškojimo atidėjimas prieštarauja Lenkijos valdžios institucijų teiginiui, kad nuo 2004 m. gegužės 1 d. Ščecino laivų statykla reguliariai vykdo savo visuomeninius teisinius įsipareigojimus ir nesinaudoja jokiais tų mokėtinų sumų atidėjimais arba įsipareigojimų vykdymo grafikais.

b) ***Priemonės, kurias Lenkija ginčijo, teigdama, kad jos atitinka privataus investuotojo testo sąlygas***

KUKE garantijos

(224) Dėl paramos, gautos iš KPS, suteikusios apyvartinio kapitalo paskolas, Komisija negali sutikti su Lenkijos argumentu, kad tose paskolose nebuvo valstybės pagalbos elemento. Komisija mano, kad palūkanų norma, kurią skaičiavo KPS, daugiau ar mažiau atitiko referencinę palūkanų normą. Komisija taip pat pažymi, kad finansinė Ščecino laivų statyklos padėtis kelerius metus buvo labai sunki. Ščecino laivų statykla negalėjo gauti jokio kito išorinio gamybos finansavimo nei su valstybės parama, nei garantijomis, nei esant bendrai KPS daliai. Jos apyvartinis kapitalas buvo finansuojamas paskolomis, kurias visiškai garantavo KUKE, arba paskolomis, kurias suteikė KPS. Tad negalima laikyti, kad KPS skaičiuojamos palūkanos visiškai atspindėjo KPS patiriamą riziką. Tiesa, KPS reikalavo užstatų, bet tų užstatų vertė kelia abejonių; reikia priminti, kad panašių užstatų reikalavo KUKE, o pasvėrus pagal mokėtinų sumų santykį su Ščecino laivų statyklos turtu, mažai tikėtina, kad KPS nebūtų galėjusi gauti pirmosios eilės užstatų laivų statyklos turtu. Lenkija kaskart nepateikdavo išsamios informacijos, kuri leistų Komisijai nustatyti tikrąją reikalaujamų užstatų vertę.

(225) Be to, Komisija neįžvelgė jokio skirtumo tarp paskolų, kurias suteikė KPS, ir paskolų, kurias skyrė ARP, KPS savininkė. Sunku sutikti su Lenkijos argumentu, kad ARP suteiktos paskolos yra valstybės pagalba, o paskolas, kurias suteikė jos pavaldžioji bendrovė, KPS, atitinka privataus investuotojo principą.

(226) Komisija negali sutikti su Lenkijos argumentu, kad paskolos, kurias suteikė KPS, dalyvaudama konsorciume su bankais *Bank Handlowy S.A.* ir *Bank Pekao S.A.* (3 ir 4 priemonės, 201 konstatuojamosios dalies 3 lentelė) buvo skirtos rinkos sąlygomis ir kad KPS dalis laivų statyklos finansavime nebuvo valstybės pagalba, nes KPS ir bankai dalyvavo konsorciume ir teikė finansavimą „analogiškai“.

(227) Komisija atkreipia dėmesį į tai, kad tuo metu, kai konsorciumas suteikė paskolas, ekonominė Ščecino laivų statyklos padėtis buvo sunki. Be valstybės pagalbos laivų statykla nebūtų galėjusi gauti finansinių lėšų rinkos sąlygomis, nei garantijomis, nei esant bendrai KPS finansavimo daliai, kaip ir minimų priemonių atveju. Kadangi laivų statykla negavo jokio kito išorinio finansavimo išskyrus tą, kurį suteikė konsorciumas su KPS, atrodo, kad bankai buvo linkę suteikti laivų statyklai finansines lėšas tik dėl to, kad sandoriuose buvo KPS dalis.

(228) Be to, Komisija atkreipia dėmesį į tai, kad palūkanos, kurias skaičiavo KPS, suteikusi paskolas Ščecino laivų statyklai, buvo panašaus dydžio kaip referencinė palūkanų norma, galiojusi Lenkijai tuo metu, kai buvo suteiktos tos paskolos. Pagal Komisijos komunikatą dėl orientacinių ir diskonto normų nustatymo metodo pakeitimo [2]. Komisijos paskelbta referencinė palūkanų norma yra pradinė norma, kurią galima padidinti atvejais, susijusiais su ypatinga rizika (pavyzdžiui, jei paskolos gavėja yra sunkumus patirianti įmonė, ar negarantuotas užstatas, kurio paprastai reikalauja bankai). Šiuo atveju palūkanų norma nebuvo padidinta dėl sunkios finansinės Ščecino laivų statyklos padėties.

(229) Galiausiai Komisija atkreipia dėmesį į tai, kad KPS buvo įsteigta kaip valstybės valdomas fondas siekiant valstybinės politikos tikslų, jo finansavimą visiškai užtikrino arba garantavo valstybė per ARP. Kaip nurodyta dokumente „2006–2010 m. Lenkijos laivų statybos sektoriaus strategija (gamybinės jūrinių laivų statyklos)“, KPS „įsteigta organizuoti laivų statyklų gamybos finansavimą iki to laiko, kai jas perims privatūs investuotojai“. Strategijos tikslai yra ne tik ekonominiai, bet ir visuomeninai bei makroekonominiai [3], KPS suteikti įvairios rūšies įgalinimai, kartu su ARP, Valstybės iždu ir kitomis viešosiomis institucijomis. Finansiniai KPS ryšiai su ARP ir Valstybės iždu aiškūs, o KPS buvo įrankis perduoti aktyvams, kurie valstybės biudžete buvo skirti Lenkijos laivų statykloms, įskaitant Ščecino laivų statyklą.

[1] Vyresniojo gynėjo nuomonė byloje C-256/97 – *DM Transport*, [1999] Rink. I-3915, byla C-480/98 – *Ispanija prieš Komisiją* („Magefsa“), [2000] Rink. I-8717.

[2] OL C 273, 1997 9 9, p. 3.

[3] „2006–2010 m. Lenkijos laivų statybos sektoriaus strategija (gamybinės jūrinių laivų statyklos)“, priimta 2006 m. rugpjūčio mėn., p. 7.

(230) Atsižvelgdama į tuos veiksnius Komisija konstatuoja, kad KPS, suteikdama Ščecino laivų statyklai apyvartinį kreditą, neveikė kaip privatus investuotojas.

KUKE garantijos

(231) Pastabose, pateiktose dėl sprendimo pradėti oficialią tyrimo procedūrą, Lenkija teigė, kad laivų savininkų paskolų garantijos, kurias Ščecino laivų statyklai suteikė KUKE, nėra valstybės pagalba. Komisija negali sutikti su tokiu teiginiu.

(232) Pirma, Komisija primena, kad KUKE suteiktos savininkų paskolų garantijos buvo garantuotos Valstybės iždo ir tvarkomos atskiroje banko sąskaitoje, pavadintoje *Interes narodowy*. Jeigu toje sąskaitoje nebūtų finansinių lėšų, KUKE galėtų gauti paskolą iš Valstybės iždo arba pasinaudoti Valstybės iždo kreditų garantijomis.

(233) Antra, Komisija priminė savo 2007 m. liepos 18 d. sprendimą byloje Nr. 105/2007 ([1]), kurioje patvirtino schemą, pagal kurią KUKE įgyvendina Valstybės iždo garantuojamo eksporto draudimo, programą, jeigu tos garantijos nelaikomos valstybės pagalba. Dabar ši schema taikoma ir tos rūšies gamybos garantijoms, kurias Ščecino laivų statykla gavo kelerius metus. Komisija atkreipia dėmesį į tai, kad čia aiškiai išskiriamos ([2]) sunkumus patiriančios įmonės pagal Bendrijos gaires dėl valstybės teikiamos įmonių sanavimo ir restruktūrizavimo pagalbos. Pagrindinis šios schemos bruožas yra tai, kad mokesčiai už garantiją nustatomi įvertinus riziką. Pavyzdžiui, mokesčio tarifas įmonei, kuri priklauso didžiausios rizikos kategorijai, yra […] % per metus suteikiant garantiją mažiau kaip 2 metams, ir […] % per metus suteikiant garantiją daugiau kaip 2 metams. Pagrindinis tarifas yra […] % per metus. Palyginimui: garantijas, teikiamas Ščecino laivų statyklai, KUKE padidino mainais už 2 % per metus. mokesčio tarifą, jeigu garantija neviršijo 35 mln. PLN, ir 1 % per metus. tarifą, jei garantija viršijo tą sumą.

(234) Aišku, kad Ščecino laivų statykla neatitinka reikalavimų, kad jai būtų galima taikyti pirmiau aprašytą Komisijos patvirtintų garantijų, kurios nėra valstybės pagalba, schemą. Dėl to Ščecino laivų statyklai suteiktos garantijos yra valstybės pagalba.

(235) Be to, akivaizdu, kad mokesčio už garantiją, kurį mokėjo Ščecino laivų statykla, tarifas yra daug mažesnis negu pagrindinis tarifas, taikomas teikiant garantijas sėkmingai veikiančioms įmonėms ir kelis kartus mažesnis negu įmoka, kurią moka didelės rizikos įmonės, atitinkančios reikalavimus naudotis pirmiau aprašyta programa. Komisija konstatuoja, kad mokesčio už garantiją, kurį mokėjo Ščecino laivų statykla, tarifas neatitinka rinkos sąlygomis mokamo mokesčio tarifo, ir todėl garantijos yra valstybės pagalba.

(236) Trečia, pagal Komisijos pranešimą dėl EB sutarties 87 ir 88 straipsnių taikymo garantijomis suteikiamai valstybės pagalbai ([3]), jei valstybė suteikia individualią garantiją, kuri nėra valstybės pagalba, paskolos gavėjas negali būti finansinius sunkumus patirianti įmonė. Šiuo atveju ta sąlyga neįvykdyta. Tame pranešime sakoma, kad jei paskolos gavėjas turi finansinių sunkumų, garantijos pagalbos elementas gali pasirodyti esąs toks didelis, kaip suma, kurią iš tikrųjų padengia minėta garantija.

(237) Galiausiai Komisija atkreipia dėmesį į tai, kad Ščecino laivų statykla rėmėsi tik KUKE ir Valstybės iždo garantijomis ir nesugebėjo gauti jokių garantijų rinkos sąlygomis. Tai patvirtina Komisijos išvadą, kad KUKE suteiktos laivų savininkų paskolų garantijos yra valstybės pagalba.

(238) Dėl to Komisija konstatuoja, kad KUKE, suteikdama garantijas Ščecino laivų statyklai, neveikė kaip subjektas rinkos ekonomikos sąlygomis.

c) ***Konkurencijos iškraipymas, kurį sukėlė valstybės pagalba Ščecino laivų statyklai***

(239) Komisija mano, kad dėl visiškos priklausomybės nuo valstybės pagalbos Ščecino laivų statykla ėmėsi veiksmų, nesuderinamų su konkurencijos taisyklėmis, pavyzdžiui, nustatydama kainas, mažesnes už gamybos sąnaudas, ir nepatyrė pasekmių, kurias paprastai užtraukia tokie veiksmai, t. y. nebuvo pašalinta iš rinkos.

(240) Be to, Komisija mano, kad pagrindinius ilgai trunkančius Ščecino laivų statyklos sunkumus lėmė jos sudaromos sutartys, dėl kurių laivų statykla patyrė nuostolių nuolatos stiprėjant zlotui palyginti su JAV doleriu, kuris yra pagrindinė valiuta laivų statybos pramonėje, ir augančios plieninės skardos kainos. Šie išoriniai veiksniai buvo laikomi pagrindine grėsme laivų statyklos veiklai jau 2002 m. restruktūrizavimo plane, o vėliau ir naujame 2006 m. restruktūrizavimo plane, taip pat ir 2008 m. planuose, kai buvo bandoma privatizuoti laivų statyklą.

(241) Nors laivų Ščecino laivų statyklos valdyba žinojo apie tą grėsmę, laivų statykla ir toliau sudarė sutartis nesiimdama priemonių, kurios būtų galėjusios sušvelninti padarinius, arba taikydama riboto poveikio priemones. Tokia ekonominė praktika buvo taikoma ir toliau, beprecedenčio laivų statybos rinkos ekonominio pagyvėjimo laikotarpiu, 2004–2008 m., kai laivų statybos kainos pasiekė iki šiol dar nebuvusias aukštumas. Dėl tokios praktikos laivų statyklai pavyko išlaikyti veiklą ir užimtumą, tačiau patiriant didžiulius nuostolius nuolatinės laivų statyklos gamybos srityje. Bendrovė *Amber*, 2008 m. pirmoje pusėje atlikusi tyrimą *due diligence*, kurio rezultatus Lenkija patvirtino, nustatė, kad laivų statyklos turimą užsakymų, kurių įvykdymo terminai sueina 2008 ir 2009 m., portfelį apsunkina ir dideli nuostoliai, patiriami dėl nuostolingų sutarčių, sudarytų be jokių riziką sumažinančių priemonių arba su akivaizdžiai nepakankamomis priemonėmis.

([1]) Sprendimas byloje Nr. 105/07.

([2]) 2006 m. gruodžio 20 d. Eksporto draudimo politikos komiteto sprendimo 111/2006 3 str. 1 dalis, p. 1.

([3]) OL C 71, 2001 3 11, p. 14.

(242) Tuo pagrindu Komisija mano, kad visos laivų statyklai skirtos priemonės iškraipytų konkurenciją laivų statybos rinkoje arba galėtų ją iškraipyti.

(243) Apibendrindama Komisija konstatuoja, kad visos Ščecino laivų statyklai suteiktos priemonės yra valstybės pagalba pagal EB sutarties 87 straipsnio 1 dalį.

3.2.2 GALIMYBĖS TEIKTI PASTABAS SUTEIKIMAS LENKIJAI IR SUINTERESUOTOMS TREČIOSIOMS ŠALIMS

(244) Komisija 2005 m. birželio 1 d. sprendimu pradėjo oficialią tyrimo procedūrą dėl kelių priemonių, kurias suteikė ir vietinės valdžios institucijos, ir bendrovė ARP, visiškai priklausanti valstybei, remdamosi skirtingu teisiniu pagrindu; tos priemonės buvo skolų restruktūrizavimas, kapitalo injekcija ir įvykdymo garantijos.

(245) Komisija taip pat konstatavo, kad negali sutikti su Lenkijos argumentu, kad paskolos, gautos iš laivų savininkų, turi būti laikomos savuoju įnašu. Dėl to Komisijai kilo abejonių, ar KUKE suteiktos laivų savininkų paskolų garantijos nėra valstybės pagalba, ir Komisija pranešė, kad ištyrė tų garantijų pobūdį.

(246) Lenkijos valdžios institucijos pateikė savo pastabas; Lenkija, nors ir bandė paneigti Komisijos kompetenciją vertinti tam tikrų priemonių, kurios čia minimos, atitiktį, tačiau nepaneigė Komisijos išvados, kurioje sakoma, kad jeigu tos priemonės būtų suteiktos po Lenkijos įstojimo į ES dienos, jos būtų nauja pagalba pagal EB sutarties 87 straipsnio 1 dalį. Išimtis – KUKE suteiktos garantijos pobūdis, nes joje esą nėra valstybės pagalbos elemento. Vėliau Lenkija pateikė argumentus, kad ir KPS suteiktos paskolos nėra valstybės pagalba. Komisijos nuomonė apie tuos Lenkijos argumentus pateikta pirmiau.

(247) Vykstant Komisijos tyrimo procedūrai Lenkijos valdžios institucijos – Ščecino laivų statyklos daugumos dalies savininkas – kelis kartus reikšmingai pasikeitė savo strategiją, tai paliudija pirmiau pateiktas įvykių aprašymas. Laivų statybos sektoriaus konsolidavimo strategija buvo pakeista dalinio laivų statyklos privatizavimo strategija, o vėliau ir visiško privatizavimo strategija. Tačiau ši strategija mažai kam rūpi, nes rinkoje nesidomima laivų statyklos pirkimu.

(248) Kaip nurodyta pirmiau, Komisija nuolatos palaikė kontaktus su Lenkijos valdžios institucijomis – Ščecino laivų statyklos savininku, ir su pačia Ščecino laivų statykla. Komisija reguliariai teikė pranešimus Lenkijos valdžios institucijoms ir laivų statyklai, kad visos priemonės, skirtos laivų statyklai iš valstybės išteklių, tikrai yra valstybės pagalba pagal EB sutarties 87 straipsnio 1 dalį, turint omenyje sunkią finansinę laivų statyklos padėtį ir tai, kad praktiškai nėra kokio nors išorinio finansavimo, kuris nebūtų valstybės pagalba. Komisija taip pat perspėjo, kad tokia valstybės pagalba, suteikta pažeidžiant EB sutarties 88 straipsnio 3 dalį, yra akivaizdžiai nesuderinama su bendrąja rinka. Komisija daug kartų priminė, kad garantijos, kurias Ščecino laivų statyklai suteikė KUKE, yra valstybės pagalba.

(249) Galiausiai per tyrimo procedūrą Komisija sukaupė išsamią informaciją apie KPS veiklą ir paskolų, kurias KPS suteikė Ščecino laivų statyklai finansuoti apyvartiniam kapitalui, pobūdį. Komisija pranešė Lenkijai, kad tos paskolos tikrai yra valstybės pagalba pagal EB sutarties 87 straipsnio 1 dalies nuostatas.

3.3. *PAGALBOS SUDERINAMUMAS: IŠIMTIS PAGAL EB SUTARTIES 87 STRAIPSNIO 3 DALĮ*

(250) Pagrindinis pagalbos tikslas – padėti sunkumus patiriančiai įmonei atkurti gyvybingumą, kad nenutrūktų jos veikla. Tokiais atvejais gali būti taikoma išimtis pagal EB sutarties 87 straipsnio 3 dalies c punktą, kuriuo leidžiama teikti valstybės pagalbą tam tikrų ekonominės veiklos rūšių plėtrai skatinti, jei tokia pagalba netrikdo prekybos sąlygų taip, kad prieštarautų bendram interesui.

(251) Įmonių sanavimo ir restruktūrizavimo pagalba nustatyta Bendrijos gairėse dėl valstybės teikiamos įmonių sanavimo ir restruktūrizavimo pagalbos [1] (toliau – gairės), pakeitusiose ankstesnes gaires, priimtas 1999 m. [2] (toliau – 1999 m. gairės).

(252) Pereinamuoju laikotarpiu taikoma gairėse nustatyta išlyga. Gairių 103 punkte sakoma, kad iki 2004 m. spalio 10 d. Komisijos užregistruoti pranešimai bus išnagrinėti atsižvelgiant į pranešimo metu galiojančius kriterijus. Šioje byloje apie dalį pagalbos priemonių Komisijai buvo pranešta 2004 m. balandžio 29 d. pagal pereinamojo laikotarpio procedūrą remiantis Stojimo sutarties IV priedo 3 skyriaus nuostatomis, tada, kai dar galiojo 1999 m. gairės. Tačiau vėlesnėse gairėse nustatyta, kad Komisija, remdamasi šiomis gairėmis, išnagrinės bet kokios sanavimo arba restruktūrizavimo pagalbos, suteiktos be jos leidimo ir dėl to pažeidžiančios Sutarties 88 straipsnio 3 dalį, suderinamumą su bendrąja rinka, jei po 2004 metų spalio gegužės 1 d. buvo suteikta dalis pagalbos arba visa pagalba (10 punktas, 1 pastraipa). Komisija konstatuoja, kad beveik visos priemonės, nurodytos 3 ir 4 lentelėse, buvo suteiktos pažeidžiant teisės nuostatas jau po tos dienos, todėl turi būti taikomos 2004 m. gairės.

[1] OL C 244, 2004 10 1, p. 2.
[2] OL C 288, 1999 10 9, p. 2.

(253) Gairės taikomos visų sektorių įmonėms, išskyrus gairių 18 punkte išvardytas išimtis. Bendrijoje nustatytos laivų statybos pramonei taikytinos taisyklės [1], kurios yra teisinis pagrindas vertinant šiame sektoriuje suteiktą valstybės pagalbą; su tomis taisyklėmis susietas gairių 12 punktas, kuriuo remiantis vertinamas sanavimo ir restruktūrizavimo pagalbos teisėtumas.

Sanavimo pagalba

(254) Gairėse nustatyta, kad sanavimo pagalba gali būti teikiama kaip laikina parama, padedanti sunkumus patiriančiai įmonei išlikti tol, kol rengiamas jos restruktūrizavimo ir (arba) likvidavimo planas, arba siekiant įveikti rimtą likvidumo krizę, kuri gali būti atitolinta teikiant sanavimo pagalbą.

(255) Komisija atkreipia dėmesį į tai, kad valstybės pagalba, suteikta Ščecino laivų statyklai, neatitinka nei laikinumo reikalavimo, nes visos pagalbos priemonės buvo taikomos ilgiau negu nustatytą 6 mėnesių laikotarpį, nei atšaukiamumo reikalavimas, nes tokios priemonės kaip kapitalo injekcija prilygsta dotacijai, nes ji skiriama neatšauktinai.

(256) Dėl to Komisija konstatuoja, kad priemonės, dėl kurių priimtas šis sprendimas, yra nesuderinamos su bendrąja rinka kaip sanavimo pagalba.

Restruktūrizavimo pagalba

(257) Kaip nustatyta gairių 17 punkte, teikiant restruktūrizavimo pagalbą restruktūrizavimo pagrindas turi būti įvykdomas, nuoseklus ir tolimą ateitį numatantis planas atkurti įmonės ilgalaikį gyvybingumą per protingą laiką. Restruktūrizavimą paprastai sudaro tokie elementai: visų įmonės funkcionavimo sričių restruktūrizavimas, įmonės veiklos reorganizavimas ir racionalizavimas, paprastai atsisakant nuostolingos veiklos, ir finansinis restruktūrizavimas. Restruktūrizavimo veiksmai, vykdomi su valstybės pagalba, negali apsiriboti nuostolių padengimu nepašalinant tų nuostolių priežasčių, t. y. nesiėmus tikro restruktūrizavimo. Gairės reikalauja, kad valstybės pagalba būtų apribota iki būtinojo minimumo, todėl dalis restruktūrizavimo turi būti finansuojama iš šaltinių, nesusijusių su valstybės pagalba. Siekiant kiek įmanoma sumažinti neigiamą pagalbos poveikį ir konkurencijos iškraipymą turi būti taikomos kompensuojamosios priemonės.

(258) Atsižvelgdama į konkurenciją iškraipantį restruktūrizavimo pagalbos pobūdį Komisija mano, kad pagalba sunkumus patiriančioms įmonėms turi padėti plėtoti savo ūkinę veiklą nesutrikdydama prekybos sąlygų taip, kad prieštarautų bendram interesui, ir gali būti suteikta tik tuo atveju, kai įvykdytos visos gairėse nustatytos sąlygos.

(259) Toliau Komisija analizuoja, ar tos sąlygos buvo įvykdytos.

(260) Vertindama priemonių, kurios yra nauja pagalba, suderinamumą, be kita ko, ir tai, ar restruktūrizavimas padėtų atkurti ilgalaikį įmonės gyvybingumą ir ar valstybės pagalba buvo apribota iki būtinojo minimumo, Komisija turi atsižvelgti į restruktūrizavimo planą ir į visą pagalbą, įskaitant tas priemones, kurios buvo taikytos iki įstojimo dienos ir po to nebetaikomos.

3.3.1. ĮMONĖS TINKAMUMAS GAUTI PAGALBĄ

(261) Gairėse nustatyta, kad įmonė laikoma patiriančia sunkumų ir atitinkančia reikalavimus gauti sanavimo ir restruktūrizavimo pagalbą, jeigu ji nei naudodamasi savo ištekliais, nei savininkų, akcininkų ar kreditorių lėšomis nesugeba sumažinti nuostolių, kurie, valstybės institucijoms neįsikišus, artimiausiu arba vidutines trukmės laikotarpiu beveik neabejotinai priverstų ją nutraukti veiklą. Gairėse apibūdinami ir tipiniai požymiai, liudijantys, kad įmonė patiria sunkumų, pavyzdžiui, nuostolių augimas arba apyvartinio kapitalo mažėjimas.

(262) 1999 m. Gairių 12 punkte nustatyti apribojimai naujai įsteigtoms įmonėms. Tokia įmonė negali gauti restruktūrizavimo pagalbos, net jeigu jos pradinė finansine padėtis yra netvirta. Ši nuostata taikoma ir tais atvejais kai nauja įmonė įkuriama likvidavus anksčiau veikusią įmonę arba kai ji perima likviduotos įmonės turtą yra sunkumus patirianti įmonė. Gairės nustatyta, kad įmonė laikoma naujai įsteigta trejus pirmuosius savo veiklos metus konkrečioje veiklos srityje.

(263) Lenkijos valdžios institucijos teigia, kad Ščecino laivų statykla – tai tik kitaip pavadinta bendrovė ASS, veikusi ir bendradarbiavusi su SSPH ir SS prieš jų abiejų bankrotą.

(264) Tačiau visos aplinkybės rodo, kad Ščecino laivų statykla neperėmė SSPH ir SS skolų, kurios liko toms dviems bendrovėms ir jų buvo imtasi tik vykstant bankroto procedūrai. Lenkija tvirtino, kad Ščecino laivų statykla perėmė su tiekiniais susijusias 15 mln. PLN dydžio SSPH skolas, tačiau nepateikė jokių detalių ar dokumentų.

[1] OL C 317, 2003 12 30, p. 12.

(265) Dėl to Ščecino laivų statykla pradėjo veiklą nesuvaržyta savo pirmtakių skolų. Lenkijos valdžios institucijos nepateikė jokių įrodymų, kad laivų statykla būtų perėmusi skolas. Turint omenyje Ščecino laivų statyklos kaip įmonės dydį, 15 mln. PLN suma, kuri tariamai buvo perimta, nepagrindžia teiginio apie ekonominį SSPH/SS ir Ščecino laivų statyklos tęstinumą. Be to, Komisija atkreipia dėmesį, kad sudarytų sutarčių perėmimas susijęs su gamybos ciklu, kuriame įsiskolinimai kompensuojami gautinomis sumomis ir dėl to tai nėra papildomas perimtas apsunkinimas. Maža to, Ščecino laivų statykla dėl tų laivų pasirašė naujas sutartis ([1]).

(266) Antra, Komisija pažymi, kad bendrovė ASS vykdė veiklą laivų statybos srityje kartu su SS prieš SSPH bankrotą (tai rodo pagrindų sutartis ir 2002 m. sausio mėn. nuomos sutartis), tačiau atkreipia dėmesį į tai, kad pats Ščecino laivų statyklos dydis po 2002 m. birželio mėn., palyginti su ASS dydžiu iki 2002 m. birželio mėn., nepagrindžia teiginio apie tų dviejų įmonių veiklos tęstinumą. Iš pelno ir nuostolių ataskaitos matyti, kad apyvarta padidėjo nuo 88 mln. PLN 2001 m. iki 425 mln. PLN 2002 m. ir 1 100 mln. PLN 2003 m.

(267) Tad Komisija nepritaria Lenkijos valdžios institucijų teiginiui apie tai, kad Ščecino laivų statykla tęsia bendrovės ASS, egzistavusios gerokai anksčiau negu buvo paskelbtas SSPH bankrotas, veiklą ASS. Tų dviejų įmonių veikla buvo išskaidyta ekonominiais sumetimais, ir tą dalyką akivaizdžiai paliudija tai, kad nebuvo perimti įsipareigojimai. Dėl to Ščecino laivų statykla nauja įmonė ir neatitinka reikalavimų restruktūrizavimo pagalbai gauti.

(268) Gairių 12 punkte nustatyta, kad įmonė laikoma naujai įsteigta trejus pirmuosius savo veiklos metus. Nagrinėjamas atvejis yra specifinis dėl to, kad nauja įmonė buvo įsteigta likvidavus ankstesnę. Tačiau gairių 12 punkte toks atvejis numatytas kaip viena iš aplinkybių, kurioms esant įmonė negali gauti sanavimo ir restruktūrizavimo pagalbos. Šioje byloje Komisija lemiama aplinkybe laiko tai, kad SSPH ir SS bankrotas buvo paskelbtas 2002 m. liepos mėn. Jei skelbiamas bankrotas, tada senasis, bankrutuojantis ūkio subjekto atskiriamas nuo naujojo, kuris būna apsaugotas nuo finansinių bankrutavusio subjekto įsipareigojimų. Taigi Komisija konstatuoja, kad Ščecino laivų statykla neatitiko reikalavimų pagalbai gauti pirmuosius trejus veiklos metus – nuo 2002 m. liepos mėn., kai pradėjo naują veiklą nevaržoma ankstesnių įsipareigojimų.

(269) Kaip nustatyta gairių 12 punkte, naujai įsteigta įmonė gali gauti sanavimo ir restruktūrizavimo pagalbą praėjus trejiems metams nuo veiklos pradžios, su sąlyga, kad ji yra sunkumus patirianti įmonė pagal gairių nuostatas. Komisija konstatuoja, kad praėjus trejiems metams Ščecino laivų statykla atitiko gairėse nustatytas sąlygas pagalbai gauti. Be kita ko, Ščecino laivų statykla nuolatos patirdavo nuostolių ir kelis kartus jai pavyko išvengti bankroto tik dėl valstybės institucijų įsikišimo. Taigi pagal gairių 11 punktą Ščecino laivų statykla atitinka reikalavimus pagalbai gauti nuo 2005 m. liepos mėn.

3.3.2. ILGALAIKIO GYVYBINGUMO ATKŪRIMAS

(270) Pagal gairių 34 punkte nustatytą pagalbos suteikimo sąlygą turi būti įgyvendintas Komisijos patvirtintas restruktūrizavimo planas, kuris turi padėti atkurti ilgalaikį įmonės gyvybingumą per protingą laiką. Gyvybingumo atkūrimas reiškia, kad pasibaigus restruktūrizavimui įmonė gali padengti visas savo išlaidas ir gauti pakankamą pelną iš kapitalo, kad galėtų konkuruoti su kitomis įmonėmis savo jėgomis. Restruktūrizavimas turi būti įvykdytas per trumpiausią įmanomą laiką.

(271) Komisija pažymi, kad vykstant tyrimo procedūrai pirmiausia buvo įvertinti du restruktūrizavimo planai, 2002 m. ir 2006 m., kuriuos parengė laivų statyklos valdyba ir patvirtino valstybės institucijos. Išnagrinėjusi abu planus Komisija konstatavo, kad Lenkija neįrodė, jog jie pakankami atkurti ilgalaikiam laivų statyklos gyvybingumui. Po to, kai 2002 m. restruktūrizavimo planas buvo pakeistas 2006 m. planu, Komisija paaiškino savo poziciją dėl 2006 m. restruktūrizavimo plano.

2006 m. rugsėjo mėn. restruktūrizavimo planas

(272) Suplanuota strategija, pagal kurią veikla turėtų būti koncentruojama nišinėse rinkose, kuriose laivų statykla turi pranašumų palyginti su konkurentais ir kuriose konkurencijos aplinka ir pati rinka laikoma palankia, atrodė iš tikrųjų tinkama Ščecino laivų statyklai. Tačiau 70 % laivų statyklos užsakymų, kurie turi būti įvykdyti artimiausiais metais, portfelio sudaro konteineriniai laivai, todėl nepanašu, kad tokia strategija padėtų iš esmės pakeisti laivų statyklos veiklą. Šiame plane trūko ir kitų dalykų, pavyzdžiui, didelių tiriamųjų ir plėtros projektų, rinkodaros veiksmų, leidžiančių daryti išvadą, kad laivų statykla galės įgyvendinti tokią strategiją per trumpą laiką. Todėl Komisija nebuvo tikra, kad tą strategiją pavyktų įgyvendinti iš tikrųjų.

(273) Planuojamos 200 mln. PLN investicijos buvo akivaizdžiai nepakankamos, ypač atsižvelgiant į tai, kad laivų statyklos objektai buvo labai prastos būklės, o jų vertė – smarkiai sumažėjusi. Buhalterinė turto vertė 2006 m. buvo 130 mln. PLN, tačiau 2006–2009 m. numatomas turto nuvertėjimas buvo 85 mln. PLN. Dėl to didelė investicijų dalis iš karto būtų skirta turto nurašymui subalansuoti ir faktinis modernizavimas būtų apribotas.

([1]) 2005 m. spalio 4 d. raštas su Lenkijos pastabomis, pateiktomis priėmus sprendimą pradėti oficialią tyrimo procedūrą.

(274) Komisijos nuomonę, kad planuojamos investicijos nebūtų pakankamos, sustiptino tai, kad 2006 m. restruktūrizavimo plane buvo numatyta 2011 m. pasiekti tokį laivų statyklos našumą, kuris prilygtų vidutiniam našumui Europos Sąjungoje 2000 m. (ir tada laivų statyklos našumą būtų galima prilyginti vidutiniam Europos Sąjungos našumui 1992 m.), tad Komisija mano, jog to nepakanka, kad laivų statykla galėtų konkuruoti rinkoje be ilgalaikės valstybės pagalbos.

(275) Komisija abejoja, ar planuojamas atlyginimų padidinimas 5 % per metus būtų pakankama paskata darbuotojams likti dirbti laivų statykloje, nes neatvykimų į darbą rodiklis yra didelis ir trūksta kvalifikuotų darbuotojų, nes jie išvyksta dirbti į kitas Europos laivų statyklas, kuriose atlyginimai yra kur kas didesni; šie dalykai buvo (ir tebėra) viena iš pagrindinių laivų statyklos problemų.

(276) Plane numatyta, kad investicijų grąžos norma (ROCE), be atlyginimų didinimo išlaidų, 2007–2011 m. vidutiniškai bus 19 % per metus, ir tarsi būtų tas kapitalo grąžos lygis, kurio tikimasi privataus investuotojo atveju. Tačiau dėl neišvengiamo atlyginimų didinimo ROCE tuo laikotarpiu būtų apie 1,45 %, ir tai yra kur kas mažiau, negu būtų priimtina bet kokiam privačiam investuotojui.

(277) Komisija mano, nors laivų statykla nurodė, aprašė, apskaičiavo fizines investicijas, suskirstė jas pagal svarbą ir suplanavo parengdama grafikus, vis dėlto suplanuotos priemonės buvo apibūdintos miglotai ir miglotai, daugiausia nurodant, kad bus reikalinga tolesnė analizė. Todėl Komisija negalėjo įvertinti tų priemonių padarinių ir nustatyti, ar jos pakankamai protingos ir toli numatytos, kad laivų statykla galėtų įveikti struktūrinius sunkumus.

(278) Dėl to Komisija mano, kad suplanuotas gamybos ir organizacinis restruktūrizavimas yra nepakankamas ilgalaikiam laivų statyklos gyvybingumui atkurt. Planas buvo parengtas be reikiamo užmojo, o planuojami 2011 m. rezultatai – netenkinantys. Laivų statyklai akivaizdžiai trūko papildomo kapitalo, kurį galėtų panaudoti įmonės modernizavimui ir našumo didinimui. Komisijai kilo abejonių, ar laivų statykla įstengtų gauti rinkoje kapitalo, būtino dideliam restruktūrizavimui įgyvendinti.

(279) Šias abejones patvirtino ir tai, kaip iš tikrųjų vyko Ščecino laivų statyklos privatizavimo procesas. Kaip aprašyta pirmiau, ARP, pagrindinė Ščecino laivų statyklos savininkė, tris kartus bandė rasti privatų investuotoją, kuris norėtų perimti laivų statyklą. Visi trys bandymai (vienas – dalinio privatizavimo bandymas 2006 m. ir du bandymai parduoti laivų statyklos daugumos dalį 2007 m.) nebuvo sėkmingas. Komisija pažymi, kad bandymų privatizuoti įmonę buvo imtasi tuo metu, kai laivų statybos rinkoje vyravo beprecedentis ekonominis pagyvėjimas, tad sąlygos parduoti laivų statyklą buvo optimalios. Nesėkmingai pasibaigusį privatizavimo procesą galima interpretuoti tik taip, kad rinka netikėjo laivų statyklą turint galimybių atkurti ilgalaikį gyvybingumą. Tai rodo ir bendrovės *Amber* pasitraukimas iš privatizavimo proceso atlikus tyrimą *due diligence* [1].

(280) Komisija atsižvelgė į naujas Lenkijos valdžios institucijų pastangas rasti Ščecino laivų statyklai investuotoją po to, kai pasitraukė bendrovė *Amber*. Tačiau iki šio sprendimo priėmimo nebuvo jokių faktų, kuriais remdamasi Komisija galėtų būti tikra, kad naujos pastangos privatizuoti įmonę bus sėkmingos ir tai bus padaryta per trumpą laiką pagal gairių nuostatas.

2008 m. birželio mėn. restruktūrizavimo planas

(281) Komisija išnagrinėjo ir 2008 m. birželio mėn. restruktūrizavimo planą, parengtą bendrovės *Mostostal*, atsižvelgdama ir į *Mostostal* plano pristatymą 2008 m. birželio 24 d. Komisija mano, kad šis restruktūrizavimo planas daugeliu atžvilgių yra tik eskizas, kuriame parodyta, kokie bus reikalingi tolesni analitiniai veiksmai, kurių turės imtis investuotojas. Vis dėlto tam tikrais atžvilgiais planas turi ir rimtų trūkumų, dėl kurių Komisija daro išvadą, kad šis planas nepadės atkurti ilgalaikio gyvybingumo per protingą laiką.

(282) Be to, Komisija mano, kad nebuvo įrodyta, kad tokia verslo strategija bus tinkama laivų statybos sektoriuje. Plane nepateikta jokių detalių, tik teiginys, kad laivų statykla tęs laivų statybos veiklą. Plane nėra ir jokios analizės, kurioje būtų įvertinta, ar laivų statykla įstengs statyti *ro-pax* tipo ir daugeriopos paskirties laivus (pavyzdžiui, projektavimo pajėgumai, gebėjimai), taip pat ir tai, ar ji galės pasirašyti sutartis dėl tokių laivų statybos per trumpą arba vidutinį laikotarpį (nepateikta informacija apie kontaktus su klientais, ryšius su kitomis laivų statyklomis dėl galimos rangos), nėra prognozės, skirtos tų segmentų rinkai, kuri parodytų, ar numatoma paklausa pagrindžia pasirinktą verslo strategiją, nėra ir jokių prognozių dėl tų segmentų pelningumo.

[1] Bendrovė *Amber* teigė, kad jos atlikti tyrimai parodė, jog laivų statykla neatkurs gyvybingumo ir po *Amber* suplanuoto restruktūrizavimo.

(283) Komisija mano, kad *Mostostal* pripažįsta neišmananti laivų statybos rinkos ir iš tikrųjų ji bandytų rasti strateginį partnerį, kuris valdytų įmonės laivų statybos veiklą. Nors Komisijai buvo pranešta, kad *Mostostal* rengia derybas su galimais bendradarbiavimo partneriais, toks bendradarbiavimas nebuvo užmegztas iki Komisijai pateikto restruktūrizavimo plano parengimo. Ketinimų raštas, pasirašytas su bendrove *Ulstein*, rodo tik tai, kad šalys rengs derybas siekdamos nustatyti, ar bendradarbiavimas yra įmanomas, ir koks. Kaip matyti iš pataisytos plano versijos, pateiktos Komisijai 2008 m. liepos 7 d., ir ketinimų rašto, *Ulstein* ieško galimybių pasinaudoti gamybiniu Ščecino laivų statyklos turtu, tačiau ne kaip savininkė, užmezgusi sutartinius santykius. Nė vienas iš tų dokumentų nerodo, kad *Ulstein* užmegs bendradarbiavimą su *Mostostal* turėdama tikslą restruktūrizuoti ir vykdyti Ščecino laivų statyklos veiklą. Dėl to kyla rimtų abejonių, ypač sugretinus planuojamus rezultatus ir finansų projekcijas bent jau laivų statybos srityje, o kartu verčia suabejoti ir veiklos įvairinimo koncepcija.

(284) Plane pateikta valdybos parengta investicijų programa, tačiau iš jos nematyti, kad numatomos investicijos būtinos laivų statyklos gyvybingumui atkurti. Kita vertus, Komisija mano, kad apie 60 % planuojamų investicijų bus skirta tik ilgalaikiam laivų statyklos turtui išlaikyti tokiu lygiu, koks yra dabar. Maža to, pataisytame restruktūrizavimo plane, pateiktame liepos 7 d., sakoma, kad investicijų programą laivų statyklai rengia nepriklausomas konsultantas, o tai rodo, kad *Mostostal* parengtos investicijų programa nėra patikimas pagrindas paremti *Mostostal* atliktoms finansų projekcijoms, o kartu – ir ilgalaikiam laivų statyklos gyvybingumui atkurti. Dėl to Komisija mano, kad nebuvo įrodyta, jog siūloma investicijų programa yra pakankamos apimties, kad galėtų padėti atkurti ilgalaikį gyvybingumą.

(285) Be to, Komisija pažymi, kad kai kurie esminiai restruktūrizavimo veiksmai (organizacinis restruktūrizavimas, tiekinių ir atsargų valdymas, užimtumo restruktūrizavimas) buvo aprašyti labai bendrai ir šis planas veikiau laikytinas eskizu, kuris būtų pagrindas tolesnėms investuotojo atliekamoms analizėms. Teigiamas dalykas yra tai, kad plane nustatytos restruktūrizuotinos sritys, tačiau dėl bendro plano pobūdžio Komisija negali įvertinti, ar planuojama restruktūrizavimo veikla atitinka laivų statyklos patiriamus sunkumus, ir esant kokioms prielaidoms ir per kokį laiką ji gali būti įgyvendinta.

(286) Dėl finansų projekcijų – plane išsamiai nepaaiškinta, kokį poveikį finansų projekcijoms darys atskiri restruktūrizavimo veiksmai, įskaitant investicijas ir įvairius veiksmus, kuriais turi būti sumažintos išlaidos ir taip padidintas našumas. Nėra ir analizės, kuri atskleistų tų projekcijų jautrumą įvairiems rizikos veiksniams, pavyzdžiui, rinkos, kainų, medžiagų išlaidų, valiutų kursų, atlyginimų ir pan. pokyčiams. Kadangi prielaidos, kuriomis remiantis rengiamos finansų projekcijos, išsamiai neaprašytos ir nepagrįstos, Komisija konstatuoja, kad pateiktų finansų projekcijų tikrumas ir restruktūrizavimo plano patikimumas nebuvo įrodytas. Tokią išvadą dar labiau pagrindžia paties investuotojo teiginys, kad finansų projekcijos rodo investiciją esant ties pelningumo riba.

(287) Galiausiai Komisija mano, kad sėkmingą restruktūrizavimo plano įgyvendinimą investuotojas sieja su papildoma valstybės pagalba. Tačiau net gavus tokią pagalbą ir įdėjus investuotojo lėšas laukiamas savojo kapitalo pelningumas restruktūrizavimo laikotarpio pabaigoje būtų palyginti mažas, turint omenyje alternatyvias investavimo galimybes, kai panašaus dydžio investicijų grąža gaunama su mažesne rizika, pavyzdžiui, investavus į valstybės obligacijas, – tai pažymi pats investuotojas.

(288) Atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta pirmiau, Komisija mano, kad laivų statyklos gebėjimai atkurti gyvybingumą įgyvendinus 2008 m. birželio mėn. restruktūrizavimo planą, kurį parengė *Mostostal*, nebuvo įrodyti.

2008 m. restruktūrizavimo planas

(289) Komisija pažymi, kad nors restruktūrizavimo planas, pateiktas 2008 m. rugsėjo mėn., buvo labiau išplėtotas negu 2008 m. birželio mėn. planas, į daugumą Komisijos pastabų dėl plano stabilumo ir tikrumo neatsižvelgta.

(290) Plane nėra išsamios rinkos analizės, skirtos visų rūšių veiklai, kurios imsis bendrovės, įsteigtos panaudojant Ščecino laivų statyklos turtą. Kalbant apie planuojamą SSN *Ulstein* ir SSN *Nowa* veiklą pateiktas tik glaustas rinkos aprašymas, kuriame neįvertinta nei paklausa, nei planuojamos veiklos pelningumas. Nepateiktas SSN *Odra* verslo planas *de facto*, restruktūrizavimo plane tik numatyta, kad bendrovė gali statyti tam tikro tipo laivus, tačiau tokios prielaidos nėra pakankamai pagrįstos.

(291) Komisija mano, kad SSN *Odra*, kuri turės tęsti Ščecino laivų statyklos laivų statybos veiklą, visiškai priklausys bendrovei *Mostostal*, o pastaroji neturi jokios patirties laivų statybos srityje. Bendrovė *Ulstein*, kurios dalis restruktūrizavimo projekte turėjo būti reikiama šios srities patirtis ir pažangiosios technologijos (*know-how*), neketina į SSN *Odra* įdėti savo dalies.

(292) Dėl SSN *Wspólna* – Komisija pažymi, kad pagal planą apie 40 % šios bendrovės gamybinių pajėgumų numatoma skirti įmonei, kuri bus likviduota (SSN *Nowa*) arba neturi verslo plano (SSN *Odra*). Be to, kalbant apie kitus SSN *Wspólna* gamybinius pajėgumus (9–7 tūkst. tonų plieno, t. y. 12–23 % gamybinių pajėgumų) numatoma, kad jais subrangos būdu naudosis kitos įmonės, tačiau nepateikta tikslinės rinkos, paklausos ir galimo pelningumo analizė.

(293) Taigi Komisija mano, kad 2008 m. rugsėjo 12 d. restruktūrizavimo plane taip pat neįrodytas verslo strategijos patikimumas, ypač laivų statybos sektoriuje.

(294) Dėl planuojamo turto restruktūrizavimo – Komisija pažymi, kad plane nepateikta numatomų laivų statyklos investicinių poreikių analizė ir neapgrįsta investicijų programa. Komisija mano, kad planuojamos […] mln. PLN išlaidos, susijusios su kai kurio gamybinio turto perkėlimu atlaisvinant pardavimui skirtą žemę, veikiau yra investicijos į turto atkūrimą, o ne į tikrą jo modernizavimą.

(295) Numatytos planuojamo modernizavimo išlaidos yra tik 104 mln. PLN, tos lėšos būtų įdėtos į SSN *Mostostal*, SSN *Ulstein* ir SSN Wspólna. Į SSN *Odra*, kuri ateityje turi teikti 50 % pajamų, kurias gaus visos bendrovės Ščecino laivų statyklos veiklos perėmėjos, nebus investuojama, ji neturės jokio ilgalaikio turto. Komisija pažymi, kad plane, kurį *Mostostal* pateikė 2008 m. birželio mėn., numatyta įgyvendinti 264 mln. PLN vertės investicijas. Kadangi tai apkarpymas (palyginti su birželio mėn. planu sumažinta 40 %) nepagrįstas investicijų programoje ir nėra bendrovių investicinių poreikių analizės, Komisija mano, kad neįrodyta, jog planuojama investicijų programa yra pakankama užtikrinti ilgalaikio veiklos gyvybingumo atkūrimui.

(296) Plane neapibūdinti numatomi restruktūrizavimo veiklos rezultatai, nenurodyta, kada būtų gauti išmatuojami atskirų veiksmų rezultatai ir tai atspindėtų finansiniai rezultatai. Be to, plane neapibūdintos finansų projekcijų prielaidos planuojamų pajamų ir išlaidų atžvilgiu. Dėl to kyla abejonių ir dėl pačių finansų projekcijų. Be to, jautrumo analizė rodo, kad SSN *Mostostal*, o ypač SSN *Odra*, bus labai jautrios rinkos sąlygų pokyčiams. Jeigu JAV dolerio vertė 2009–2012 sumažėtų 10 %, sukauptas SSN *Mostostal* pelnas sumažėtų 40 %, o SSN *Odra* – 83 % (plane nurodyta, kad analizėje neatsižvelgta į SSN *Odra* skirtą rizikos apribojimo politiką (*hedging*), kuri iš dalies sumažins neigiamą valiutų kursų svyravimą). Be to, plane numatytas plieno kainų padidėjimas 10 % SSN *Mostostal* sukauptą pelną sumažins 40 %, SSN *Odra* – 50 %. Taigi Komisija daro išvadą, kad šiame plane neįrodyta, jog įgyvendinus išmintingą apsaugos nuo valiutų kursų rizikos politiką bendrovių jautrumas valiutų kursų svyravimams arba plieno kainų pokyčiams būtų priimtinas.

(297) Dėl planuojamo pardavimo pelningumo – kadangi plane neaprašyta, kuo remiantis įvertinti pardavimo rezultatai (susiję su gamybinės veiklos išlaidomis, laivų kainomis, plieninių konstrukcijų gamyba ir t. t.), Komisija turi konstatuoti, kad neįrodyta, jog planuojami rezultatai būtų paremti tikroviškomis prielaidomis. Be to, SSN *Wspólna* ir SSN *Biuro projektowe* atveju planuojamas pardavimo pelningumas yra ribinis, tai pažymėta ir restruktūrizavimo plane. Komisija mano, kad toks mažas pelnas nepakankamas, kad tos bendrovės galėtų konkuruoti rinkoje be valstybės pagalbos. Nors plane numatyta, kad SSN *Wspólna* ir SSN *Biuro projektowe* turės teikti paslaugas kitoms bendrovėms ir tai tarsi pateisintų tokį menką planuojamą pardavimo pelningumą, Komisija mano, kad tai turi būti savarankiškos bendrovės ir planuojami prasti jų veiklos rezultatai kelia abejonių dėl ilgalaikio viso projekto gyvybingumo.

(298) Remdamasi tuo, kas išdėstyta pirmiau, Komisija daro išvadą, kad finansinių projekcijų tikrumas yra abejotinas, o planuojami rezultatai – labai jautrūs kintančioms rinkos sąlygoms. Komisija taip pat mano, kad plano stabilumas taip pat nebuvo įrodytas.

(299) Todėl Komisija konstatuoja, kad neįrodyta, jog laivų statykla galėtų atkurti gyvybingumą įgyvendinusi 2008 m. rugsėjo 12 d. restruktūrizavimo planą. Be to, Komisija pažymi, kad bendrovė *Ulstein* pasitraukė iš Ščecino laivų statyklos privatizavimo proceso, todėl rugsėjo 12 d. restruktūrizavimo planas negali būti įgyvendintas numatytomis sąlygomis. Pirmiau pateiktas vertinimas įrodo, kad bet kokiu atveju, net jeigu bendrovė *Ulstein* dalyvautų projekte arba bendrovė *Mostostal* ketintų savarankiškai įgyvendinti 2008 m. rugsėjo 12 d. restruktūrizavimo planą (pagal ketinimą, išreikštą 2008 m. rugsėjo 22 d. raštu), tas planas negali būti laikomas pakankamu.

(300) Nesėkmingi privatizavimo bandymai rodo, kad laivų statykla neįstengtų gauti pakankamo kapitalo rinkos sąlygomis, kad galėtų įgyvendinti 2006 m. restruktūrizavimo planą arba būtiną plačiai sumanytą restruktūrizavimo strategiją, kuri užtikrintų ilgalaikio laivų statyklos gyvybingumo atkūrimą be nuolatinės valstybės paramos. Vadinasi, laivų statykla nepajėgia įgyti valdymui reikiamų žinių ir pažinti rinkos, o tai būtina norint įgyvendinant restruktūrizavimą.

(301) Kadangi nėra tikro ir plačiai sumanyto restruktūrizavimo plano, Komisija priėjo prie išvados, kad Ščecino laivų statyklai suteikta pagalba, aprašyta 2.7 skyriuje, yra grynai veiklos parama, o ne restruktūrizavimo pagalba, taigi ji nesuderinama su bendrąja rinka.

3.3.3. PAGALBOS APRIBOJIMAS IKI BŪTINOJO MINIMUMO

(302) Gairių 43 punkte nustatyta, kad pagalbos suma turi būti apribota restruktūrizavimo išlaidų minimumu, reikalingu restruktūrizavimui įvykdyti. Tikimasi, kad pagalbos gavėjai savais ištekliais prisidės prie restruktūrizavimo plano įgyvendinimo, pasinaudodami rinkos sąlygomis gaunamu išoriniu finansavimu. Toks įnašas, viena vertus, yra požymis, kad rinkos tiki gyvybingumo atkūrimo galimybe, kita vertus, tai būdas pagalbai sumažinti iki minimumo. Didelių įmonių, tokių kaip Ščecino laivų statykla, atveju savasis įnašas turi būti ne mažesnis kaip 50 % restruktūrizavimo išlaidų.

(303) Pirma, iš Ščecino laivų statyklos padėties aprašymo matyti, kad ji nebūtų galėjusi rasti jokio išorinio šaltinio restruktūrizavimui finansuoti.

2006 m. birželio mėn. restruktūrizavimo planas

(304) Dėl savojo įnašo – pagal 2006 m. birželio mėn. restruktūrizavimo planą restruktūrizavimo išlaidos kartu su operacinėmis išlaidomis būtų 11 500 mln. PLN, numatytas savasis įnašas – 3 600 mln. PLN, t. y. 30 %. Neįskaičiavus į išlaidas operacinių išlaidų ir neskiriant joms finansavimo, restruktūrizavimo išlaidos būtų 374,7 mln. PLN, o savasis įnašas – 190 mln. PLN.

(305) Komisijai kilo abejonių dėl to, ar reali galimybė pasiskolinti 190 mln. PLN rinkoje. Tuo metu nebuvo požymių, rodančių, kad Ščecino laivų statykla būtų galėjusi gauti rinkoje tokį kapitalą. Tad numatytas savasis įnašas negalėjo būti laikomas tikru, kaip reikalaujama gairėse. Be abejo, keli bandymai, kurių ėmėsi KPS ir ARP, iš pradžių sudomino dalininkus, turinčius mažumos dalį, tačiau vėliau nesėkmingi bandymai parduoti 100 % laivų statyklos dalių parodė, kad rinka neketina investuoti į Ščecino laivų statyklą.

(306) Dėl gamybinės veiklos finansavimo – 2006 m. restruktūrizavimo plane buvo numatyta, kad ganyba bus finansuojama iš komercinių kreditų ir paskolų, kurias suteiks laivų savininkai be KUKE garantijų; jų bendroji suma per visą restruktūrizavimo laikotarpį 2002–2009 m. turėtų būti 3 200 mln. PLN, ją reikia palyginti su 4 200 mln. PLN suma, kai finansavimas gaunamas dėl KUKE garantijų. Tačiau tuo metu nebuvo jokių požymių, rodančių kad Ščecino laivų statykla tokių finansinių priemonių būtų galėjusi gauti rinkoje. Taigi numatytas savasis įnašas – komerciniai kreditai ir garantijos – negali būti laikomas tikru, kaip reikalaujama gairių nuostatose. Be to, Komisija mano, kad laivų statykla ir iki šiol be valstybės paramos nebūtų galėjusi gauti finansinių priemonių savo gamybos veiklai finansuoti.

(307) Be to, 2006 m. restruktūrizavimo plane buvo numatyta, kad papildomos 628,7 mln. PLN dydžio laivų savininkų įmokos, kurios bus gautos iš laivų savininkų po sutarčių dėl statomų lavų persvarstymo, turi būti laikomos savuoju įnašu. Kai kurios sutartys iš tiesų buvo persvarstytos. Komisija atkreipia dėmesį į tai, pagal gaires savasis įnašas turi būti požymis, kad rinkos tiki įmonės gyvybingumo atkūrimo galimybe. Tai, kad laivų savininkai, nepaisydami rizikos, kad laivai pagal sutartis gali būti nepristatyti, ir neatsižvelgdami į išorinius veiksnius (pavyzdžiui, plieno kainų didėjimą), linkę sumokėti už laivus, dėl kurių sudarytos sutartys, dar nereiškia, kad jie tiki laivų statyklos galimybėmis atkurti ilgalaikį gyvybingumą ir gebėjimą konkuruoti rinkoje. Be to, laivų savininkai sutiko mokėti papildomas įmokas ne laivų statyklos restruktūrizavimo išlaidoms padengti, o tik (iki ta, tikro laipsnio) laivų gamybos išlaidoms padengti. Todėl Komisija negali sutikti, kad papildomos laivų savininkų įmokos yra savasis įnašas pagal gairių nuostatas.

2008 m. birželio mėn. restruktūrizavimo planas.

(308) 2008 m. birželio mėn. restruktūrizavimo planas iš esmės yra ne ką geresnis. Nors investuotojas įsipareigoja įmokėti 149, 5 mln. PLN kapitalą, skirtą iš dalies finansuoti investicijų programai, jis tikisi papildomų 588 mln. PLN dydžio kapitalo injekcijų iš valstybės ir 68 mln. PLN paskolos iš ARP. Investuotojas nori ir papildomų KUKE garantijų gamybinės veiklos kapitalui padengti.

(309) Restruktūrizavimo išlaidos, kurias galima nustatyti pagal ribotą informaciją, pateiktą 2008 m. birželio mėn. restruktūrizavimo plane, atitinka bent jau sumą, reikalingą padengti nuostoliams, kurie bus patirti dėl galiojančių laivų statybos sutarčių 2008–2009 (588 mln. PLN), ir sumą, reikalingą investicijų poreikių finansavimui 2008–2012 m. (264 mln. PLN).

(310) Dauguma tų išlaidų turi būti finansuojama valstybės pagalbos priemonėmis. Vienintelis planuojamas savasis investuotojo įnašas yra 149,5 mln. PLN kapitalo injekcija, tai sudaro 17 % pirmiau nurodytų restruktūrizavimo išlaidų. Remdamasi taikoma praktiką ([1]) Komisija mano, kad būsimos pinigų įplaukos negali būti laikomos savuoju įnašu pagal gairių nuostatas, nes jos neatspindi tikrojo įmonės arba jos dalininkų įnašo į restruktūrizavimo išlaidas. Be to, Komisija turi atsižvelgti į visą restruktūrizavimo laikotarpį, prasidėjusį 2002 m. Turint omenyje reikšmingą valstybės pagalbos, kuria laivų statykla pasinaudojo per tą laikotarpį, dydį, savasis įnašas palyginti su visomis restruktūrizavimo išlaidomis bus dar mažesnis. Todėl akivaizdu, kad savasis įnašas net mažiausia dalimi nepasiekia 50 % restruktūrizavimo išlaidų dydžio, kaip reikalauja gairių nuostatos.

2008 m. rugsėjo 12 d. restruktūrizavimo planas

(311) Kalbant apie savojo įnašo į restruktūrizavimo išlaidas dydį reikia pasakyti, kad ne geresnis yra ir 2008 m. rugsėjo 12 d. restruktūrizavimo planas.

(312) 2008 m. rugsėjo mėn. restruktūrizavimo plane pateikiama išsamesnė informacija apie planuojamas restruktūrizavimo išlaidas ir jų finansavimo šaltinį. Numatomas restruktūrizavimo išlaidas sudaro investicijų išlaidos (104 mln. PLN), turto perkėlimo į kitą vietą laivų statykloje išlaidos (50 mln. PLN), užimtumo restruktūrizavimo išlaidos (53,4 mln. PLN), būsimų nuostolių, atsirandančių iš sudarytų nepelningų sutarčių, padengimo išlaidos (840 mln. PLN) ir sukauptų laivų statyklos įsipareigojimų ARP ir KPS apmokėjimo išlaidos (197,5 mln. PLN) ([2]).

(313) Iš viso restruktūrizavimo išlaidos yra 1 354 mlrd. PLN.

(314) Be to, plane laikoma, kad reikiamas 227,6 mln. PLN apyvartinis kapitalas taip pat yra restruktūrizavimo išlaidų dalis. Komisija mano, kad apyvartinio kapitalo poreikis priskirtinas ne restruktūrizavimo išlaidoms, o daliai įmonės įprastinės veiklos, todėl jo finansavimas turi būti nagrinėjamas atskirai.

(315) Kalbant apie savąjį įnašą plane numatytos papildomos laivų savininkų įmokos po sutarčių dėl statomų lavų persvarstymo (376 mln. PLN), investuotojų kapitalo injekcijos (242 mln. PLN), pajamos, gautos pardavus turtą (118 mln. PLN) ir apyvartinio kapitalo finansavimas (paskola arba prekybos kreditas iš *Mostostal*, 170 mln. PLN).

(316) Dėl apyvartinio kapitalo finansavimo – Komisija mano, kad dėl ilgo gamybos ciklo ir didelės pagamintų galutinių produktų vertės laivų statybos sektoriuje apyvartinio kapitalo finansavimas yra specifinė problema. Laivų statybos sektoriuje apyvartinis kapitalas daugiausia gaunamas iš išorinių šaltinių. Dalis apyvartinio kapitalo gaunama iš laivų savininkų paskolų, paprastai su garantijomis, kurias Lenkijoje dažniausiai teikia KUKE. Kadangi paskolos paprastai neviršija 80 % laivo kainos, laivų statyklos stengiasi gauti paskolas arba prekybos kreditus iš tiekėjų. Dėl to Komisija mano, kad dėl specifinės laivų statybos sektoriaus padėties apyvartinio kapitalo poreikio finansavimui veikiau reikalingas struktūrinis sprendimas, nes tai nėra vienkartinių restruktūrizavimo išlaidų dalis. Todėl Komisija mano, kad laivų statybos sektoriuje paskolos, suteiktos apyvartiniam kapitalui finansuoti, negali būti laikomos savuoju įnašu, nes jos skirtos vykdomos veiklos, o ne restruktūrizavimo išlaidų finansavimui.

(317) Kaip nurodyta pirmiau, Komisija mano, kad papildomos įmokos, gautos iš laivų savininkų po sutarčių persvarstymo siekiant padidinti laivų kainą, negali būti laikomis savuoju įnašu pagal gairių nuostatas.

Turto pardavimas

(318) Dėl 118 mln. PLN pajamų, planuojamų gauti pardavus gamybai nebūtiną turtą – Komisija mano, kad neįrodyta, jog šį finansavimo šaltinį būtų galima laikyti realiu ir prieinamu.

(319) Pirma, pagal privatizavimo sutarties tarp ARP ir KPS (dabartinių Ščecino laivų statyklos savininkių) ir bendrovės *Mostostal*, projektą, minėtus aktyvus *Mostostal* turėjo parduoti ARP ir KPS nurodytam subjektui už sumą, ne mažesnę kaip 118 mln. PLN. Tokios prielaidos kelia įtarimų, nes panašu, kad tai yra valstybės garantijos rūšis, – dėl minimalių pajamų, kurios bus gautos pardavus tą turtą valstybės išrinktam pirkėjui. Dėl to Komisijai kilo abejonių, ar tas galimas aktyvų pardavimas nėra susijęs su valstybės pagalba.

(320) Antra, žemės vertė buvo nustatyta palyginus su sandoriais, sudarytais dėl žemės sklypų, esančių patraukliuose Ščecino rajonuose ir skirtuose gyvenamųjų būstų statybai bei paslaugų veiklos plėtojimui, o ne pramonės objektų statybai. Kaip matyti iš pateiktų žemės sklypų įkainojimų, pramoninei veiklai skirtos žemės kaina gali būti net dešimt kartų mažesnė už plane nurodytą žemės vertę. Be to, įkainojant žemę numatyta, kad prieš pardavimą visi tame plote esantys pastatai ir įrenginiai bus išrinkti, plotas išvalytas ir paruoštas pardavimui. Iš įkainojimo matyti, kad toks paruošimas taip pat bus susijęs su tam tikromis išlaidomis. Restruktūrizavimo plane nepateiktas tų išlaidų dydžio įvertinimas ir nėra jokios informacijos apie tai ([3]).

([1]) Plg. gairių 43 punktą.

([2]) Dalis tų įsipareigojimų buvo pateista dalimis 2008 m. birželio mėn. (131,5 mln. PLN; plg. 201 konstatuojamoji dalis, 1 lentelė, 16 ir 17 punktai), dalis liko apmokėti (66 mln. PLN).

([3]) Be to, Komisija atkreipia dėmesį į tai, kad viename iš 2008 m. rugsėjo 12 d. restruktūrizavimo plano priedų, kuriame pateikiamos bendrosios restruktūrizavimo proceso prielaidos, ta žemė iš pradžių buvo įkainota […] mln. PLN.

(321) Trečia, Komisijai kyla abejonių, ar aktyvų vertė buvo tinkamai atspindėta Ščecino laivų statyklos balanse, taigi ir nustatant kainą, kurią *Mostostal* turi sumokėti už Ščecino laivų statyklos dalis. Komisija pažymi, kad pagal laivų statyklos 2007 m. pabaigos balansą visa laivų statyklos ilgalaikio turto vertė 2007 m. pabaigoje buvo […] mln. PLN. Tuo tarpu plane numatyta, kad laivų statykla parduos savo gamybinį turtą naujai įsteigtoms bendrovėms (SSN *Mostostal*, SSN *Ulstein* ir SSN Wspólna) už […] mln. PLN, ir ši suma turi atspindėti nominalią jo vertę, be to, nebūtiną turtą parduos tretiesiems subjektams už įvertintą rinkos kainą, kuri yra […] mln. PLN. tai rodo, kad arba buhalterinė negamybinio turto vertė yra sumažinta, arba pajamos, kurias planuojama gauti pardavus tą turtą, yra pervertintos.

(322) Galiausiai 2007 m. pabaigoje Ščecino laivų statyklos aktyvų neto vertė buvo […] mln. PLN. Per šį laiką ARP ir KPS skolas pavertė akcijomis už 131,5 mln. PLN sumą ir planuoja skirti laivų statyklai 434 mln. PLN kapitalo injekciją. Kita vertus, skaičiuojama, kad nuostoliai, atsiradę dėl sudarytų nepelningų sutarčių, yra 465 mln. PLN. Taigi panašu, kad tuo metu, kai *Mostostal* įsigis Ščecino laivų statyklą, darant prielaidą, kad kiti veiksniai nepasikeis, laivų statyklos turto neto vertė bus […] mln. PLN, tad *Mostostal* nupirks ją kone veltui. Visas pajamas, gautas iš turto pardavimo, Ščecino laivų statykla (t. y. SSN *Nowa*) turi panaudoti restruktūrizavimo tikslams (pavyzdžiui, užimtumui restruktūrizuoti) ir bendrovės apyvartiniam kapitalui finansuoti, kad galėtų užbaigti statyti laivus, dėl kurių sudarytos sutartys. Todėl Komisija daro išvadą, kad panašu, jog privatizavimo procese siekiama gauti Ščecino laivų statyklai papildomą valstybės pagalbą – perleidžiant turtą už tokią kainą, kuri yra mažesnė negu jo rinkos vertė ([1]). Sumažindama dalių pardavimo kainą mainais už pirkėjo įsipareigojimą įgyvendinti restruktūrizavimo veiklą, valstybė netiesiogiai finansuoja tą veiklą. Dėl to Komisija negali pritarti, kad turto pardavimą, kai investuotojas įsigyja jį už kainą, mažesnę negu rinkos vertė, galima laikyti savuoju įnašu ([2]).

([1]) Ši situacija panaši į tą, kuri buvo nagrinėjama byloje *Automobile Craiova* Nr. 46/07, kurioje Komisija konstatavo, kad vykstant bendrovės *Automobile Craiova* privatizavimo procesui Rumunijos valdžios institucijos nustatė tam tikras sąlygas pirkėjui (dėl minimalaus darbuotojų skaičiaus ir deklaruotų investicijų į įsigyjamą įmonę dydžio) mainais už sumažintą pardavimo kainą, suteikė valstybės pagalbą, naudingą parduodamai įmonei.

([2]) Komisija atsižvelgia į tai, kad įvykdžius esamus sutartis ir įgyvendinus planuojamus restruktūrizavimo veiksmus SSN *Nowa* turės būti likviduota ir kad jeigu po tų veiksmų joje liks pinigų, jie turės būti padalyti lygiomis dalimis *Mostostal* ir valstybei. Komisija mano, kad daugių daugiausia tai gali sumažinti privatizavimo metu suteiktos pagalbos vertę, tačiau neapkeis to dalyko, kad turto perleidimą už kainą, mažesnę negu rinkos vertė, „iškreipė“ valstybės pagalba ir dėl to jų pardavimas negali būti laikomas būdu gauti savajam įnašui, kuriame nebūtų valstybės pagalbos elemento.

(323) Dėl tų abejonių Komisija mano, kad neįrodyta, jog 118 mln. PLN pajamas, kurias planuojama gauti pardavus nebūtiną turtą, galima būtų laikyti tikru ir faktiniu restruktūrizavimo išlaidų finansavimo šaltiniu.

Investuotojų skiriamos kapitalo injekcija

(324) Dėl planuojamų kapitalo injekcijų, kurias skirs privatūs investuotojai – Komisija mano, kad neįrodyta, jog jas visas galima būtų laikyti realiomis ir prieinamomis.

(325) Pirma, restruktūrizavimo plane numatyta, kad visas finansinis *Ulstein* įnašas bus 114,9 mln. PLN. Tačiau, kaip matyti iš *Mostostal* ir *Ulstein* sutarties, nepasirašytos iki rugsėjo 5 d., projekto, kuris buvo pateiktas Komisijai, *Ulstein* įsipareigoja padidinti SSN *Ulstein* kapitalą iki 52,5 mln. PLN (o ne 67,3 mln. PLN, kaip numatyta restruktūrizavimo plane), bendrovės SSN *Wspólna* – iki 44,65 mln. PLN (nors plane numatytas 47,5 mln. PLN *Ulstein* įnašas), o SSN *Biuro Projektowe* kapitalą – iki 0,85 mln. PLN (plane buvo numatyta 0,1 mln. PLN). Todėl visas sutartyje nustatytas *Ulstein* įnašas būtų 98 mln. PLN, t. y. 16,9 mln. PLN mažesnis negu numatyta restruktūrizavimo plane.

(326) Antra, nors restruktūrizavimo plane numatyta, kad į laivų statyklą kapitalą įdės investuotojai, taip pat galimu dalyku laikoma ir tai, kad *Ulstein* turės ieškoti pasiskolinti kapitalą rinkoje. Nepateikta jokių įrodymų, kad *Ulstein* įstengs gauti tokį finansavimą, todėl jis negali būti laikomas realiu ir prieinamu. Be to, rugsėjo 10 d. įvykusiame susitikime *Ulstein* atstovai pareiškė, kad *Ulstein* planuoja 98 mln. PLN finansinį įnašą (t. y. kaip numatyta bendradarbiavimo sutarties projekte, aprašytame pirmiau), ir iš jų tik 30 mln. PLN bus kapitalo injekcija. Kita įnašo dalis turės būti gauta rinkoje. *Ulstein* pareiškė, kad tuo atveju, jei neįstengs gauti tokio finansavimo, neskirs laivų statyklai ir kapitalo injekcijos ([3]). Nė vienas iš šių teiginių nebuvo atspindėtas plane, tik konstatuota, kad dėl to, ar *Ulstein* finansuoja projektą iš savo lėšų, ar iš išorinių šaltinių „nepasikeis įmonės gamybinės veiklos principai ir rezultatai bei investuotojų savojo įnašo dydis“.

([3]) 2008 m. rugsėjo 10 d. susitikime paaiškėjo, kad restruktūrizavimo planą parengė *Mostostal*, o ne *Ulstein*. *Ulstein* netgi nematė plano projekto, pateikto Komisijai 2008 m. rugsėjo 3 d., ir nustebom sužinojusi, kad jos įdedamas kapitalas turi būti 114 mln. PLN.

(327) Remdamasi tokiais argumentais Komisija konstatuoja, kad nėra visiškai tikra nei dėl sumos, kurią *Ulstein* gali investuoti, nei dėl jos pasirengimo įgyvendinti investicijas iš savo lėšų, jei neįstengtų pasiskolinti kapitalo rinkoje. Dėl to Komisija mano, kad iš planuojamos 242 mln. PLN kapitalo injekcijos realia ir prieinama suma galima laikyti tik 157,2 mln. PLN. Be to, *Ulstein* pasitraukimas iš privatizavimo proceso, apie kurį buvo pranešta 2008 m. rugsėjo 22 d. raštu, ir informacija, kad *Mostostal* gali įgyvendinti rugsėjo 12 d. restruktūrizavimo planą savarankiškai, daro plane numatytą finansavimą dar netikresnį.

(328) Apibendrinant reikia pasakyti, kad net jeigu būtų analizuojamos tik restruktūrizavimo išlaidos, kurias turi padengti investuotojas (1 354 mlrd. PLN), vis tiek savasis įnašas, kuris būtų realus, prieinamas ir be valstybės pagalbos elemento (157,1 mln. PLN), sudarytų tik 12 % restruktūrizavimo išlaidų. Be to, Komisija turi atsižvelgti į visą restruktūrizavimo laikotarpį, kuris prasidėjo 2002 m. Turint omenyje reikšmingą valstybės pagalbos, kuria laivų statykla pasinaudojo per tą laikotarpį, dydį, savasis įnašas palyginti su visomis restruktūrizavimo išlaidomis bus dar mažesnis. Todėl akivaizdu, kad savasis įnašas net mažiausia dalimi nepasiekia 50 % restruktūrizavimo išlaidų dydžio, kaip reikalauja gairių nuostatos.

(329) Komisija pažymi, kad iš Ščecino laivų statyklos privatizavimo proceso pasitraukus bendrovei *Ulstein, Mostostal* prie 2008 m. rugsėjo 25 d. rašto pridėjo Kazachstano banko BTA raštą, kuriame išreiškiamas galimas to banko susidomėjimas Ščecino laivų statykloje įgyvendinamu projektu. Tame rašte bankas praneša, kad būtų pasirengęs užtikrinti Ščecino laivų statyklos projekto įgyvendinimą 100 mln. USD suma, ir prašo *Mostostal* atsiųsti restruktūrizavimo planą, kai tik jam pritars Europos Komisija. Komisija pažymi, kad banko raštas parengtas 2008 m. birželio 26 d., todėl jis negali būti susijęs su 2008 m. rugsėjo mėn. restruktūrizavimo planu, greičiausiai jis siejamas su birželio mėn. planu, kuris jau nebegalioja. Todėl Komisija mano, kad toks raštas negali būti įrodymas, jog egzistuoja realus ir tikras 2008 m. rugsėjo 12 d. plano finansavimas. Bet kokiu atveju, net jeigu tą finansavimą būtų galima laikyti tikru, ir net jei būtų analizuojamos tik suplanuotos restruktūrizavimo išlaidos, savasis įnašas vis tiek sudarytų ne daugiau kaip 17 % restruktūrizavimo išlaidų ([1]), t. y. būtų kur kas mažesnė negu reikalaujama gairėse.

(330) Dėl to Komisija mano, kad iš tikrųjų laivų statykla nepajėgė gauti jokio savojo įnašo pagal gairių nuostatas, ir bet kokiu atveju tas įnašas būtų nereikšmingas. Be to, restruktūrizavimo plane, kurį pateikė *Mostostal*, neužtikrintas pakankamas savojo įnašo dydis. Savasis įnašas turi būti toks, kad valstybės pagalba būtų sumažinta iki būtinojo minimumo, o kadangi tokio įnašo nėra, Komisija turi konstatuoti, kad reikalavimas apriboti pagalbą iki minimumo neįvykdytas. Net priešingai, *Mostostal* restruktūrizavimo planas paremtas prielaida, kad papildoma valstybės pagalba bus suteikta, ir be to, konstatuoja, kad plano įgyvendinimas priklauso nuo to, ar bus gauta papildoma valstybės pagalba.

(331) Dėl to Komisija konstatuoja, kad reikalavimas apriboti pagalbą iki minimumo ir įdėti faktinį savąjį įnašą be valstybės pagalbos elemento nebuvo įvykdytas.

3.3.4. NEPAGRĮSTŲ KONKURENCIJOS IŠKRAIPYMŲ VENGIMAS

(332) Komisija primena pradinę sutartį su Lenkija dėl stapelio *Wulkan 1* uždarymo. Tačiau dėl aplinkybių, susiklosčiusių po tos sutarties pasirašymo, ir dėl pirmiau pateiktų išvadų, susijusių su dviem pirmomis gairėse nustatytomis sąlygomis, vertinimas, ar Lenkijos siūlomos kompensuojamosios priemonės buvo pakankamos, neteko pagrindo.

3.3.5 IŠVADA

(333) Komisija mano, kad valstybės pagalba, apie kurią buvo pranešta, suteikta Ščecino laivų statyklai, negali būti laikoma suderinama su bendrąja rinka ir turi būti grąžinta.

4. ĮGYVENDINIMAS

(334) Pagalbos elementas, esantis Ščecino laivų statyklai suteiktos pagalbos priemonėse, nurodytose 187–201 konstatuojamosiose dalyse, turi būti grąžintas. Kalbant apskritai, grąžintinas pagalbos elementas, t. y. nauda, kurią gavo pagalbos gavėjas, yra skirtumas tarp sąlygų, kurias būtų turėjęs rinkoje, ir sąlygų, kuriomis pagalbos priemonės buvo suteiktos.

(335) Komisijos paskelbtos referencinės ir diskonto normos taikomos vietoj rinkos normos norint apskaičiuoti pagalbos elementą, ypač tais atvejais, kai pagalba suteikiama keliomis išmokomis, taip pat pagalbos elementą, atsirandantį iš dotacijų palūkanų mokėjimui ([2]). Sunkumus patiriančių įmonių, tokių kaip Ščecino laivų statykla, atveju, Komisija remiasi prielaida, kad referencinę palūkanų normą reikia padidinti mažiausiai 400 bazinių punktų, kad būtų atspindėta didelė sandoriui būdinga rizika, ir dar 200 bazinių punktų, jeigu nėra užstato arba naudos gavėjo pateiktas užstatas yra menkas. Kaip nurodyta pirmiau, laivų statyklos pateiktų užstatų vertė kelia abejonių, turint omenyje tos įmonės

([1]) Laikant, kad 1 USD = 2,3 PLN.

([2]) Komisijos komunikatas dėl orientacinių ir diskonto normų nustatymo metodo pakeitimo (OL C 273, 1997 9 9, p. 3).

aktyvų ir pasyvų santykį. Sunkumus patiriančių įmonių atveju, jeigu jos neįstengia gauti jokių finansinių lėšų rinkoje, pagalbos elementas gali sudaryti net 100 % nominalios gautų finansinių lėšų vertės ([1]).

(336) Komisija mano, kad analizuojamu laikotarpiu, kuriuo Ščecino laivų statykla gavo pagalbos priemones, aprašytas 187–201 konstatuojamosiose dalyse, ji patyrė didelis finansinius sunkumus (kaip nurodyta 45–57 konstatuojamosiose dalyse) ir nebūtų galėjusi gauti jokių finansinių lėšų rinkoje. Laivų statykla nuolatos patirdavo nuostolius ir analizuojamu laikotarpiu negavo beveik jokių finansinių lėšų rinkoje. Tokiomis aplinkybėmis privatus subjektas, veikiantis rinkos sąlygomis, nenorėtų teikti laivų statyklai kokio nors finansavimo, turėdamas omenyje didelę su tuo susijusią riziką. Apibendrindama Komisija mano, kad nė vienas bankas nebūtų sutikęs kredituoti laivų statyklos, netgi su didele palūkanų norma, ir nė vienas bankas nesutiktų suteikti garantijos, net už didelį garantijos mokestį.

Pagalbos elemento apskaičiavimas esant atskirų rūšių pagalbos priemonėms

Paskolos

(337) Kadangi Ščecino laivų statykla nebūtų gavusi kredito ar garantijos rinkoje, kiekviena paskola ir garantija, suteikta jai analizuojamu laikotarpiu, automatiškai tampa valstybės pagalba. Tad visos tebegaliojančios garantijos turi būti nedelsiant sustabdytos, o visos paskolos – nedelsiant grąžintos.

(338) Tačiau visų laivų statyklai suteiktų paskolų grąžinimas yra nepakankama priemonė atkurti pradiniai padėčiai, nes iki grąžinimo dienos laivų statykla disponuoja finansinėmis lėšomis, kurių įprastu atveju nebūtų gavusi rinkoje. Kad būtų atkurta pradinė padėtis, suma, atitinkanti tos naudos vertę, taip pat turi būti grąžinta, o jos dydį galima nustatyti tik remiantis didelės rizikos paskolų palūkanų norma. Tad Komisija privalo liepti grąžinti skirtumą tarp palūkanų normos, kurią faktiškai mokėjo Ščecino laivų statykla, ir palūkanų normos, teoriškai adekvačios didelės rizikos paskolų palūkanų normai, už nuo tos dienos, kai paskola buvo suteikta laivų statyklai, iki tos dienos, kurią laivų statykla grąžins paskolą. Nustatydama labai didelės rizikos paskolų palūkanų normą Komisija pažymi, kad *Komisijos komunikatas dėl orientacinių ir diskonto normų nustatymo metodo pakeitimo* nurodyta, kad premija už riziką gali būti didesnė negu 400 bazinių punktų padidinta referencinė palūkanų norma, jeigu nė vienas komercinis bankas nebūtų suteikęs tokios paskolos, kaip buvo analizuojamu atveju. Keliuos sprendimuose Komisija pripažino, kad premija, kurios dydis yra 600 bazinių punktų padidinta referencinė palūkanų norma, buvo adekvatus minimumas atsižvelgiant į didelę riziką ([2]). Komisija mano, šiuo atveju kalbant apie paskolą, tai būtų minimumas.

Paskolų garantijos

(339) Tokį patį požiūrį Komisija taiko ir garantijoms: Komisija privalo liepti grąžinti garantijoje esantį dotacijos elementą už laikotarpį nuo garantijos suteikimo dienos iki jos pabaigos.

(340) Dėl garantijų – Komisija, remdamasi Komisijos pranešimu dėl EB sutarties 87 ir 88 straipsnių taikymo garantijomis suteikiamai valstybės pagalbai ([3]), laiko, kad dotacijos elementas yra lygus mažiausiai dėl garantijos gauto kredito palūkanų normos sumai (kredito, suteikto su garantija, palūkanų norma yra mažesnė negu rinkos palūkanų norma), arba sumai, atsirandančiai iš rizikos, susijusios garantuojama suma, atskaičiavus garantijos mokesčius.

(341) Tačiau paskolų garantija atveju Komisija mano, kad paskolos, kurias garantavo KUKE, yra prekybos, o ne paskolos sutarties pobūdžio, o už avansą neimamos jokios palūkanos. Todėl Komisija mano, kad norint apskaičiuoti naudos gavėjo gautą pagalbos elementą, reikėtų palyginti laivų statyklos mokėtus mokesčius su tais mokesčiais, kurie įprastu atveju būtų taikomi rinkoje. Komisija mano, kad atliekant minėtus skaičiavimus referenciniais gali būti mokesčiai, mokami pagal schemą, kurioje nėra valstybės pagalbos, o pagal tą schemą, Komisijos patvirtintą 2007 m. liepos 18 d. sprendimu, KUKE vykdo Valstybės iždo garantuojamų eksporto kreditų draudimo programą. Tuos mokesčius taip pat reikėtų padidinti pridedant mažiausiai 400 bazinių punktų dėl to, kad laivų statykla neatitiko reikalavimų gauti garantijas pagal tą schemą. Todėl laivų statyklos gautoms garantijoms buvo būdinga didesnė rizika.

(342) Kadangi laivų statykla nebūtų galėjusi gauti rinkoje dėl labai nestabilios finansinės padėties, siekiant pašalinti konkurencijos iškraipymus, atsiradusius dėl tokios pagalbos, galiojančios sutartys dėl KUKE suteiktų garantijų turi būti nedelsiant nutrauktos.

([1]) Žr. Komisijos pranešimą dėl EB sutarties 87 ir 88 straipsnių taikymo garantijomis suteikiamai valstybės pagalbai (2000/C 71/07) (OL C 71, 2000 3 11, p. 14). Pranešimo 3.2 punkte sakoma, kad jei suteikiant garantiją yra didelė tikimybė, kad paskolos gavėjas neįvykdys įsipareigojimų, nes patiria finansinius sunkumus, garantijos vertė gali būti lygi garantuojamai sumai.

([2]) Komisijos sprendimo 2005/827/EB dėl priemonių, kurias Ispanija skyrė *Siderúrgica Añón S.A.*, 68 konstatuojamoji dalis (OL L 311, 2005 11 26, p. 22); 2002 m. gruodžio 11 d. Komisijos sprendimo 2003/284/EB dėl pagalbos priemonių, kurias Ispanija skyrė *Sniace SA*, 42 konstatuojamoji dalis (OL L 108, 2003 4 30, p. 35).

([3]) *Ibidem*.

Mokėtinos skolos neišieškojimas

(343) Tai, kad valdžios institucijos neišieško mokėtinos skolos, taip pat yra valstybės pagalba ir į ją turi būti atsižvelgta ([1]). Tai galima prilyginti atnaujinamai paskolai, suteikiamai lengvatinėmis sąlygomis, ir todėl pagalbos elementas atitinka skirtumą tarp palūkanų, kurios būtų mokamos rinkoje (pavyzdžiui, mokėtų įmonė, turinti tokį patį reitingą, kurios finansinė-ekonominė padėtis tokia pati, ir pateikusi tokį patį užstatą), ir palūkanų, mokėtų pagalbą suteikusiai institucijai.

(344) Komisija mano, kad dėl išliekančios labai nestabilios finansinės Ščecino laivų statyklos padėties kreditorius, vadovaudamasis rinkos ekonomikos taisyklėmis, nedelsdamas imtųsi veiksmų atgauti savo lėšas iš karto, kai tik jos būtų grąžintinos. Tad tai, kad Lenkijos valdžios institucijos iš karto nesiėmė priemonių mokėtinoms skoloms išieškoti, prilyginama suteiktai pagalbai, o visų neapmokėtų įsipareigojimų atsiradimo diena būtų pagalbos suteikimo diena. Pagalbos elementas būtų skirtumas tarp palūkanų, kurios būtų mokamos rinkoje (pavyzdžiui, mokėtų įmonė, turinti tokį patį reitingą, kurios finansinė-ekonominė padėtis tokia pati, ir pateikusi tokį patį užstatą), ir palūkanų, mokėtų pagalbą suteikusiai institucijai.

(345) Kadangi kiekvienas privatus subjektas, veikiantis rinkos sąlygomis, pareikalautų, kad laivų statykla nedelsdama sumokėtų skolą, turi būti grąžinta pagalbos suma, atsiradusi dėl to, kad buvo mokamos nepakankamo dydžio palūkanos, ir nedelsiant apmokėti prisiimti įsipareigojimai.

Kapitalo injekcijos

(346) Komisija laiko, kad kapitalo injekcijos, kurias sunkumus patiriančioms įmonėms skiria valstybė arba jos kontroliuojamos institucijos, pavyzdžiui, ARP ir KPS, kai skiriant tas injekcijas negalima tikėtis jokios grąžos, yra negrąžinamos dotacijos ([2]). Kad būtų pašalintas konkurencijos iškraipymas, kurį sukėlė laivų statyklai skirta kapitalo injekcija, laivų statykla turėtų grąžinti visą gautą kapitalo injekcijos sumą.

Sprendimo įgyvendinimas

(347) 2008 m. lapkričio 3 raštu Lenkija įsipareigojo įgyvendinti šį sprendimą taip: parduoti laivų statyklos turtą rinkos kaina atviro ir skaidraus konkurso be jokių sąlygų ir diskriminacijos būdu (konkursas bus surengtas pagal detalias taisykles, kurios pirmą kartą buvo apibrėžtos Komisijai 2008 m. spalio 27 d. rašte), o vėliau likviduoti Ščecino laivų statyklą. Visus įsipareigojimus dėl pagalbos grąžinimo, kylančius iš šio sprendimo, Lenkija turi nedelsdama užregistruoti vykdydama Ščecino laivų statyklos likvidavimo procedūrą. 2008 m. lapkričio 6 d. raštu Komisija pranešė Lenkijai, kad jeigu tos sąlygos bus įvykdytos, laivų statyklos turto pardavimas nebus susietas su naujos pagalbos skyrimu jo pirkėjui (-ams) ir turtas galės būti perleistas pirkėjui (-ams) be jokių įsipareigojimų grąžinti neteisėtą ir nesuderinamą su bendrąja rinka valstybės pagalbą, suteiktą laivų statyklai praeityje, laikantis reikalavimo, kad tarp pagalbos gavėjų ir pirkėjų veiklos nebūtų ekonominio tęstinumo ([3]). Komisija atidžiai stebės, ar laikomasi sąlygų, nurodytų 2008 m. spalio 27 d. rašte Komisijai ir patvirtintų Lenkijos valdžios institucijų, kad galėtų nustatyti, ar šis sprendimas tinkamai įvykdytas.

(348) Sąlygos, kurių Lenkija įsipareigojo laikytis, yra tokios.

(349) Turtas (be įsipareigojimų) bus privatizuotas atviro ir skaidraus konkurso be jokių sąlygų ir diskriminacijos būdu. Ščecino laivų statykla su likusiu turtu ir įsipareigojimais bus likviduota.

(350) Turas turi būti parduotas rinkos kaina (geriausio pasiūlymo pateikėjui). Parduodamo turto dalys turi būti pateiktos atskirai daugybe mažų paketų, sudarytų taip, kad įplaukos iš pardavimo būtų kuo didesnės. Tokie paketai negali būti įmonės ar veiklos sujungtos dalys. Tačiau taip sudaryti paketai neturi daryti kliūčių galimiems pirkėjams pateikti kombinuotus pasiūlymus įsigyti kelias turto dalis ir (arba) paketus vienu metu.

(351) Konkursas turi būti nediskriminacinis, vadinasi, reikia užtikrinti, kad jis būtų atviras visų galimų kategorijų peikėjams, be jokios diskriminacijos planuojamų investicijų tikslo atžvilgiu.

(352) Konkursas turi vykti nekeliant jokių sąlygų (pavyzdžiui, neatleisti darbuotojų, nekeisti veiklos arba perimti esamus laivų statybos sutartis). Vienintelis konkursą laimėjusio pasiūlymo atrankos kriterijus, taikomas laivų statyklos kreditorių interesais, turi būti pasiūlyta didžiausia suma.

(353) Viešieji ir privatūs laivų statyklos kreditoriai, įskaitant jos klientus, turi turėti tokią pačią padėtį ir teises į pajamas iš turto pardavimo, kaip būtų bankroto proceso atveju.

([1]) Žr., pvz., 2007 m. spalio 23 d. Komisijos sprendimą Nr. C 23/06 dėl valstybės pagalbos, kurią Lenkija skyrė plieno gamintojui *Technologie Buczek S.A.* (iki šiol nepaskelbtas).

([2]) Žr., pvz., 2004 m. spalio 20 d. Komisijos sprendimą 2005/652/EB dėl valstybės pagalbos Nr. C 38/03, kurią taikę Ispanija (tolesnė restruktūrizavimo pagalba valstybinėms Ispanijos laivų statykloms), (OL L 240, 2005 9 16, p. 45).

([3]) Žr. bylą C-277/00, *Vokietija prieš Komisiją* (SMI), Rink. I-3925, bylas C-328/99 ir C-99/00, *Italija ir* SMI 2 *Multimedia Spa prieš Komisiją* [2003], Rink. I-4035.

(354) Parduodant turtą negali būti taikoma jokia nauja valstybės pagalba, pavyzdžiui, negali būti nurašyti arba apmokėti valstybės lėšomis viešieji teisiniai įsipareigojimai, privatiems kreditoriams mokėtinos sumos, kapitalo injekcijos, paskolos, garantijos ar kitos priemonės. Jeigu laikotarpiu, kuris bus būtinas pardavimo procedūrai užbaigti, padidės viešieji teisiniai įsipareigojimai, jie turės būti įtraukti į bankroto masę.

(355) Turtą turi parduoti nepriklausomas valdytojas, turintis tokias pačias teises ir pareigas kaip administratorius, tvarkantis likutinį bankrutuojančios įmonės turtą. Turi būti užtikrintos sąlygos, kad kreditoriai galėtų prižiūrėti, kaip vyksta pardavimo procesas, kuriam turi būti garantuotas rinkos sandorio pobūdis, ir kaip paisoma jų padėties ir teisių į pajamas, gautas iš pardavimo. Be to, Lenkija ir Komisija bendrai skirs prižiūrintįjį patikėtinį, kurio užduotis bus padėti Komisijai patikrinti, ar pardavimo procesas ir pagalbos grąžinimas vyksta griežtai pagal pirmiau išdėstytus reikalavimus. Tuo tikslu prižiūrintysis patikėtinis reguliariai teiks Komisijai išsamias atskirų procedūros etapų ataskaitas.

(356) Lenkija konstatavo, kad šiam sprendimui įvykdyti turės priimti atitinkamus teisės aktus. Dėl to Komisija mano, kad šiuo atveju ilgesnis negu įprastai numatomas sprendimo įgyvendinimo laikas yra pagrįstas, dar ir dėl to, kad buvo suteikta daug individualių pagalbos priemonių, kurioms taikomas šis sprendimas, jos buvo įvairaus pobūdžio ir suteiktos įvairiais laikotarpiais. Tad Komisija tikisi, kad Lenkija šį sprendimą įgyvendins per septynis mėnesius nuo jo gavimo dienos,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Valstybės pagalba, aprašyta 187–201 konstatuojamosiose dalyse (2.9 skyrius), Lenkijos suteikta Ščecino laivų statyklai pažeidžiant EB sutarties 88 straipsnio 3 dalį, yra nesuderinama su bendrąja rinka.

Be to, visos paskolų garantijos, kurias Lenkija suteikė Ščecino laivų statyklai pažeisdama EB sutarties 88 straipsnio 3 dalį, nuo 2007 m. liepos 1 d. iki šios dienos, yra nesuderinamos su bendrąja rinka.

2 straipsnis

Dėl paskolų, gautų iš įvairių viešųjų subjektų, kurios aprašytos 187–201 konstatuojamosiose dalyse – Lenkija susigrąžina pagalbą, kurios dydis yra skirtumas tarp palūkanų normos, kurią iš tikrųjų mokėjo Ščecino laivų statykla, ir palūkanų normos, kurią pagalbos gavėja būtų turėjusi mokėti gavusi paskolą rinkoje, už laikotarpį nuo paskolos suteikimo ir jos grąžinimo. Be to, jeigu šio sprendimo priėmimo dieną negrąžinta kuri nors paskola, ji turi būti grąžinta nedelsiant.

3 straipsnis

Dėl paskolų garantijų, kurias suteikė Eksporto kreditų draudimo korporacija (KUKE), aprašytų 187–201 konstatuojamosiose dalyse – Lenkija susigrąžina pagalbą, suteiktą per laikotarpį nuo garantijos suteikimo dienos iki jos pasibaigimo, tokiu dydžiu, kuris lygus skirtumui tarp pagalbos gavėjos sumokėto garantijos mokesčio ir garantijos mokesčio, kurį pagalbos gavėja būtų turėjusi mokėti už rinkos sąlygomis suteiktą garantiją. Be to, jeigu kokia nors garantija galioja šio sprendimo priėmimo dieną, ji turi būti nedelsiant nutraukta.

4 straipsnis

3 straipsnis su reikiamais pakeitimais taikomas ir paskolų garantijoms, kurias Lenkija suteikė Ščecino laivų statyklai pažeisdama EB sutarties 88 straipsnio 3 dalį nuo 2007 m. liepos 1 d. iki šio sprendimo priėmimo dienos.

5 straipsnis

Dėl neišieškotų įsipareigojimų viešiesiems subjektams, kaip aprašyta 187–201 konstatuojamosiose dalyse – Lenkija susigrąžina pagalbą, suteiktą per laikotarpį nuo pagalbos suteikimo dienos iki jos grąžinimo, tokiu dydžiu, kuris lygus skirtumui tarp palūkanų normos, kurią iš tikrųjų mokėjo Ščecino laivų statykla, ir palūkanų normos, kurią pagalbos gavėja būtų turėjusi mokėti už atidėtus tokių įsipareigojimų mokėjimus, jeigu juos gautų iš kreditoriaus, veikiančio rinkos sąlygomis. Be to, visi neapmokėti viešieji įsipareigojimai turi būti padengti nedelsiant.

6 straipsnis

Dėl kapitalo injekcijų, gautų iš įvairių viešųjų subjektų, kurios aprašytos 187–201 konstatuojamosiose dalyse – Lenkija susigrąžina pagalbą kapitalo sumos injekcijos dydžiu.

7 straipsnis

1. Lenkija iš pagalbos gavėjos susigrąžina pagalbą kaip nustatyta 2–6 straipsniuose. Pagalba bus susigrąžinta pagal gaires, nurodytas 334–347 konstatuojamosiose dalyse.

2. Prie grąžintinų sumų priskaičiuojamos palūkanos už visą laikotarpį, nuo tos dienos, kurią pagalba buvo suteikta Ščecino laivų statyklai, iki faktinio jos susigrąžinimo.

3. Palūkanų norma taikoma pagrindinei sumai ir susikaupusioms palūkanoms pagal Komisijos reglamento (EB) Nr. 794/2004 ([1]) ir Komisijos reglamento (EB) Nr. 271/2008 ([2]), pakeitusio Reglamentą (EB) Nr. 794/2004, V skyriaus nuostatas.

4. Lenkija anuliuos visas dar neįvykdytas pagalbos, apie kurią kalbama 1 straipsnyje, išmokas, pranešimo apie šį sprendimo dieną.

([1]) OL L 140, 2004 4 30, p. 1.
([2]) OL L 82, 2008 3 25, p. 1.

8 straipsnis

1. Pagalba, apie kurią kalbama 1 straipsnyje, bus susigrąžinta nedelsiant ir veiksmingai.

2. Lenkija užtikrina šio sprendimo įgyvendinimą per septynis mėnesius nuo jo paskelbimo dienos.

9 straipsnis

1. Per du mėnesius nuo šio sprendimo paskelbimo dienos Lenkija pateiks Komisijai tokią informaciją:

a) bendrą sumą (pagrindinę sumą ir palūkanas už grąžintą pagalbą), susigrąžintiną iš pagalbos gavėjos;

b) vykdant šį sprendimą įgyvendintų ir numatytų įgyvendinti priemonių nuodugnų aprašymą;

c) dokumentus, paliudijančius, kad naudos gavėjai liepta grąžinti pagalbą;

d) dokumentus, paliudijančius, kad nutrauktos visos iki šiol galiojusios paskolų garantijų sutartys.

2. Lenkija nuolatos praneš Komisijai apie priemones, kurių imsis valstybės lygmeniu įgyvendindama šį sprendimą, iki to laiko, kol susigrąžins visą pagalbą, apie kurią kalbama 1 straipsnyje.

Komisijos prašymu Lenkija nedelsdama pateiks informaciją apie priemones, kurias jau įgyvendino ir kurių ketina imtis vykdydama šį sprendimą.

Lenkija pateiks išsamią informaciją pagalbos ir palūkanų sumą, jau susigrąžintą iš pagalbos gavėjos.

Šis sprendimas skirtas Lenkijos Respublikai.

Priimta Briuselyje 2008 m. lapkričio 6 d.

Komisijos vardu

Neelie KROES

Komisijos narė

PRIEDAS

INFORMACIJA APIE ŠIO SPRENDIMO VYKDYMĄ

1. **Grąžintinos sumos apskaičiavimas**

1.1. Reikia nurodyti tokius duomenis, susijusius su valstybės pagalba, nesuderinama su teisės nuostatomis, kuri buvo suteikta pagalbos gavėjui:

Data (-os (*)	Pagalbos suma (**)	Valiuta

(*) Data (-os), kurią (-omis) pagalba (atskiros pagalbos išmokos) buvo suteiktos pagalbos gavėjui.
(**) Pagalbos suma, skirta pagalbos gavėjui (lygiavertėmis bruto pagalbos priemonėmis).

Pastabos.

1.2. Reikia nurodyti būdą, kuriuo bus skaičiuojamos palūkanos, mokėtinos už grąžintinos pagalbos sumą.

2. **Priemonės, kurių planuojama imtis, arba kurių jau imtasi siekiant susigrąžinti pagalbos priemones**

2.1. Reikia išsamiai aprašyti, kokių priemonių planuojama imtis, arba kurių jau imtasi siekiant nedelsiant ir veiksmingai susigrąžinti pagalbą. Tam tikrais atvejais reikia nurodyti ir teisinį atskirų taikytų/planuojamų priemonių pagrindą.

2.2. Reikia pateikti pagalbos susigrąžinimo grafiką. Kada pagalbos susigrąžinimas bus užbaigtas?

3. **Grąžinta pagalba**

3.1. Toliau reikia pateikti tokius duomenis apie pagalbos sumas, kurias pagalbos gavėjas jau grąžino:

Data (-os (*)	Gražintos pagalbos sumos	Valiuta

(*) Data (-os), kurią (-omis) buvo grąžinta pagalba.

3.2. Reikia pridėti pagalbos sumų grąžinimo įrodymus, nustatytus pirmiau pateiktos lentelės 3.1 punkte.